

ÓBUDAI REHABILITÁCIÓS ÉS FOGLALKOZTATÁSI KÖZPONT

(1033 Budapest, Benedek Elek u. 1-3.)

Szakmai Programja

ÓBUDAI REHABILITÁCIÓS
ÉS FOGLALKOZTATÁSI KÖZPONT

Hatályos: 2026.április 01-től

Tartalom

I. Általános információk.....	4
II. Az Intézmény működésének törvényi háttere.....	6
III. Az Intézmény szolgáltatásainak célja, feladata.....	7
1. A nyújtott szolgáltatási elemek.....	7
2. Az Intézmény szervezetének kialakulása, fejlődése, az ellátórendszerben betöltött szerepének áttekintése.....	8
3. Az Intézmény struktúrája.....	9
4. Tárgyi feltételek.....	10
5. Az ellátottak jogainak védelme, érdekképviselő, panaszjog.....	12
6. A szociális szolgáltatást végzők jogai.....	13
IV. Más intézményekkel történő együttműködés módja.....	14
V. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja.....	17
VI. Az ellátás igénybevételének módja.....	18
1. Az Intézmény és az igénybe vevő közötti kapcsolattartás módja.....	22
2. Térítési díj.....	24
VII. Fogyatékos Személyek Nappali Ellátása.....	26
1. A Fogyatékos Személyek Nappali Ellátásának szerepe a III. kerületi fogyatékosokat ellátó oktatási és szociális ellátó rendszerben.....	26
2. A szolgáltatás célja.....	26
3. Megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása.....	27
4. Szolgáltatási elemek a gyakorlatban.....	29
5. Integrációt segítő programok.....	34
6. Az ellátandó célcsoport megnevezése.....	35
VIII. Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátása.....	38
1. A Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátása szerepe a III. kerületi szociális ellátórendszerben.....	38
2. A szolgáltatás célja.....	39
3. Megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása.....	41
4. Az ellátandó célcsoport megnevezése.....	45
IX. Pszichiátriai Betegek Közösségi Ellátása.....	48
1. A szolgáltatás célja.....	48
2. Megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása.....	49
3. Az ellátandó célcsoport megnevezése.....	54
X. A Fejlesztő Foglalkoztatás.....	55
1. Bevezetés.....	55
2. A fejlesztő foglalkoztatás működésének rövid jogszabályi áttekintése.....	55
3. A fejlesztő foglalkoztatásba bevont célcsoportok létszáma, jellemzői.....	57

4. A fejlesztő foglalkoztatásban végzett tevékenységek bemutatása	59
5. A tevékenységek ellátásához szükséges, rendelkezésre álló személyi, tárgyi feltételek bemutatása	62
6. Tárgyi feltételek bemutatása.....	63
7. A fejlesztő foglalkoztatáshoz kapcsolódóan a munkafolyamatok betanítására vonatkozó fejlesztő program tematikája.....	66
8. Az előállított termékek bemutatása és hasznosításuk, a munkavégzés jellege.....	68
9. A fejlesztő foglalkoztatásban részt vevő személy munkavégzés terén történő továbblépéséhez biztosított lehetőségek bemutatása.....	69
XI. A Támogató Szolgálat.....	71
1. A szolgáltatás célja.....	71
2. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása	72
3. Az ellátandó célcsoport megnevezése.....	75
XII. Támogatott lakhatás	77
1. Megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása.....	78
2. Az ellátandó célcsoport megnevezése.....	87
XIII. Záró rendelkezés	91
Mellékletek.....	92
MEGÁLLAPODÁS	92
Fogyatékos Személyek Nappali Ellátása igénybevételére	92
MEGÁLLAPODÁS	101
Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátása igénybevételére.....	101
MEGÁLLAPODÁS	109
Támogató Szolgáltatás igénybevételére.....	109
MEGÁLLAPODÁS	118
Pszichiátriai Betegek Közösségi Ellátása igénybevételére	118
MEGÁLLAPODÁS	125
Támogatott Lakhatás igénybevételére	125
AZ EGYÜTTÉLÉS SZABÁLYAI (tervezet).....	132
Támogatott lakhatás fogyatékossgal élő személyek és pszichiátriai betegek részére	132

I. Általános információk

Az intézmény neve:

Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ (a továbbiakban: Intézmény)

Székhelye: **1033 Budapest, Benedek Elek u. 1-3.**

A Támogatott Lakhatás lakhatási szolgáltatást biztosító ingatlanok:

- 1039 Budapest, Hatvany Lajos u. 6. 10. em. 54. (hrsz.: 64057/17/A/180)
támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére
- 1039 Budapest, Hatvany Lajos utca 8. 8. em. 41. (hrsz: 64057/17/A/229)
támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére

E-mail címe: orfk@kszki.obuda.hu

Honlap: www.obudairehab.hu

Fenntartó neve: **Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyer
Önkormányzat**

Címe: 1033 Budapest, Fő tér 3.

Honlap: www.obuda.hu

Ellátási terület: Budapest Főváros közigazgatási területe

Az Intézmény által nyújtott alapszolgáltatások az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.) szerint:

- **fogyatékos személyek nappali ellátása** (Szt. 65/F. § (1) bekezdés c) pont):

Fogyatékos Személyek Nappali Ellátása – 80 férőhely

- **pszichiátriai betegek nappali ellátása** (Szt. 65/F. § (1) bekezdés b) pont):

Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátása– 20 férőhely

- **pszichiátriai betegek közösségi ellátása** (Szt. 65/A. §)

Pszichiátriai Betegek Közösségi Ellátása- 40 megállapodás

- **támogató szolgáltatás** (Szt. 65/C. §): **Támogató Szolgálat**

Befogadott feladatmutató alapján- 6700 feladatmutató

- **fejlesztő foglalkoztatás** (Szt. 99/B. - 99/D. §)

engedélyezett létszám: 90 fő

Támogatott lakhatás

- **támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére** (Szt. 75.§)

Engedélyezett férőhelyek száma 4 fő

- **támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére** (Szt. 75.§)

Engedélyezett férőhelyek száma 4 fő

II. Az Intézmény működésének törvényi háttere

Az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ a fenntartó, Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselő-testülete által elfogadot Alapító Okirat szerint működik.

Az Intézmény szakmai munkáját a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben, valamint végrehajtási rendeleteiben, illetve az Önkormányzat rendeletében szabályozott előírások szerint végzi.

Működését

- a) 1993.- évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, (továbbiakban: Szt.)
- b) 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről;
- c) 9/1999.(XI.24.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről;
- d) 29/1993. (II.17.)Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról;
- e) 3/2002.(II.8.)SzCsM-EüM együttes rendelet a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló;
- f) 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról;
- g) 257/2000. (XII.26.) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról;
- h) 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről;
- i) 25/2017.(X.18.) EMMI rendelet a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről;
- j) 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról;
- k) 9/2000 (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról;
- l) 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról;
- m) 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és

gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről;

- n) 92/2008 (IV.23.) Korm. rendelet a fogyatékos személyek alapvizsgálatáról, a rehabilitációs alkalmassági vizsgálatról, továbbá a szociális intézményekben ellátott személyek állapotának felülvizsgálatáról
- o) Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselő-testületének a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti és szociális ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 12/2023. (III.23.) rendeletében (a továbbiakban: Helyi rendelet) foglaltak határozzák meg.

III. Az Intézmény szolgáltatásainak célja, feladata

1. A nyújtott szolgáltatási elemek

Az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ primer célja, hogy az ellátási területén, Budapest Főváros közigazgatási területén lakcímmel rendelkező személyek részére az alábbi szolgáltatásokat biztosítja:

nappali ellátás:

18. életévüket betöltött, egészségi állapotuk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes, fogyatékossgal élő, aktív korú, nem foglalkoztatott személyek részére az Szt. 65/F. § (1) bekezdés c) pontja alapján; önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére az Szt. 65/F. § (1) bekezdés c) pontja alapján; fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek részére a Szt. 65/F. § (1) bekezdés b) pontja alapján;

közösségi ellátás:

elsősorban a saját otthonukban élő nem veszélyeztető állapotú pszichiátriai betegek részére, akiknek a betegsége ambuláns szakellátás mellett egyensúlyban tartható, és akik életvitelükben, valamint szociális helyzetük javításában igényelnek segítséget az Szt. 65/A. §-a értelmében

támogató szolgáltatás:

a fogyatékos személyek részére, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a

lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén, az Szt. 65/C. §-a értelmében.

fejlesztő foglalkoztatás:

az intézményi jogviszonyban álló személyek részére az Szt. 99/B.-99/D. § alapján, fejlesztési jogviszony és Mt. szerinti határozott idejű munkaviszonyban történő foglalkoztatás keretében.

támogatott lakhatás:

A támogatott lakhatás a fogyatékos személyek, a pszichiátriai betegek – ide nem értve a demens személyeket – részére biztosított ellátás, amely az életkornak, egészségi állapotnak és önellátási képességnek megfelelően, az ellátott önálló életvitelének fenntartása, illetve elősegítése érdekében biztosítja az Szt. 75.§ alapján.

2. Az Intézmény szervezetének kialakulása, fejlődése, az ellátórendszerben betöltött szerepének áttekintése

Az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ 2008. április 1. napjától működik jelenlegi formájában. Korábban Óbudai Szociális Foglalkoztató Központ néven alacsony nyugdíjjal rendelkező személyeket, megváltozott munkaképességű nem rehabilitálható munkavállalókat, fogyatékossgal élő személyeket, szociálisan rászoruló családokat, rokkant- nyugdíjasokat –főként bedolgozói munkaviszonyban – foglalkoztatott. Az Intézmény keretei között működött 2004. év végétől az Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona, valamint az Intézmény feladata volta közmunka, a közcélú, közhasznú és közérdekű foglalkoztatás kerületi szervezése is.

2007-ben jött létre a **Fejlesztő Napközi Otthon (FNO)**, amely megváltozott munkaképességű, aktív korú nem foglalkoztatott személyek számára nyújtott nappali ellátást 50 férőhellyel. Az Intézmény férőhelyeinek száma a felmerülő igényekre tekintettel 2010. január 1. napjától 60 főre bővült.

2008 januárjában kezdte meg az Intézmény a nappali ellátás keretei között intézményi jogviszonyban lévő, foglalkoztatásra alkalmasnak minősített ellátottak **szociális foglalkoztatását** munka-rehabilitáció, illetve fejlesztő felkészítő foglalkoztatás formájában. A törvényi átalakulások következtében 2017. április 1. napjától **fejlesztő foglalkoztatás** keretében biztosítja a foglalkoztatás lehetőségét az Intézmény.

Az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ része lett 2008 áprilisától a **Támogató Szolgálat** is. Az Óbudai Gondozási Központ keretei között működő támogató szolgáltatás átadására azért került sor, hogy egy intézmény keretei között működjön minden fogyatékos személyt ellátó szolgáltatás az Önkormányzat Szociálpolitikai Konceptiója szellemében. A kerületi támogató szolgáltatás létrehozásáról 2001-ben döntött a Képviselő-testület és ekkor az Óbudai Gondozási Központ keretei között került megszervezésre.

2010. január 1-jéig az Intézmény feladatai közé tartozott a **közfoglalkoztatás megszervezése** (közcélu foglalkoztatás szervezése, közérdekű munka és közmunka szervezése) is. 2010. január 1-jével az étkeztetéssel bővült az Intézmény által nyújtott szolgáltatások köre.

Jelenleg a nappali ellátások keretében napi egy alkalommal meleg étkezést és reggelit biztosít az Intézmény az azt igénylők számára.

2011. január 1-jével indult a Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátása 20 férőhellyel, 2024. január 1-jével pedig közösségi pszichiátriai ellátással bővült a szolgáltatások köre.

2026. január 1-jével a Belügyminisztérium támogatásával létrehozott lakhatási címeken biztosítja a támogatott lakhatást fogyatékossgal élők és pszichiátriai betegek számára országosan, elsőként önkormányzati fenntartású intézményként.

3. Az Intézmény struktúrája

Az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ **integrált szervezeti formában**, önálló szakfeladatként biztosít két nappali ellátást (*a fogyatékos személyek nappali ellátása és a pszichiátriai betegek nappali ellátása*), *támogató szolgáltatást, támogatott lakhatást (fogyatékossgal élő személyek és pszichiátriai betegek részére)*, továbbá az intézményi jogviszonyban lévők számára *fejlesztő foglalkoztatást*. Az integrált szervezeti forma a fogyatékossgal élő emberek komplex ellátását teszi lehetővé: időben, térben, módszerekben.

Az Intézményen belül működik a feladatok ellátását szolgáló közös egység: az Igazgatás. Óbuda-Békásmegyer Képviselő-testülete döntése értelmében 2012. január 1. napjától az Intézmény gazdasági szempontból önállóan működő (részben önállóan gazdálkodó) költségvetési szerv. Az Intézmény gazdasági ügyeit a Költségvetési Szerveket Kiszolgáló Intézmény (a továbbiakban: KSZKI) látja el. A három alapszolgáltatás, egy szakosított ellátás és a fejlesztő foglalkoztatás az

intézményvezető irányítása alatt áll.

A szolgáltatások közös célja a differenciált, személyes, speciális ellátási szükségleteket kielégítő, minőségi szolgáltatások nyújtása.

Az Intézmény korszerű, egységes gyógypedagógiai szemlélete, módszerei a fogyatékossgal élő és a pszichiátriai beteg személyek kiszolgálása mellett a szociális beilleszkedést, a társadalmi életre való alkalmassá válás elősegítését hangsúlyozza.

Az ellátási szakterületek a felnőtt társadalmi lét három fontos részét alapozzák meg: rendezett életvitel, munka, részvétel a társadalmi életben.

- A nappali ellátás a fogyatékos emberek és a pszichiátriai betegek önálló életvitelét és társadalmi beilleszkedését szolgálja.

- A fejlesztő foglalkoztatás a munkavégzés optimális lehetőségének formáját és módszereit biztosítja.

- A támogató szolgálat a személyi segítséget biztosítja, szállítási lehetőségek nyújtásával a társadalmi életben való könnyebb részvételt és az adott szolgáltatások egyenlő eséllyel történő elérését teszi lehetővé.

- A közösségi pszichiátriai ellátás a pszichiátriai betegek lakókörnyezetében nyújt segítséget az önálló életvitel fenntartásában, a meglévő képességek megtartásában, illetve fejlesztésében, valamint a háziorvossal és a kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérését.

- A támogatott lakhatás biztosítja a lakhatási szolgáltatást, az esetvitelt, a közszolgáltatások és a társadalmi életben való részvételt segítő más szolgáltatások igénybevételeiben való segítségnyújtást és a szolgáltatást igénybe vevő komplex szükségletfelmérése alapján, erre vonatkozó igény esetén az Szt. 75. § d) szerinti szolgáltatási elemeket

Ezen túlmenően hangsúlyos szerepet kap az igénybe vevők és hozzátartozóik mentálhigiénés segítése akár egyénileg, akár csoportos - önsegítő csoportok - formájában.

Az Intézmény komplex szolgáltatásai miatt a kerület ellátórendszerének meghatározó és nélkülözhetetlen része.

4. Tárgyi feltételek

Az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ minden alapszolgáltatását

egy telephelyen, az Intézmény székhelyén nyújtja (1033 Budapest, Benedek E. u. 1-3.)

Az Intézmény tömegközlekedési eszközzel könnyen megközelíthető: a 34-es, 134-es, 106-os autóbustól gyalog kb. 10 perc sétával, a HÉV-től kb. 5 percre érhető el. Parkolóhely az udvarban biztosított, ez megkönnyíti a fejlesztő foglalkoztatásba érkező megrendelőket, szállítók számára is a parkolást és az anyagmozgatást. Mozgáskorlátozottak számára két parkolóhely használható.

Az épület főbejárata akadálymentesített, elektromos kerekesszékekkel is megközelíthető a nyitva álló helyiség, az ajtók szélessége megfelelő, küszöbök elvétele található, a folyosók szélesek.

Az épületben az előírásoknak megfelelő számú és funkciójú helyiség található:

- Klubterem
- Pihenőszoba
- Egyéni fejlesztő szobák
- Terápiás szobák
- Közösségi terem
- Férfi és női tisztálkodó helyiségek
- Melegítőkonyha
- Ebédlő
- Intézményi és személyes ruházat tisztítására alkalmas helyiség

A helyiségek berendezése és eszköz ellátottsága megfelel az ellátottak speciális igényeinek.

A támogató szolgáltatás szállító szolgáltatását igénybe vevők számára akadálymentesített, mobil rámpával ellátott és a megfelelő rögzítési lehetőséget biztosító 9 személyes kisbusz áll rendelkezésre, és ezen kívül egy szintén 9 személyes, nem akadálymentes gépkocsi is, amely szabad kapacitás esetén egyéb szállításra is használható.

A feltételrendszer nagyrészt saját költségvetési forrásból, kisebb részben pályázatokból, adományokból alakult és bővült.

A támogatott lakhatás lakhatási szolgáltatását két 66 négyzetméteres, fenntartó tulajdonú ingatlanban biztosítja, amelyek a szükségleteknek megfelelően akadálymentes fogyatékos személyek és pszichiátriai betegek számára is a célcsoportnak megfelelően, a két célcsoport

részére összesen 8 férőhellyel. A lakások Békásmegyeren, jól frekvenciált környezetben helyezkednek el. A fogyatékosokkal élők számára kialakított 4 férőhellyel támogatott lakhatás a (1039 Budapest, Hatvany Lajos utca 8. VIII emeletén található) a szükségletek szerint akadálymentessé alakított. A pszichiátriai betegek számára a lakás az előbb említett épület tözsomszédtségában található 4 férőhellyel támogatott lakhatás (1039 Budapest, Hatvany Lajos utca 6. szám alatti ház X. emeletén), amely szintén a szükségletek szerint akadálymentessé alakított.

Az épületek tágabb környezetét tekintve, a közelben található több élelmiszer bolt, piac, gyógyszertár, orvosi rendelő, szabadterei fitness park, posta, kikapcsolódási és hiteleti tevékenység gyakorlására lehetőséget biztosító intézmény.

A lakások tömegközlekedéssel kiválóan megközelíthetőek (busz 34,134,204 stb.), HÉV).

Mindkét önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan részt vett a panelprogramban, melynek során energia megtakarítást eredményező korszerűsítések történtek, így fenntartásuk költséghatékony.

5. Az ellátottak jogainak védelme, érdekképviselet, panaszjog

Az ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotára tekintettel az Intézmény által biztosított teljes körű ellátásra, valamint egyéni szükségletei, speciális helyzete vagy állapota alapján egyéni szolgáltatás igénybevitelére. Az ellátás biztosítása során az egyenlő bánásmód követelményét be kell tartani.

Az ellátást igénybevevő jövedelmi helyzetét csak a törvényben, illetve törvény felhatalmazása alapján készült kormányrendeletben meghatározott esetekben és feltételek mellett lehet vizsgálni.

Az ellátást igénybe vevőknek joga van az intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez. Ennek biztosítása érdekében az intézményvezető évente tájékoztatót készít az Intézmény gazdálkodásáról, és azt az Intézményben kifüggeszti, illetve szükség esetén szóban tájékoztatja az ellátottat.

Az Intézmény a szolgáltatást oly módon nyújtja, hogy figyelemmel van az ellátottakat megillető alkotmányos jogok maradéktalan tiszteltetésére. Az ellátottat megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem. Az ellátottnak, illetve törvényes képviselőjének joga van az ellátott állapotának felülvizsgálatával kapcsolatos információk megismerésére. Az igénybeviteli eljárás során különös gondot fordít az Intézmény arra, hogy az

ellátást igénylő adataihoz csak az arra jogosult személyek férjenek hozzá.

Az ellátottnak joga van az Intézményen belüli és kívüli szabad mozgásra, figyelemmel saját és társai nyugalma, biztonságára.

A fogyatékos személyek jogainak érvényesülése érdekében az intézménynek biztosítania kell az akadálymentes környezetet, az ellátottat érintő legfontosabb információkhoz való hozzáférést, a képességek, készségek fejlesztését. Biztosítania kell továbbá a fogyatékos személyek életvitelével kapcsolatos döntéseinek tiszteletben tartását, továbbá a társadalmi integrációjukhoz és a más személyekkel való kapcsolattartásra, más szolgáltatások igénybevételére való jogot.

Az Intézményben foglalkoztatott személy, valamint közeli hozzátartozója és élettársa az ellátást igénylővel tartási, életjáradéki, öröklési szerződést az ellátás időtartama alatt, illetve annak megszűnésétől számított egy évig nem köthet, továbbá a térítési díjon felül semmilyen anyagi juttatást nem fogadhat el.

Az ellátott a szolgáltatással kapcsolatban, írásban panasszal élhet, melyet az intézményvezető tizenöt napon belül köteles kivizsgálni és annak eredményéről a panasztevőt írásban értesíteni.

Amennyiben az intézményvezető határidőn belül nem intézkedik, vagy a panasztevő az intézkedéssel nem ért egyet, az intézkedés kézhezvételétől számított nyolc napon belül Polgármesterhez fordulhat jogorvoslatért. A kérelmet a Polgármesteri Hivatal Szociális Főosztályán (1033 Budapest, Fő tér 2.) nyújthatja be.

Az ellátottak érdekvédelmükkel kapcsolatosan az Integrált Jogvédelmi Szolgálat zöld számán: 06-80-620-055 vagy a www.ijsz.hu honlapján, valamint az Intézmény hirdetőtábláján és honlapján (<http://www.obudairehab.hu>) tájékozódhatnak. A fenti elérhetőségek, valamint a mindenkori ellátottjogi képviselő elérhetősége az Intézményben jól látható helyen került kifüggesztésre.

6. A szociális szolgáltatást végzők jogai

A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmét az Szt. 94/L. § szabályozza. A szociális ágazatban foglalkoztatottak vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartsák emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra. A munkavállaló panasszal a közalkalmazotti törvényben előírtak alapján járhat el.

A személyes gondoskodást végző személyek munkájuk végzése során kötelesek

betartani a Szociális Munka Etikai Kódexét.

IV. Más intézményekkel történő együttműködés módja

Az integrációt segítő programokban felsorolt intézmények, illetve a fejlesztésnél megjelölszervezetek a programban megjelölt szakmai munkát segítő kapcsolatokat jelentik.

Kerületi szinten az Intézménynek a fenntartóval, Budapest Főváros III. Kerület Óbuda – Békásmegyer Önkormányzatával van elsődleges kapcsolata, ezen belül a Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyeri Polgármesteri Hivatal Szociális Főosztállyal.

Ezen túl partnerei különböző feladatellátások szakterületein az alábbi intézmények:

- Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény
- Óbudai Platán Könyvtár
- Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ
- Óbudai Egyesített Bölcsődék
- Óbudai Vagyonkezelő Nonprofit Zrt.
- Óbuda – Békásmegyer Közterület – Felügyelet
- Óbuda – Békásmegyer Védőnői Szolgálat
- Óbudai Kulturális Központ
- III. kerületi kulturális intézmények
- Költségvetési Szerveket Kiszolgáló Intézmény
- Szent Margit Rendelőintézet
- Óbudai Egészségfejlesztő Iroda
- III. kerületi Háziorvosi Ellátás
- III. kerületi Pszichiátriai Gondozó
- Nemzeti Fogvatékosságügyi és Szociálpolitikai Központ
- Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet
- Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
- Budapest Főváros Kormányhivatal
- Fogvatékos gyermekeket oktató, nevelő III. kerületi iskolák

- Fogyatékos emberek érdekvédelmi szervezetei
- Budapesti fogyatékosokat ellátó szociális nappali intézmények
- Budapest Főváros Kormányhivatala II. Kerületi Népegészségügyi Osztály
- Budapesti Szociális Szakmatámogatási Hálózat
- Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
- Római Sport Egyesület
- Elveszett Állatok Alapítvány
- Óbudai Polgárórség
- TVE sportpálya
- Óbudai Rendelők Egészségügyi Szolgáltató Kft.
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület
- Tájoló Szociális Egyesület
- Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum

Az együttműködés formái:

- szakmai megbeszélések,
- munkaértekezletek
- kéthetenkénti esetmegbeszélések,
- kerekasztal-találkozók.

A kapcsolattartás telefonon, e-mailben, továbbá személyes találkozókon történik.

A kerületi szociális és egészségügyi intézményekkel való együttműködés konkrét esetek kapcsán valósul meg, általában telefonon vagy e-mailben történik.

Az Intézmény számára a rendezvények helyszíneit kerületen belüli szervezetek biztosítják. Az Óbudai Rehab Atlétika Kupát, amelynek helyszínét a TVE sportpálya biztosította.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat mozgó tüdőszűrő állomás segítségével éves szinten szűri az ellátottakat és a szakdolgozókat, ami szükséges a foglalkozás egészségügyi alkalmasság megállapításához. A helyben történő mobil szűrés lényeges segítséget jelent az ellátottak állapota miatt.

Az Intézményben dolgozók foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálatát együttműködési megállapodás alapján az Óbudai Rendelők Egészségügyi Szolgáltató

Kft. végzi.

A Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézettel a továbbképzések szervezésével és lebonyolításával kapcsolatban áll fenn a folyamatos kapcsolattartás.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárral kötött megállapodás alapján létrejött a kerületben az ún. „Könyvet házhoz” program, amelyben heti rendszerességgel házhoz szállítják azon fogyatékos, illetve idős koruk miatt mozgáskorlátozott személyek számára a könyvtári könyveket, akik ezt igénylik.

Néhány intézménnyel, szervezettel való együttműködés az ellátottak számára szervezett szabadidős programokon keresztül valósul meg. Az Óbudai Platán könyvtár egyik munkatársa havi egy alkalommal tart könyvtári foglalkozást, rendszeresen működik az Intézményben kutyaterápiás program is, az Óbudai Egészségfejlesztő Iroda (EFI) munkatársai pedig mentálhigiénés foglalkozást biztosítanak az Intézményben.

V. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

Minden érdeklődő megismerheti az Intézmény életét az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ Facebook oldalán, valamint a www.obudairehab.hu honlapon. A weboldalon megtalálható minden olyan elérhetőség, mely elősegíti a kapcsolatfelvételt. A programokról tájékozódni lehet az időszakosan megjelenő hirdetések formájában, mely megjelenik az Óbuda Újság hasábjain.

Ezen kívül az Intézmény szolgáltatásait a különböző szolgáltatási egységekről szóló plakátok is bemutatják. A plakátok a kerületi egészségügyi és szociális intézményekbe kerültek. Ennek célja az óbudai lakosok minél szélesebb körben történő elérése.

Személyes kapcsolatfelvételre is lehetőség van. A nappali ellátás vezető munkaidőben rendelkezésre áll minden érdeklődő számára. Lehetőség van e-mailben a orfk@kszki.obuda.hu címen, valamint telefonon a 1/388-7530 számon is érdeklődni.

Az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ egy évben egyszer évvértékelő beszámolót, nyílt napot szervez a hozzátartozóknak, érdeklődőknek. A fórumon van lehetőség megbeszélni a felmerülő kérdéseket, problémákat. A gondozottak névvel vagy név nélkül véleményládákba helyezhetik el észrevételeiket.

VI. Az ellátás igénybevételének módja

Az ellátás igénybevételének módját az Szt. 93. § - 94/C. § és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI.24.) SzCsM rendelet szabályozza.

Az ellátás igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve a törvényes képviselője írásbeli vagy szóbeli kérelmére történik.

Ha az ellátást igénylőt a bíróság cselekvőképesség teljes korlátozása miatt gondnokság alá helyezte, nevében a gondnoka jár el, a kérelmet – az érintett személy véleményét figyelembe véve – a törvényes képviselője terjeszti elő.

A cselekvőképesség részleges korlátozása esetén a személy a kérelmét a törvényes képviselőjének beleegyezésével vagy – ha e tekintetben a bíróság a cselekvőképességet nem korlátozta – önállóan terjesztheti elő. Ha a törvényes képviselő ideiglenes gondnok, intézményi elhelyezésre vonatkozó kérelméhez a gyámhivatal előzetes jóváhagyása szükséges.

A szociális ellátás igénylése során a kérelem előterjesztésekor mellékelni kell

- **nappali ellátás esetében:** a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI.24.) SzCsM rendelet 1. számú melléklet II. részének megfelelő jövedelemnyilatkozatot abban az esetben, ha a nappali ellátást igénylő étkezést is igénybe kíván venni

- **támogató szolgáltatás esetében:** a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI.24.) SzCsM rendelet 1. számú melléklet I. részének megfelelő egészségi állapotra vonatkozó igazolást és II. részének megfelelő jövedelemnyilatkozatot

A fogyatékos személyek nappali ellátásának igénybevétele iránti kérelemhez mellékelni kell a fogyatékoság fennállását igazoló,

a) a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző bizottság szakértői véleményét vagy

b) a fogyatékoság jellege szerinti szakorvosi leletet vagy

c) az Szt. 65/C. §-ának (5) bekezdése szerinti dokumentumokat (fogyatékosági támogatás, vakok személyi járadéka, magasabb összegű családi pótlék) melyek egyike igazolja a fogyatékoság tényét.

Pszichiátriai beteg esetében a nappali ellátás igénybevétele iránti kérelemhez mellékelni kell az igénybe vevő szakorvosának, kezelőorvosának szakvéleményét.

A közösségi pszichiátriai ellátás igénybevétele önkéntes. Az ellátást kérelmező pszichiáter szakorvosának javaslata alapján az ellátást igénylő kérelmére történik. A szolgálatnál személyesen, telefonon vagy levélben történő igénybejelentést követő 14 napon belül a szolgálat munkatársa előzetes egyeztetés után személyesen keresi fel az ellátásra váró pszichiátriai beteget. Az igénybejelentő ellátásáról szabad kapacitás esetén a jelzés sorrendjében gondoskodik a szolgálat. Az ellátás igénybevételéről a szolgáltatást nyújtó, illetve az ellátást igénybe vevő, valamint az ellátást igénybe vevő törvényes képviselője megállapodást köt.

A 9/1999 (XI.24.) SzCsM rendelet 21. § (4) bekezdése alapján a közösségi pszichiátriai ellátás igénybevételére irányuló kérelemhez mellékelni kell a pszichiáter vagy neurológus szakorvos szakvéleményét a pszichiátriai betegség fennállásáról. Ha a szolgáltatást igénylő nem rendelkezik szakvéleménnyel, a szolgáltatás részére a kérelem benyújtásától számított legfeljebb három hónapig átmeneti jelleggel biztosítható.

A Támogató Szolgálat igénybevétele előtt szükséges a szociális rászorultság vizsgálata. Szociálisan rászorultnak minősül a súlyosan fogyatékos személy, aki fogyatékosági támogatásban, vakok személyi járadékában, illetve magasabb összegű családi pótlékban részesül. A súlyos fogyatékoságot igazolni lehet:

- az ellátás megállapítását, illetve folyósítását igazoló határozattal vagy más okirattal,
- az ellátás megállapításának alapjául szolgáló, a fogyatékoság fennállását igazoló szakvéleménnyel. Ha a szakvélemény a következő felülvizsgálat (ellenőrző vizsgálat) időpontját, illetve az állapot fennállásának várható idejét tartalmazza, a jogosultság eddigaz időpontig áll fenn.

A fenti dokumentumokat csatolni kell az ellátandó személy személyi anyagába, valamint a személyi nyilvántartásban is jelölni kell a szociális rászorultság tényét vagy hiányát.

A **támogatott lakhatás**ba történő felvétel iránti kérelemhez mellékelni kell az igénybe vevő szakorvosának, kezelőorvosának szakvéleményét, és amennyiben rendelkezésre áll már: a kérelmező alapvizsgálati eredményét (fogyatékosággal élők esetében), valamint a komplex támogatás szükségletfelmérés összefoglaló

dokumentációját. Az intézményvezető az alapvizsgálatot a komplex szükségletfelméréssel egyidőben kezdeményezi. A támogatott lakhatás esetén - az Szt. 117/B. § szerinti vállalás kivételével - a kérelem előterjesztésekor be kell nyújtani a jövedelem- és vagyonyilatkozatot is. A beköltözés előtti megtapasztalási lehetőség, hogy legfeljebb 30 nap időtartamig kipróbálhatja a leendő igénybe vevő a támogatott lakhatás szolgáltatást mint próbalakhatást. Amennyiben a szolgáltatást igénybe vevőnek nincs még komplex támogatási szükségletfelmérése, a lakhatási szolgáltatásért térítési díj fizetendő.

A beérkezett kérelmeket a szolgáltató az érkezés sorrendjében nyilvántartásba veszi. A nyilvántartásba vétel szabályai és kötelező adattartalma az Szt. 20.§ (2) bekezdésben meghatározottak szerint kerül felvételre.

Az intézményvezető, illetőleg a megállapodás megkötésére feljogosított személy az ellátás iránti igény teljesítéséről a benyújtott dokumentumok alapján és az igénybe vevő háziorvosa (kezelő orvosa) véleményének figyelembevételével dönt.

Az Intézmény által nyújtott ellátások tartalmáról és feltételeiről az intézményvezető vagy az általa kijelölt személy tájékoztatja az ellátást igénylőt, illetve a törvényes képviselőt az Szt. 95.- 96. §; és 115§ (2a) § szerint. A nappali ellátást igénylő személy és törvényes képviselője, miután kérelmüket benyújtották az Intézménybe, tájékoztatást kapnak az ellátás tartalmáról, a házirendről/együttélés szabályairól, az Intézménnyel kötendő megállapodás tartalmáról, valamint a személyi térítési díj várható mértékéről, valamint a befizetés feltételeiről.

Az intézményvezető vagy az általa kijelölt személy az igénylő lakóhelyén tájékozódik az ellátást igénylő életkörülményeiről, szociális helyzetéről, egészségi állapotáról, valamint mérlegeli azt, hogy az Intézmény által nyújtott szolgáltatás megfelel-e az igénylő állapotának és szükségleteinek.

A nappali ellátás iránti kérelemről az intézményvezető dönt, döntéséről értesíti az ellátást igénylőt, illetve törvényes képviselőjét. Az intézményvezető által megbízott személy várólistát állít össze, melyet havonta frissít. A várakozókat minden hónap 5-ig rögzíti a központi rendszerben. (Igénybevevői Nyilvántartás)

Amennyiben az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője az intézményvezető döntését vitatja, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül Polgármesterhez fordulhat jogorvoslatért. A felülvizsgálati kérelmet a Polgármesteri Hivatal Szociális Főosztályához (1033 Budapest, Fő tér 2.) kell benyújtani. A döntés

felülvizsgálata bíróságtól kérhető.

Az ellátás igénybevételének megkezdése előtt az intézményvezető az ellátást igénylővel, illetve törvényes képviselőjével megállapodást köt. A megállapodás lehet határozott és határozatlan idejű. A megállapodás megkötéséhez az ellátást igénylő személy személyes jognyilatkozata szükséges, ha cselekvőképes vagy cselekvőképességében a szociális ellátások igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott. A cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alatt álló személyt a megállapodás megkötését megelőzően meg kell hallgatni és véleményét a lehető legteljesebb mértékben figyelembe kell venni.

A nappali ellátás vezetője, a támogató szolgálat, a közösségi pszichiátriai ellátás továbbá a szakosított ellátás vezetője adatszolgáltatási kötelezettséggel rendelkezik, és szükség szerint napi vagy havonkénti jelentést tesz a központi rendszerbe (Igénybevevői Nyilvántartás) a szolgáltatás teljesítéséről, melynek elkészítéséhez szükséges a személyazonosító adatok felhasználása. Mindezekről az igénybevétel megkezdése előtt az intézményvezető tájékoztatja az ellátást igénylő személyt vagy törvényes képviselőjét.

A nappali ellátás igénybevételéhez évente szükséges igazolást hozni tudósítóról.

Ezen kívül évente, szükség esetén (pl. állapotromlás) azonnal az ellátott vagy törvényes képviselője köteles pszichiátriai vagy neurológus szakorvos, illetve egyéb szakorvos szakvéleményét és javaslatát bemutatni a közösségben való tartózkodás céljából. A nappali ellátást azon ellátottak vehetik igénybe, akik az orvosi előírásnak megfelelően szedik gyógyszereiket.

A Fogytékos Személyek Nappali Ellátása esetében az ellátottakat csak próbaidővel lehet felvenni. A próbaidő tartama három hónapnál hosszabb nem lehet, ezt követően az intézményi jogviszony a megállapodásban foglalt időtartamig érvényes. A szolgáltatást igénybe vevő Intézményben maradásáról az intézményvezető dönt, konzultálva a nappali ellátás vezetővel. A próbaidő alatti intézményi jogviszony megszűnéséről írásban értesítik az ellátást igénybevevőt.

Támogató szolgáltatás és a Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátása szolgáltatást igénybe vételére vonatkozóan a Belügyminisztérium által közreadott szakmai módszertani útmutatók, 1/2000-es SZCSM rendelet alapján szükséges használni. Az intézményvezető a szociális rászorultság fennállását a szolgáltatás igénybevételét megelőzően megvizsgálja, valamint – amennyiben a szociális rászorultság alapjául

szolgáló körülmény határozott ideig áll fenn – az igénybevétel során a határozott idő leteltét követően felülvizsgálja. Az intézményvezető az ellátás során szükségessé vált szociális rászorultsági vizsgálat lefolytatásával a szolgáltatás vezetőjét is megbízhatja.

Támogatott lakhatás esetén az ellátottakra vonatkozóan a Belügyminisztérium által közreadott szakmai ajánlásokat szükséges használni. Az intézményvezető a támogatott lakhatás iránti igény teljesítéséről a komplex szükségletfelmérés véleményének figyelembevételével dönt. Az intézményvezető az ellátás során szükségessé vált szociális rászorultsági vizsgálat lefolytatásával a szolgáltatás vezetőjét is megbízhatja.

1. Az Intézmény és az igénybe vevő közötti kapcsolattartás módja

Nappali ellátás esetében:

Egy évben egyszer évvértékelő beszámoló és nyílt nap kerül megrendezésre a hozzátartozók, érdeklődők számára,

Évente kétszer, illetve szükség szerint kerül megtartásra értekezlet, szülőknek, törvényes képviselőknek, hozzátartozóknak: év elején az előző év értékelésére, a tárgyév várható eseményeinek ismertetésére kerül sor, szeptemberben pedig a nyári események értékelése, megvitatása, a következő időszak terveinek megbeszélése történik.

Az ellátottak számára véleményládák kerültek elhelyezésre. Itt lehetőség van névvel vagy név nélkül észrevételeket tenni az ellátással kapcsolatban, ezek megvitatására a heti rendszerességgel megtartott beszélgető körökön van lehetőség.

Támogató szolgáltatás esetében:

A Támogató Szolgálat munkatársai folyamatosan kapcsolatot tartanak az elláttal és hozzátartozójával, illetve törvényes képviselőjével. A személyes kapcsolattartás a szolgálat irodahelyiségében, illetve az ellátott saját otthonában valósul meg. Emellett a fent megadott elérhetőségeken, valamint levélben is lehetőség van a kapcsolattartásra.

A Támogató Szolgálat esetenként körlevelet küld minden ellátottja számára, amelyben az aktuális információkról, a szolgálatot érintő hírekről nyújt tájékoztatást.

Minden a szolgáltatást igénybe vevővel kapcsolatos anyagról, a megállapodásról, az értesítésről írásos dokumentáció készül, melynek 1-1 példányát megkapja az ellátott, vagy törvényes képviselője.

A Támogató Szolgálat *ügyfélfogadási ideje: hétfőtől péntekig 8-16 óra között* a Támogató Szolgálat irodahelyiségében, illetve igény esetén az ellátott otthonában.

Közösségi pszichiátriai ellátás esetében:

A közösségi ellátás esetében az elláttal, a hozzátartozóval, illetve a törvényes képviselővel való kapcsolattartás folyamatos. A személyes kapcsolattartás elsősorban az ellátott otthonában, lakókörnyezetében, valamint az ellátás irodahelyiségében valósul meg, emellett az ellátottakkal való rendszeres telefonos kapcsolattartás is kiemelten fontos.

A szolgáltatás telefonon és személyesen az Intézmény székhelyén (1033 Budapest, Benedek E. u. 1-3.), a közösségi pszichiátriai ellátás irodahelyiségében, hétfőtől péntekig 8-16 óra között érhető el.

Támogatott lakhatás esetén:

Az intézmény dolgozói a feladat-ellátásuk során tiszteletben tartják az ellátottak méltóságát, önrendelkezését, szabadságát, egyéniségét és egyéni szükségleteiket. Munkájukat a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ egyezmény (továbbiakban: CRPD) 19. cikkelye alapján végzik. Lehetőséget biztosítanak és segítséget nyújtanak az ellátottak számára a családi kapcsolataik és közösségi kapcsolataik fenntartásában. A támogatott lakhatásban nincs kijelölt látogatási idő. A kapcsolattartással, a látogatók fogadásával kapcsolatos lakóközösség által elfogadott megállapodást az együttélés szabályai elnevezésű dokumentum tartalmazza. A látogatók magatartásukkal nem zavarhatják a támogatott lakhatás

belső rendjét. Amennyiben a hozzátartozók, látogatók zaklatják lakókat, magatartásukkal esetleg testi és lelki fájdalmat okoznak, úgy az intézményvezető az ellátást igénybe vevő személy érdekében a látogatást megtilthatja. Ilyen esetben az észlelőnek jegyzőkönyvet kell felvennie. Az intézményvezető a személyes és telefonon történő megkereséséken, találkozásokon túl évente egy alkalommal megrendezendő hozzátartozó találkozókon ad tájékoztatást a hozzátartozóknak, törvényes képviselőknek a támogatott lakhatás életével kapcsolatos kérdésekben.

2. Térítési díj

Nappali ellátás esetében:

A nappali ellátás intézményi térítési díját és a személyi térítési díj mértékét a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti és szociális ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 12/2023. (III. 23.) ÖK rendelet szabályozza (Helyi rendelet).

A térítési díjat az igénybevétel napjától havonként a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig kell befizetni az Intézmény elszámolási számlájára. Az ellátott vagy törvényes képviselője döntése szerint készpénzben az Intézmény gazdasági irodájában vagy banki átutalással. A személyi térítési díj mellett eseti térítési díj kérhető az Intézmény által szervezett szabadidős programokért (pl. a kulturális és sport programokon való részvétel).

Támogató szolgáltatás esetében:

Az ellátott a személyi segítség és a szállítás igénybevétele után térítési díjat köteles fizetni, melynek mértékét Helyi rendelet határozza meg. Szállító szolgáltatás igénybevétele esetén kizárólag azt a km-t és abból adódó kilométerdíjat kell megfizetni, amit az ellátott a gépkocsiban ülve utazott. A kiállás, várakozás térítésmentes.

A Helyi rendelet szerint a személyi térítési díj mértéke az ellátást igénybe vevő jövedelméhez igazodik, jövedelemtől függően az intézményi térítési díj meghatározott százaléka a személyi térítési díj összege.

A jövedelem alapján megállapított személyi térítési díj csökkentésére is lehetőség van a Helyi rendelet alapján. A személyi térítési díjat a Polgármester méltányosságból kérelemre elengedheti, illetve mérsékelheti.

Közösségi pszichiátriai ellátás esetében:

Az ellátás térítésmentesen vehető igénybe.

Támogatott lakhatás esetében:

Az ellátott a lakhatási szolgáltatás és a komplex szükségletfelmérés alapján az Szt. 75. § (1) bekezdés d) pontja szerinti igényelt egyéb szolgáltatások után térítési díjat köteles fizetni, melynek mértékét Helyi rendelet határozza meg. Szállító szolgáltatás igénybevétele esetén kizárólag azt a km-t és abból adódó kilométerdíjat kell megfizetni, amit az ellátott a gépkocsiban ülve utazott. A kiállítás, várakozás térítésmentes.

A Helyi rendelet szerint a személyi térítési díj mértéke az ellátást igénybe vevő jövedelméhez igazodik, jövedelemtől függően az intézményi térítési díj meghatározott százaléka a személyi térítési díj összege.

A térítési díjat elsősorban az ellátást igénybe vevő rendszeres jövedelme terhére kell megállapítani. Amennyiben az igénybe vevő havi jövedelemének 80%-a nem fedezi a teljes összegű intézményi térítési díjat - a Szt. 117.§ (4) - (7) bekezdése alapján - az igénybe vevő jelentős pénzvagyona, ingatlanvagyonra, ennek hiányában a tartásra köteles és képes hozzátartozója terhére állapítható meg fizetési kötelezettség. Az igénybe vevő számára ellátmányt kerül kifizetésre, ha a jövedelemének 80%-át terheli a személyi térítési díj vagy nincs jövedelme. Az igénybe vevőnek a személyi térítési díj megfizetése után az Szt. 117./A. § összegű költőpénznek kell rendelkezésére álljon.

Távollét idejére fizetendő személyi térítési díj megállapítása: támogatott lakhatást igénybe vevő személy távolléte idejére személyi térítési díjként a lakhatási költség 100%-át, és ha távollétének ideje alatt az Szt. 75. § (1) bekezdés d) pontja szerint egyéb szolgáltatásokat igénybe veszi, a ténylegesen igénybe vett szolgáltatások térítési díját fizeti.

A támogatott lakhatás vonatkozásában belépési hozzájárulás nem kerül megállapításra.

A jövedelem alapján megállapított személyi térítési díj csökkentésére is lehetőség van a Helyi rendelet alapján. A személyi térítési díjat a Polgármester méltányosságból kérelemre elengedheti, illetve mérsékelheti.

VII. Fogyatékos Személyek Nappali Ellátása

1. A Fogyatékos Személyek Nappali Ellátásának szerepe a III. kerületi fogyatékosokat ellátó oktatási és szociális ellátó rendszerben

Gyógypedagógiai feladatot a kerületben több intézmény lát el. A Szellő utcai Általános Iskola végzi az értelmi sérült és autista gyermekek általános oktatását, a San Marco utcai Általános Iskola és Szakképző Iskola a középsúlyos értelmi sérült gyermekek és fiatalokképzését, a Miklós utcai Általános Iskola és Diákotthon tanulói enyhe értelmi sérült gyermekek. A kerületben működő Gézengúz Alapítványnak, a Flóra 2007 Közhasznú Alapítványnak is fogyatékos gyermekek és fiatalok a célcsoportjai. A MEOSZ érdekvédelmi szervezetként működik a mozgássérült személyek részére.

A felnőtt fogyatékos személyek szociális ellátását a kerületben az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ végzi, folytatva az iskolák és fejlesztő központok gyógypedagógiai munkáját. Az Intézmény kapcsolattartással, szakmai konzultációkkal az egységes, folyamatos, a fogyatékos ember teljes életét átfogó gyógypedagógiai törődést valósít meg.

2. A szolgáltatás célja

Az Intézmény nappali ellátása napközbeni felügyeletet, foglalkozásokat, programokat, az étkezés tekintetében reggelit, egyszeri meleg főétkezést biztosít gondozottjainak munkanapokon, strukturált rendben, személyre szabottan. Fizikai állapotromlás eseténgondozási feladatokat is ellát.

Az Intézmény keretében foglalkozások zajlanak, amelyek során az ellátottak képességeinek fejlesztése, szinten tartása, életkoruknak, egészségi állapotuknak megfelelő hasznos tevékenységbe való bekapcsolása történik. Az ellátás kapcsán olyan fejlesztő foglalkozások szervezésére kerül sor, amelyek elősegítik a közösségi beilleszkedést, a lehetőség szerinti önálló életvitelt, a folyamatos munkavégzés és a munkához való viszonyulás pozitív attitűdjét. A szabadidő eltöltéséhez optimális feltételek biztosítottak, megfelelő testi-lelki gondozás mellett.

Szabadidős tevékenységek szervezésével, hivatalos ügyek intézésének segítségével, szakmai információk nyújtásával a rászorulóknak környezetükbe való

integrálása kerül megerősítésre.

A nappali ellátás kereteiben való gondoskodás megelőzi azt, hogy kialakuljon a fogyatékos személy teljes függősége családjától, illetve a segélyekre szoruló, inaktív életforma.

A fogyatékoság tág kategóriát jelent, ezen belül a fogyatékoság típusa szerint megjelölhetünk kisebb csoportokat. A csoportok tagjaira közösen jellemző az akadályozottság, viszont szükségleteik, gondozási igényeik személyenként igen eltérőek.

Az Intézmény általános célkitűzéseit meghatározzák az ellátottak fejlesztési, gondozási igényei és partnereinek (elsősorban család és fenntartó) Intézménnyel szembeni elvárásai.

A nappali ellátás törekszik a személycentrikus, magas színvonalú és folyamatosan megújulni képes intézményi működés megvalósítására, hangsúlyt fektetve az egyéni bánásmódra, megfelelő mentálhigiénés és gyógypedagógiai szakmaiságra, a fogyatékoság típusának és súlyossági fokának megfelelő differenciált fejlesztő eljárások alkalmazására.

3. Megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

Létrejött kapacitások

A Fogyatékos Személyek Nappali Ellátása összesen 11 fő munkatárs segítségével látja el feladatait. A vezető, a 2 fő terápiás munkatárs, a 8 fő gondozó teljes munkaidőben dolgoznak. Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 39/D. § (1) bekezdésében előírt kötelező képzési előírásokat teljesítették, illetve bejelentkeztek képzésre.

A szolgáltatási elemek fogyatékosági típus, fejlettség, életkor szerint differenciáltak, személyre szólóan alkalmazhatóak.

A Fogyatékos Személyek Nappali Ellátás vezető a fejlesztés folyamatát az ellátottal, valamint törvényes képviselőjével a terápiás munkatársakkal közösen tervezik meg a fejlesztés irányát, a szükséges foglalkozások típusát, rendszerét, igénybevételének módját.

Az egyéni foglalkozásokon kívül közösségi, csoportos programokat is megjelölnek, a terápiás munkatárs alternatívákat vázol fel.

Az Intézmény hétköznapokon 7 órától 16 óráig áll az ellátottak rendelkezésére. Szükség esetén 16 óra 30 percig ügyeletet biztosít előzetes igénybejelentés alapján, indokolt esetben (munkahelyi, családi okok miatt). Ezt indokolja a szülők/törvényes képviselők számára átadott igényfelmérő lap is, melyben észrevételt tehetnek a gondozásra, fejlesztésre, szabadidős tevékenységekre, valamint a nyitva tartásra is.

Az étkezés és a szabadidős programokon való részvétel személyes döntés, illetve házirend és a megállapodás szerint történik.

A Fogyatékos Személyek Nappali Ellátása 80 férőhelyes. Ezen belül külön gondozási csoportok jöttek létre a jogszabályi előírásoknak megfelelően. A gondozási csoportok létrehozásánál figyelembe vették az ellátottak életkorát és fejlettségi szintjét. Egy gondozási csoport 6-8 fős.

Kerületi vagy fővárosi szintű közösségi rendezvények megszervezése éledbonyolítása a közösségi fejlesztés érdekében

Tavaszi Gála

A Tavaszi Gála olyan kulturális program, mely a kerületi kulturális központban kerül megrendezésre. Nyitott minden érdeklődő számára. A műsor során az Intézmény fogyatékos ellátottjai azokat a dalokat, táncokat, irodalmi jeleneteket, verseket, zenei összeállításokat mutatják be a jelenlévő nézőközönségnek, melyeket a nappali ellátás foglalkozásain sajtóítanak el. Lehetőség van más intézmények ellátottjainak vendégszereplésére is.

Így a többségi társadalom számára is láthatóvá válnak értékeik. Ezzel is elősegítve társadalmi elismertségüket, integrációjukat.

Óbudai Rehab Atlétika Kupa

Olyan fővárosi szintű rendezvény, melyen a budapesti fogyatékos személyek nappali ellátásainak középsúlyos, értelmi fogyatékos ellátottjai mérhetik össze sportbeli képességeiket három versenyszámban (távolugrás, kislabda dobás, rövid távfutás). A sportteljesítmények díjait neves paralimpikonok, sportolók adják át.

A rendezvény során baráti kapcsolatok kialakítására és ápolására is nyílik lehetőség. A közösségi érzést tovább erősíti a sportnapot záró könnyűzenei koncert.

Fogyatékosok Világnapja

Olyan nyitott rendezvény, mely a fogyatékos emberek elfogadására, képességeiknek bemutatására irányul. A program része egy előzetesen meghirdetett képzőművészeti pályázat eredményhirdetésének ünnepi lebonyolítása. A fent nevezett fővárosi intézmények ellátottjainak kiállított alkotásai az Óbudai Kulturális

Központ, valamint az Esernyős Óbudai Kulturális, Turisztikai és Információs Pont Nonprofit Kft. kamaratermében tekinthetők meg a nagyközönségszámára.

4. Szolgáltatási elemek a gyakorlatban

A fenntartó az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ Fogyatékossgal élő Személyek Nappali Ellátásában a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet értelmében az alábbi szolgáltatási elemeket biztosítja az ellátottak szükségleteinek és igényeinek figyelembe vételével:

Tanácsadás

Önálló életvezetés kialakítása

A fő feladat életvitelük átgondolása, korrigálása és tanácsadás nyújtása. A napirend kialakítása segíti az eligazodást, tervezhetőséget, biztonságérzetet a mindennapokban és a munkatevékenységekben.

A megbízható életvezetéssel rendelkező ellátottak esetében a meglévő önkiszolgálási szintjük alapot ad a hatékony fejlesztő eljárásra. A saját élettér kialakításánál az életforma, életmód megfogalmazása szükséges. A helyes napirend kialakítása segíti az eligazodást, tervezhetőséget, biztonságérzetet a mindennapokban és a munkatevékenységekben.

Gyakori témakörök az életvezetési készségek fejlesztésénél: pénzhasználat, takarékoság, pénzkezelés, előrelátás, tervezés, étkezés, szükséges tárgyi eszközök köre.

Az ellátottak jelentős része igényli a segítséget a hivatalos ügyek intézésében, érdekeinek képviseletében.

Az önálló életvitelre nem képes ellátottak esetében a tanácsadás jellege az ellátottakra és a családtagjaikra is irányul. A hatékonyabb segítség érdekében szülő kérése alapján önsegítő csoport működik. A szülőklub témái: hivatalos ügyintézésrel kapcsolatos tanácsadás, lakhatás – önálló életvitel lehetősége az igénybevevők esetében a támogatott lakhatás

Egészségügyi ellátás igénybevételével kapcsolatos információnyújtás, egészséges táplálkozásra való törekvések a családban.

Az ellátottak foglalkozás keretén belül kapnak információt az önálló életvitellel

kapcsolatosan.

Személyes beszélgetések, mentális tanácsadások

A felkínált programok alapján különböző foglalkozások keretein belül lehetőségük van az ellátottaknak, hogy egyéni képességeik, adottságaik mentén fejlesztésben részesülhessenek. Ezek főbb színterei: egyéni, célzott segítő beszélgetések, életvezetési tanácsok, mentális segítségnyújtás, külső segítség, szakemberek igénybevételének lehetősége, tájékozódás a védett, illetve a nyílt munkaerő-piaci lehetőségekről.

Egészséges életmódra törekvés, mentális tanácsadások

Ezen a területen is leginkább tanácsadási lehetősége van az ellátásnak: étkezési, egészséges életmód tanácsok, (egészséges táplálkozás, személyi higiéné, évszaknak megfelelő üllözködés), preventívus ünnekek (szűrővizsgálatok fontossága, gyógycipő felíratás évente), foglalkozások (környezettudatos magatartás), sportolási lehetőségek ajánlása. Kirándulásokra, mindennapos reggeli tornára, egészségügyi sétákra való motiválás egyéni és csoportos beszélgetések formájában.

A terápiás munkatárs által vezetett csoportos tanácsadás segítséget nyújt olyan képességek, készségek elsajátításához, melyek a konfliktusok hatékonyabb kezelését, a belső feszültségek levezetését, valamint az elszenvedett kudarcok feldolgozását célozza meg. Szituációs játékok által teszi ezt szemléletesebbé, érthetőbbé számukra.

Esetkezelés

Személyre szabottan, szükség szerint megállapodáson, ill. együttműködésen alapuló, tervszerű segítő kapcsolat útján az ellátott segítése a felmerült problémák megoldásában, valamint a további problémák megelőzésében. Az esetkezelés kliensköre kiegészülhet az ellátott családtagjaival, gondnokság esetén gondnokával, egyéb természetes támaszaival.

Pedagógiai segítségnyújtás - szinten tartó, fejlesztő foglalkozások formájában

A foglalkozások napi rendszerességgel történnek, a terápiás munkatárs hónapokra lebontott munkaterve szerint, a meghatározott területeken, különböző módszerekkel, több helyszínen. Acsoportos foglalkozások többek között alkalmat adnak mozgásra, szereplési lehetőségekre, egymás megismerésére is.

- Életvitel, háztartási ismeretek.

A mindennapi élethez szükséges ismeretek bővítése: háztartás, közlekedés, bevásárlás, ház körüli munkák, szórakozás, valamint társadalmi ismeretek szélesítése: családi kapcsolatok, nemzet, haza, idegen ország, törvények, szabályok, viselkedésformák.

Egyszerűbb ételek elkészítése figyelembe véve az egészséges táplálkozás fontosságát.

- Természeti ismeretek – tudós klub heti rendszerességgel.
- Az emberi test működése, növény és állatismeret, alapvető földrajzi ismeretek.
- Kertészkedés, növénygyűjtés formájában is.
- Kommunikáció, írás, olvasás, beszédkésztség fejlesztése.
- Kulturális ismeretek bővítése: írás, olvasás elemei, versek, mesék, hagyományaink, ünnepeink.

A beszélgető kör során társas viselkedési, közlekedési szabályok megismerésére, elsajátítására, alkalmazásának gyakorlására van lehetőség. Hangsúlyos a baleseti oktatás.

Igény szerint az ellátottaknak lehetőségük van arra, hogy megtanulják a számítógép alapfokú használatát, a szövegszerkesztést és az internet használatát.

A kirándulások, nyaralások során megismerhetik Magyarország különböző tájegységeit és jellemzőit.

Gyógypedagógiai segítségnyújtás

Az életviteli tanácsadás keretében a mindennapi élethez kapcsolódó készségek fejlesztése történik. A gyógypedagógus által vezetett foglalkozások célja, hogy az

ellátottak tudatosítsák a mindennapi tevékenységek fontosságát, továbbá hogy az egyes alkalmakon tanultak beépüljenek és a napi rutin részévé váljanak.

A táncfoglalkozás olyan örömteli tevékenység, mely segíti az ellátottak közötti együttműködést az élmény közös megélését. Ezen kívül fejleszti a koordinált mozgást, a ritmusérzékenységet, a szépérzékenységet, a zenei hallást.

A konduktív mozgásfejlesztés konduktor vezetésével történik egyéni, páros és csoportos formában. A konduktív pedagógiai módszer a mozgás, a manipuláció, az értelem, a kommunikáció, az önkiszolgálás, a szociabilitás, az érzelmi és akaratilag élet komplexfejlesztésére irányul.

Az ellátottak javaslatára alakult színjátszó kör hozzájárul a szociális készségek, a szóbeli kifejezőképesség fejlesztéséhez és az önbizalom növeléséhez, ezen kívül fontos közösségépítő hatása is van. A foglalkozásokon tanultakat az ellátottak különböző rendezvényeken és tehetségkutató versenyeken is bemutatják.

Olvasókör keretén belül fontos hangsúlyt kap az értő olvasás gyakoroltatása, amely a mindennapi életnek is szerves része (hivatalos levelek értelmezése, kérvények megfogalmazása stb.). A helyesírás szabályainak megfelelő alkalmazása akár a kézírás, akár a számítógép használat terén. Matematikai képesség alkalmazásának segítése az adekvát pénzhasználat érdekében.

Készségfejlesztés

Alapvető készségek fejlesztése az ellátotti kör állapotából adódóan fokozott figyelmet igényel. Így az eszközhasználat terén: evőeszközök, tisztálkodási eszközök, egyéb tárgyak rendeltetésszerű használata válik hangsúlyossá. Ebbe beletartozik a háztartási és kerti eszközök használata is.

Az így kialakuló készségek esetlegesen lehetővé tehetik a fejlesztő foglalkoztatási jogviszonyba kerülést is.

A kommunikációfejlesztés egyéni és csoportos formában történik mondókák, versek, rövid szövegek memorizálásának gyakoroltatása során. Az elsajátított ismereteket intézményi rendezvényeken – újévi köszöntők, farsang, tavaszi gála, anyák napja, mikulás, karácsonyi ünnepségen - mutatják be az ellátottak. A foglalkozások célja az emlékező képesség, a hosszú távú memória, a figyelemkoncentráció, a kifejező készség, beszédképesség fejlesztését szolgálja. Ezen kívül olyan örömteli tevékenységek, mely az ellátottak önbecsülését,

önértékelését is erősítik.

A gyöngyfűzés, a varrás, hímzés, kerámiafoglalkozások elősegítik a finommotorika fejlődését, növelik a monotóniatűrést, a kitartó tevékenységek végzését, valamint erősítik a figyelemkoncentrációt. A különböző technikák megválasztása, a formázás, a színek kiválasztása során az esztétikai érzék fejlesztése is a középpontba kerül. Mindezek felkészítenek a munkára, a munkaeszközök megfelelő használatára.

A fizikai erőnlét fenntartására és fokozására ezen ellátotti csoportnál kiemelt hangsúlyt kell fektetni több okból:

- A kóros elhízás és az izomgyengeség elkerülése
- Deformitások korrigálása
- Rendezetlen mozgáskép fejlesztése, korrigálása
- Öröm, küzdés, kihívások megélése
- A napi mozgás igényszintté alakítása érdekében.

A mozgásállapot szerint csoportokra bontva, különböző helyszíneken, eszközökkel történik acélzott fejlesztés. A fejlesztés során a terápiás munkatársak figyelembe veszik a konduktor szakmai ajánlásait az egyes ellátottakra vonatkoztatva.

Az Óbudai Rehab Atlétika Kupán való részvételt az ellátottak hosszabb felkészítése előzi meg. (Futás, kislabda dobás, távolugrás, váltófutás).

Az úszás során a koordinált mozgás fejlesztése kerül előtérbe, mely megelőzi a mozgásszervi betegségek kialakulását, illetve a kialakult betegség esetén a folyamat lassítását. A csoportfoglalkozások között kedvelt a kutyával asszisztált terápia, mely jótékonyan hat az ellátottak érzelmi fejlődésére, az egymás közötti interakciókra, segíti a szorongás oldását, motiválja a beszédben nehezített ellátottak kommunikációját.

A készségfejlesztések megnyilvánulnak a társasjátékok, a mozgásos játékok, versenyek, kirándulások egyéb foglalkozások során egyaránt. Az éves tüdőszűrésre az ellátottakat szituációs szerepjáték formájában készítik fel a terápiás munkatársak és a gondozók.

Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás

Az ellátott mindennapi életvitelének segítése személyes szükséglete alapján,

ilyen a bevásárló lista összeállítása és az elláttal közös bevásárlás. A szolgáltatás célja a személyi higiéné megtartása, az ételkészítés segítése, a környezeti higiéné biztosítása (takarítás, mosogatás). A felső ruházat mosása, szárítása, vasalása során az ellátottak egyéni szükségleteihez igazodva gondozói segítséget kapnak.

Étkeztetés

Az Intézmény reggelit és napi egyszeri meleg étkezést biztosít az ellátottak számára életkori sajátosságainak, valamint az egészséges táplálkozás követelményeinek, speciális szükségleteinek megfelelően. Az étel melegítése és kiszolgálása az Intézményben történik. Az ellátottak számára kulturált ebédlő, evőeszköz és étkészlet, kézmosási lehetőség, nemenként elkülönített illemhely áll rendelkezésre.

Felügyelet

A fogyatékos személyek nappali ellátása keretében szakképzett gondozók és terápiai munkatársak folyamatosan biztosítják felügyeletet az igénybe vevők számára. Ez idő alatt a családok biztonságban tudhatják sérült családtagjukat, így lehetőségük van teljes vagy részmunkaidőben történő elhelyezkedésre, ügyeik intézésére.

Gondozás

A fogyatékos ember alapvető személyi (higiénés, életviteli, életfenntartási) szükségleteinek kielégítéséhez gondozási-ápolási tevékenységek nyújtása. Az ellátott egyéni szükségleteinek megfelelően etetés, öltöztetés, tisztázás, mentális gondozás stb. tartoznak. Az enyhe fokban sérültek számára elsősorban mentális gondozásra van igény. Ennek formái az egyéni és a csoportos beszélgetések. Alapszolgáltatáson felül az Intézmény vállalja az éves mobil tüdőszűrés megszervezését. Az ellátottak szűrését a terápiai munkatársak és a gondozók is segítik.

5. Integrációt segítő programok

Fontos a fogyatékosággal élő emberek társadalomban való elfogadása, aktivizálása. Ezt segíti számos akadálymentesítési törekvés. Ezeket a lehetőségeket igénybe veszi az Intézmény, ezen túl segítséget nyújt a megfelelő helyeken a

támogatás optimális formájának a bevezetésében.

A lehetőségek szerinti kapcsolattartási területek:

- múzeum, színház, könyvtár
- Óbudai Kulturális Központ
- III. kerületi iskolák, intézmények közösségi programjai
- megemlékezések hagyományos ünnepnapokon, jeles napokon
- nyílt bemutatók, ismertető, foglalkozások tartása
- a szakkörökön készített tárgyakból kiállítások szervezése

Munkavégzés, munkajellegű tevékenységek

- az alkalmassági vizsgálatra javasoltaknak munkára való felkészítése,
- ház körüli munka, takarítás,
- kerti munkák: növények ültetése, ápolása, a növények felismerése, hasznosítása, egyszerű kerti munkák gyakorlása.

Harmonikus, kiegyensúlyozott személyiség elérése

Minden dolgozónak személyes felelőssége, hogy a gondozottak számára harmonikus, kiegyensúlyozott környezetet biztosítson.

Ennek módja:

- rendszeres napirend kialakítása a gondozottak igényeit figyelembe véve,
- a szabadidő eltöltéséhez csendes, nyugodt körülmények biztosítása, kényelmes, otthonosbelső tér kialakítása,
- a gondozottak emberi méltóságának, személyiségének tiszteletben tartása.

6. Az ellátandó célcsoport megnevezése

Az ellátandó célcsoport tagjai enyhe és középsúlyos értelmi fogyatékos, mozgás-, látás-, hallásfogyatékos emberek, halmozottan fogyatékos és autista személyek.

A nappali ellátás ellátotti köre heterogén: a fogyatékoság típusában, a súlyossági fokban, a képességstruktúrákban. Mindezek meghatározzák a gondoskodás jellegét, a napi tevékenységek körét. A középfokban sérültség fokozott segítség, állandó támogatás igényét jelenti, az alkalmazkodás, gondolkodás, beilleszkedés nehezítettsége okán. Az önálló életvezetés csak bizonyos területen, állandó támogatás mellett érhető el. Az erre való felkészítés több eszközt, speciális módszereket feltételez. A szabadidő eltöltésére való törekvés több támaszt, nagyobb számú segítő személyt igényel. A gondozási munkák egyre több esetben terjednek

ki ápolási feladatokra.

Az enyhe fogyatékosnál - építve a nagyobb fokú önállóságra és a fogyatékos enyhébb voltára- a napirend rugalmasabban szervezhető, a fejlesztések a teljesen önálló életvitelre és a későbbiek során, a fejlesztő foglalkoztatás hatására is, a védett munkahelyen esetlegesen a nyílt munkaerő piacon való megjelenésre irányulnak. Az enyhe fokban fogyatékos személyek sérültsége olyan fokú – gondolkodásuk, érzékszervük érintettsége folytán -, hogy munkára, saját maguk felépítette rendezett életre képesek, megfelelő szakmai-szociális közreműködéssel. Az ő esetükben az önálló életvezetés tanítására, a dolgozói életritmus szocializálására, társadalmi kapcsolatok kiépítésére és fenntartására, önálló kulturált szabadidőeltöltés lehetőségére helyezi a nagyobb hangsúlyt.

A célcsoportok bemutatása:

Értelmi fogyatékos: akinek értelmi sérülése szülési, illetőleg enyhe magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizenegyedik életévét megelőzően bekövetkező betegség miatt alakult ki.

Mozgásfogyatékos: akinél a mozgásrendszer károsodása, illetőleg funkciózavara miatt a helyváltoztatás enyhe fokban nehézkes, segédeszköz állandó használata még nem szükséges, a mozgás nem kötött kerekesszék használatához.

Látásfogyatékos: akinek segédeszközzel (szemüveg) még korrigálható a látóképessége, a sérülés enyhe fokú, de tartós, maradandó és romló tendenciájú.

Hallásfogyatékos: akinek hallásvesztése enyhe fokú, olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel még képes, és halláskárosodása mellett a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad.

Kromoszóma rendellenesség: olyan rendellenességet jelent, amely kromoszóma többlettel, vagy hiánnyal jár, illetve a kromoszóma állomány sérülése áll a háttérben. Leggyakoribb ilyen rendellenesség a Down-szindróma.

Halmozottan súlyos értelmi fogyatékos: olyan sérülés, amikor az értelmi fogyatékos más fogyatékossgal vagy fogyatékossgokkal is társul.

Magzati károsodás vagy szülési trauma: olyan sérülés, amikor a szülés körül valamilyen probléma miatt oxigén hiány lép fel, illetve életmentő beavatkozások miatt a magzat sérül.

Autista: olyan pervazív (a személyiség egészét érintő) zavar, amely a

kommunikációt, a szociális kapcsolatokat és gondolkodási struktúra egészét érinti.

VIII. Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátása

1. A Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátása szerepe a III. kerületi szociálisellátórendszerben

A Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátása a szociális ellátórendszerben egyre nagyobb számban megjelenő pszichés és mentális problémákkal küzdő személyek igényeit kívánja kielégíteni. Ezek a személyek eddig ellátás nélkül, vagy a volt Fejlesztő Napközi Otthon többi ellátottjaival közösen, speciális állapotokra való célzott ellátás nélkül voltak jelen. Az ellátási szükségletet folyamatosan jelezte az Intézmény felé a kerületi Pszichiátriai Gondozó és a Családsegítő Szolgálat is. A pszichiátriai betegek speciális nappali ellátásának sürgető igényét jelezte a várólistán mutatkozó pszichiátriai betegek növekvő aránya.

E személyek számára a III. kerületben korábban egyedül a SOTERIA Alapítvány nyújtott szolgáltatást pszichiátriai betegek nappali és közösségi ellátása formájában. A tapasztalatok alapján a pszichiátriai problémákkal küzdő személyek köre jóval meghaladja ezen intézmény befogadóképességét, az ellátásból kiszoruló személyek pedig a kerületi szociális ellátórendszer más szegmenseiben jelennek meg, ahogy ez a Fejlesztő Napközi Otthon ellátottjai körében is egyre nagyobb számban tapasztalható volt. E felismerés tette szükségessé az integrált intézményrendszer átalakítását, és a valamennyi fogyatékosági típusba tartozó személyek nappali ellátására szolgáló intézmény mellett egy pszichiátriai betegek nappali ellátását nyújtó intézmény kialakítását.

A kerületi szinten is megjelenő, fokozott igény kielégítése – nappali ellátással és fejlesztő foglalkoztatással – növeli a pszichiátriai betegek életminőségét, társadalmi reintegrációját. A szolgáltatással megelőzhető a családok széthullása, a deviancia, a hajléktalanság, a szuicidium felé sodródás. Az elvárások szerint a nappali ellátás és a fejlesztő foglalkoztatás rendszerével, valamint a rendszeres külső pszichiátriai gondozással (gyógyszeres- és csoportterápiákkal) elkerülhetővé válik a kórkép súlyosbodása, tartóssá, visszafordíthatatlanná válása, a végleges pszichiátriai otthonba való kerülés esélye.

Az Intézmény szakmai irányelve az, hogy az egyéni képesség, a mentális állapot, és a pszichés terhelhetőség figyelembevételével megtervezett rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozások, valamint a célzott munkatevékenységek terápiás

hatással vannak az ellátottakra. A mindennapi foglalkozás, a munka, az egyéni fontosság érzése, a közösség ereje, az elfogadóléggör, a személyes odafigyelés, még a komolyabb pszichiátriai problémákkal küszködők számára is képes reményt nyújtani és lehetőséget kínálni az élet minőségének javulására.

2. A szolgáltatás célja

A pszichiátriai betegek nappali ellátásának célja, hogy az ellátottaknak képességeik szerint biztosítsa a normális napi strukturált rendet, higiéniát. Lehetőséget nyújt a napközbeni tartózkodásra, közösségi kapcsolatok kialakítására, terápiás célú beszélgetésekre, egyéni és kiscsoportos foglalkozásokra, relaxációs jellegű pihenésre, kikapcsolódásra.

Lehetőségeket biztosít a szabadidő kulturált eltöltéséhez, megfelelő testi-lelki gondozást nyújt. A pszichiátriai kórképek tág kategóriát jelentenek, ezen belül a rendellenesség típusa szerint megjelölhetők kisebb csoportok. A nappali ellátási lehetőségek mellett külső szakember(pszichiáter) tart rendszeres konzultációt, nyújt terápiás tanácsadást az ellátottak állapotának optimális szinten tartására.

A terápiás foglalkozások, az életvezetési tanácsadások, a szabadidő sokszínű eltöltése, a higiénés szükségletek kielégítése mellett a munkavégzéshez szükséges készségek fejlesztése is alapvető fontosságú az ellátás folyamatában. A tapasztalat azt mutatja, hogy a nappali ellátásra jelentkező személyek a meglévő nehézségeik mellett, sokan nagyon jó intellektussal, esetenként felsőfokú végzettséggel és több éves szakmai gyakorlattal is rendelkeznek. Esetükben a meglévő készségekre, képességekre jobban lehet építeni és távlati célként náluk is a teljes társadalmi reintegráció megjelölése az optimális, mind a munkaerőpiacon, mind a családi, közösségi viszonylatokban.

A szolgáltatás célja - minden egyes ellátottra, személyre szabottan - olyan pszicho-szociális rehabilitációs tevékenység megvalósítása, amellyel az elveszett készségek, képességek bizonyos mértékben visszaszerezhetők.

A nappali ellátással kapcsolatban fontos, hogy csak akkor végezhető hatékony és komplex rehabilitáció, ha nem csak az egyén, hanem annak tágabb szociális környezete is célpontja a segítő folyamatnak (családba való visszaintegrálás, szükség esetén családsegítővel vagy civil szervezettel való kapcsolatfelvétel, nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatás esetén kezdeti utánkövetés – támogatás).

A nappali intézmény működésének nem része a pszichiátriai szakgondozás,

szakellátás, de az Intézményben dolgozó terápiás munkatárs révén szükség szerint kapcsolatot tart az ellátott kezelőorvosával, vagy az ideggondozóval, továbbá a hozzátartozókkal, valamint olyan személyekkel, akik fontos szerepet játszanak az ellátott életében.

Ezen kívül az Intézményben kéthetente 4 órában pszichiáter tart fogadóórát, melyen nem csak a betegek, hanem a velük dolgozók is megfelelő szakmai tanácsadást kaphatnak. A konzultáció zavartalansága biztosítása céljából külön helyiséget alakítottunk ki.

Időszakosan más érintett intézményeknél is sor kerül kihelyezett esetmegbeszélésekre, így az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központban is.

A különböző részcélok és feladatok a pszichiátriai betegek nappali ellátása során:

- a hiányzó közösségi kapcsolatok pótlása, az „egyedüllét” érzet kompenzálása,
- a depressziós, szorongásos tétlenség kóros következményének prevenciója,
- rendszeres orvosi vizsgálat és ellenőrzés melletti egészségi állapotuk javítása, megőrzése, kapcsolattartás a pszichiátriai gondozókkal,
- szükség esetén egyéni higiénés szokásaik korrigálása,
- öntevékenység és önsegítés támogatása folyamatos motivációval,
- a társadalomba, a korábbi közösségbe, a családba történő visszaintegrálódás elősegítése,
- stressz-kezelés: a hétköznapi felmerülő stresszhelyzetek feldolgozása,
- Intézményen kívüli kapcsolatok ápolása (család, hozzátartozó, szomszéd, baráti kör),
- kapcsolat kialakítása és fenntartása a kompetenciahatárok betartásával (pszichiáter, háziorvos, hivatásos gondnok),
- kulturális és szabadidős tevékenységek biztosítása,
- egyéni és csoportos terápiák, foglalkozások szervezése, a rehabilitáció, rehabilitáció elősegítése, támogatása,
- a munkába állás segítése,
- mentorálás, külső munkahelyi beilleszkedés elősegítése,
- családtagok, hozzátartozók számára tanácsadás igény szerint.

3. Megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

Létrejött kapacitások

A Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátása összesen 3 fő munkatárs segítségével látja el feladatait. A vezető, az 1 fő terápiás munkatárs és az 1 fő szociális munkatárs teljes munkaidőben dolgoznak. Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 39/D. § (1) bekezdésében előírt kötelező képzési előírásokat teljesítették, illetve bejelentkeztek képzésre.

A nappali ellátás szolgáltatásai különböző lehetőségeket kínálnak, amelyekből a pszichiátriai betegek igényeik, képességeik, pillanatnyi pszichés állapotuk és kéréseik szerint választhatnak. A különböző szolgáltatások a pszichiátriai kórképek, az életkor, az érdeklődési kör szerint differenciáltak, személyre szólóan alkalmazhatóak.

Az egyéni szükségletek meghatározzák a fejlesztés irányát, a nappali ellátás keretein belül alkalmazható terápiákat, a foglalkozások típusát, módszerét, rendszerét és igénybevitelének módját.

A speciális pszichiátriai terápiák külső szakember bevonásával, vagy irányításával végezhetőek.

Alapvető fontosságúak a különböző esetmegbeszélések, amelyek Intézményen belüli feladatokat is generálhatnak, de a dolgozók hatáskörét, szakmai kompetenciáját meghaladó esetekben a külső pszichiátriai ellátás, gondozás szolgáltatásait kell igénybe venni. Épít a program a kerület neves pszichiáter szakembereinek aktív közreműködésére. Krízishelyzetekben – agresszió, indulatkitörés, fokozódó kényszeresség, szuicid késztetések, szélsőséges viselkedésromlás – esetén közös intézkedési algoritmus mentén szükséges cselekedni.

A nappali ellátás programjában fontos elem a külső pszichiátriai, orvosi vagy egyéb terápiáskezelésen, szolgáltatásban való részvétel ösztönzése és figyelemmel kísérése. A szolgáltatások komplexitása révén rövidülhet a fekvőbeteg intézeti elhelyezés, kitolódhat a tartós elhelyezést nyújtó, ápolást gondozást biztosító otthonba való kerülés, csökkenhetnek a pszichiátriai kórképekre jellemző szélsőséges megnyilvánulások. Az Intézmény hétköznapiakon 7 órától 16 óráig áll a

gondozottak rendelkezésére.

Az étkezés és a szabadidős programokon való részvétel személyes döntés, illetve megállapodás szerint történik.

Az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátásában a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet értelmében az alábbiszolgáltatási elemeket biztosítja az ellátottak szükségleteinek és igényeinek figyelembevételével:

Tanácsadás – mentálhigiénés és pszichológiai tanácsadás

A tanácsadás az ellátottakkal együttműködve élethelyzetük és szükségleteik mentén igény szerint segíti számukra a megfelelő vélemény kialakítását egy adott cselekvésre, magatartásra fókuszálva. Cél, hogy a tájékoztatás után önálló döntésük legyen.

Az ellátottak önkéntes alapon egyéni és csoportos foglalkozásokon vehetnek részt. A tanácsadások megkezdése előtt a terápiás munkatársak felméri az ellátottak igényeit és szükségleteit. Ez alapján szervezik meg a különböző célzatú tanácsadási formákat, amik többnyire életvitelre, munkavállalásra, agresszió- és konfliktuskezelésre, alvás-higiénéirányulnak. A terápiás munkatársak mellett külső szakember, pszichiáter biztosít az ellátottak számára konzultációs lehetőségeket. Tanácsaival segíti az Intézményben dolgozó szakembereket is.

Készségfejlesztés

A készségfejlesztés célja, hogy alternatívákat adjon az ellátottak számára közösségen belüli életminőségük maximalizálására főképpen a problémamegoldás, hatékony kommunikáció, munka, önellátás, személyes kapcsolatok, hasznos szabadidős tevékenységek terén egyéni és csoportos gyakorlás segítségével. Ezen belül a szociális készségfejlesztés fő célja az önállósági szint megtartása, fejlesztése annak érdekében, hogy a pszichiátriai betegséggel élők ne kelljen mások segítségére szorulni. Minden esetben a meglévő képességekre támaszkodva és ezeket erősítve, fejlesztve a napi tevékenységek során folyamatos visszajelzésekkel segítjük a készségek generalizációját.

Fontos szempont a mindennapi életben szükséges készségek fejlesztése, ami a pénzkezelés, pénzbeosztás, bevásárlás, szabadidős tevékenységek mellett a

megfelelő ruházat, vagyis az önálló életvitelt foglalja magába. Ezen felül kiemelten fontos a pszichiátriai betegséggel élők esetében az együttéléshez elengedhetetlenül fontos készségek fejlesztése. Így a társas kapcsolatok kialakításához, megtartásához, stresszkezeléshez, kommunikációhoz, problémamegoldáshoz, agresszióhoz, konfliktuskezeléshez szükséges készségek fejlesztése egyéni és csoportos formában.

Az ellátottak továbbtanulási szándékait is igyekeznek megerősíteni a terápiás munkatársak, annak érdekében, hogy a magasabb végzettségi szint elősegítse a társadalmi beilleszkedést és növelje a munkavállalás esélyeit.

A csoportos beszélgetések során társas, viselkedési szabályok alkalmazásának gyakorlására van lehetőség. Hangsúlyos az áldozattá válás problémaköre. Ezzel kapcsolatosan olyan külső előadók által tartott előadások megszervezésére kerül sor, mely az áldozattá váláselkerülésére és az áldozatsegítés céljára irányul.

Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás

Állapotukból adódóan gyakori probléma körükben a lakókörnyezetük elhanyagolása, a nem megfelelő személyi higiéné. Utóbbi esetében az Intézmény nappali ellátásában lehetőség van a személyi higiéné megtartása érdekében tisztálkodásra, felső ruházat mosására, szárítására, javítására. A lakókörnyezet tisztántartása érdekében a terápiás munkatárs útmutatásai alapján közösen tervet készítenek a megvalósításhoz.

Étkeztetés

Az Intézmény napi egyszeri meleg étkezést és reggelit biztosít az ellátottak számára életkori sajátosságainak, valamint az egészséges táplálkozás követelményeinek, speciális szükségleteinek megfelelően.

Az étel melegítése és kiszolgálása az Intézményben történik. Az ellátottak számára rendelkezésre áll kulturált ebédlő, evőeszköz és étkészlet, kézmosási lehetőség, nemenkéntkülönített illemhely.

Esetkezelés

Az esetkezelés célja, hogy az ellátott és a környezete között a lehetőségekhez mérten aegharmonikusabb kapcsolatot legyen képes kialakítani, illetve megtartani. Ezt segíti a szükségletekre alapozott reális, örömteli célok közös megfogalmazása.

Az Intézményben személyre szabottan, szükség szerint szóbeli megállapodáson, ill. együttműködésen alapuló, tervszerű segítő kapcsolat útján az ellátott segítése a felmerült problémák megoldásában, valamint a további problémák megelőzésében. Fokozottan szükséges a családtagokkal való kapcsolattartás, valamint a kerületi jelzőrendszeri intézményekkel (pszichiátriai gondozó, kezelő orvos, egyéb szociális, pszichiátriai ellátást biztosító szolgáltató, családsegítő, védőnői szolgálat, egyéb köznevelési intézmények, melyek kapcsolódhatnak a pszichiátriai betegek családi és egyéb közvetlen környezetében lévő gyermekekhez) való szoros együttműködés.

Felügyelet

Az Intézmény nappali ellátása folyamatos felügyeletet biztosít azon ellátottak számára, akik erre igényt tartanak, vagy állapotuk saját személyes biztonságuk érdekében szükségessé teszi.

Gondozás

A pszichiátriai betegek esetében a gondozás mentális gondozás keretében valósul meg. A tevékenység lényege a mentális egészség megtartása, pszichés egészség megőrzése, valamint a társadalmi integráció elősegítése közösségi programokban való részvétellel.

A terápiás munkatárs megfigyelés alapján ismeri fel az ellátott pozitív-, vagy negatív iránybamutató mentális állapotának változását. Szorongások, személyközi konfliktusok és egyéb felmerülő problémák oldására egyéni és csoportos foglalkozások, valamint a beszélgető kör során van lehetőség.

Az ellátottak életében a rendszeresen szervezett intézményi programok kiszámíthatóságot, biztonságot jelentenek. Ezzel a saját közegükben, valamint tágabb társadalmi környezetben is lehetőségük van társas kapcsolatok kiépítésére és ápolására.

A mentális gondozást segítik a tematikus klubfoglalkozások, gyöngyfűzés, kerámia, fotószakkör, olvasókör, meseterápia, biblioterápia.

A művészetterápiás foglalkozások közül kiemelkedik a táncfoglalkozás és az énekkar.

Közösségi fejlesztések

Az ellátottak betegségükből adódó személyiség változásuk, eltérő, időnként bizzar viselkedési formáik miatt gyakran elmagányosodnak, a közösségen belül marginalizálódnak. A munkatársak fontos feladata a megfelelő motivációval az ellátottak közösségben tartása, illetve közösségi élet iránti igény kialakítása és megtartása. A közösségfejlesztés fontos része a társadalmi környezet érzékenyítése is. Ezt biztosítják a rendszeresen szervezett nyílt intézményi programok, aminek az ellátottak aktív részesei is lehetnek (Tavaszi Gála, Vidám Délután, a sportnapon önkéntesen vállalt szervezői részfeladatokat láthatnak el). Ezen kívül bekapcsolódhatnak a hagyományos ünnepek megtartásába. Családi napra elhívhatják hozzátartozóikat, barátait.

Az ellátottak számára lehetőség van Balaton-sőstön az önkormányzati üdülőben kedvezményesen nyaralni. A mindennapokból való kilépés, kikapcsolódás, új környezet segít a apihenés mellett a baráti kapcsolatok ápolását, illetve továbbiak kialakítását.

Szabadidő hasznos eltöltése

A foglalkozásokon való részvétel önkéntes. Lehetőség van klubfoglalkozásokon tévét nézni, zenét hallgatni, a házi könyvtárból könyvet kölcsönözni, helyben olvasni, filmklubot követő beszélgetésen részt venni. Hozzáférnek különböző sajtótermékekhez, rendelkezésre áll számítógép, internet és wifi hozzáférés. Intézményen kívüli programokra is jelentkezhetnek: színház, múzeum, kiállítások, melyek elősegítik a reintegrációt. Ezen kívül lehetőség van szellemi fejtető programokra is, mint kártya, sakk, egyéb társasjáték.

4. Az ellátandó célcsoport megnevezése

A Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátása Budapest Főváros közigazgatási területén lakcímmel rendelkező, pszichiátriai betegek részére biztosít nappali ellátást, akik egyrészt önálló életvezetésre pszichés - mentális nehézségeik miatt nem, vagy csak részben képesek, másrészt életvezetésükben bizonyos fokú segítséget igényelnek, iskolai oktatásra már nem jogosultak, speciális eszközökkel fejleszthetők, tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, az Szt. 65/F. § b) pontja alapján.

A költségvetési támogatás az önkormányzatokat az ellátottak száma szerint illeti meg, amennyiben az ellátott a schizophrenia, schizotypikus és paranoid (delusiv) rendellenességek (F 20-29), hangulatzavarok (affektív rendellenességek) (F 30-39), neurotikus, stresszhez társuló és szomatiform rendellenességek (F 40-45.9), evési zavarok (F 50), illetve a felnőtt személyiség és viselkedés rendellenességei (F 60-69) kórképek valamelyikével rendelkezik.

Az ellátás azok számára biztosított, akik pszichiátriai betegségük miatt valamilyen gyógyintézeti kezelésben részesültek, a kerületi pszichiátriai gondozóban gondozottak, és a szakorvosi vélemény alapján nappali ellátásuk és terápiás célú fejlesztő foglalkoztatásuk javasolt.

A nappali ellátás a III. kerületben lakcímmel rendelkező ellátottak esetében ingyenes.

Az intézményi jogviszonyuk a megállapodásban foglalt időpontig érvényes. Nagy részben önkiszolgálóak, nem igényelnek állandó orvosi ellátást, illetve a meglévő nehézségeik ellenére alkalmazkodni tudnak társaikhoz. A pszichiátriai kórképük - a külső szakellátórendszer hatására

– terápiákkal, gyógyszeres kezelésekkel ambuláns módon jól befolyásolható.

Az érintettek kapcsolati bizalmatlansága, esetenkénti izolálódása a velük történő kapcsolatfelvételt gyakran nehezíti, ezért a kapcsolatfelvétel módjára a szokásosnál nagyobb hangsúlyt kell fektetni.

A szolgáltatás igénybevétele önkéntes alapon történik, az igénylő szóbeli vagy írásbeli kérelmére.

Schizophrenia: A pszichiátria legösszetettebb betegségcsoportja. Főbb csoportja a paranoid, a kataton, a residuális, a hebefrén schizophrenia. A tünetek is változatosak lehetnek, elsősorban a hallucinációk, a víziók, az üldöztetési téveszmék, indokolatlan félelmek, bizarr hiedelmek, motoros nyugtalanság vagy éppen kóros eltompultság lehetnek a jellemzők.

Depressio: Tartós rossz hangulattal, fáradtsággal, túlzott ingerlékenységgel járó kórkép. Jellemző az álmatlanság vagy aluszékonyosság, a koncentrációzavar, a nehezített döntéshozatal, valamint a csökkent önértékelés és a reménytelenség, kilátástalanság érzete.

Fóbia: Bizonyos helyzetektől, emberektől, eszközöktől való tartós, generalizált félelmet jelent, amely az érintett személyben nagyon gyakran szomatikus tüneteket

is okozhat.

Érzelmi, hangulati, (affektív) zavar: Az érzelmi élet átható zavarát jelenti. Jellemző a hangulati labilitás a túlzott aktivitástól a szorongás érzetéig. A kórképet indulatkitörések, agresszív viselkedésformák vagy teljes visszahúzódás, izolálódás határozza meg.

Szorongás: Indokolatlan félelmet jelent, amelyet bizonyos külső tárgyak, személyek, helyzetek válthatnak ki. A kórkép nagyon megnehezíti a személy helytállását a mindennapokban, családban, munkahelyen, közösségi- és párkapcsolatokban.

A pszichiátriai kórképek sajátos következményei a folyamatos munkahelyi helytállás nehézségei, a családi kapcsolatok problémái. Ebből fakadóan az érintett személyek súlyos szociális problémákkal is küszködnek. Számukra az intézményi nappali ellátás, illetve a fejlesztő foglalkoztatás nagyfokú segítséget jelent, biztos hátteret, szociális támaszt nyújtva.

IX. Pszichiátriai Betegek Közösségi Ellátása

1. A szolgáltatás célja

A közösségi ellátás fókuszában a hosszan tartó pszichiátriai problémával élők felépülési, rehabilitációs lehetősége áll. Cél a betegségből adódó tünetek, károsodás, pszichoszociális korlátozottság okozta hátrányok leküzdése annak érdekében, hogy az igénybe vevők a számukra lehetséges legteljesebb mértékben részt vehessenek a közösség életében. Ennek érdekében a gondozás és a pszicho-szociális rehabilitáció egyes formáit a pszichiátriai beteg otthonában, illetve lakókörnyezetében biztosítja, míg a közösségi események, a csoportfoglalkozások az Intézmény nyitva álló helyiségében történnek.

Segítséget nyújt a pszichiátriai betegek számára egészségi és pszichés állapotuk javításában; meglévő képességeik és készségeik megtartásában, illetve fejlesztésében; a mindennapi életükben adódó konfliktusok feloldásában, és problémáik megoldásában; a szociális és mentális gondozásukban, és az egészségügyi ellátáshoz való hozzájárásukban.

A szolgáltatás olyan hosszú távú, egyéni szükségletekre alapozott gondozást kínál, amely nagymértékben épít az ellátottak aktív és felelős részvételére, valamint a természetes közösségi erőforrásokra, őket is fejlesztve és támogatva.

A közösségi pszichiátriai ellátás biztosítása során kiemelten fontos az ellátottak állapotának javítása érdekében, a különböző egészségügyi és szociális szolgáltatások bevonása, a multidiszciplináris teammunka. A háziorvosokkal, a kerületi oktatási intézményekkel, valamint az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ, az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény és a Gyámügyi Főosztály munkatársaival való kapcsolattartás eseti, konkrét helyzetekből adódóan valósul meg telefonon, e-mailben vagy akár esetkonferencia keretében.

A Szent Margit Rendelőintézet Pszichiátriai Gondozójával viszont az együttműködés kereteit az Együttműködési megállapodás adja, amely összefoglalja a felek által vállalt feladatokat, szolgáltatásokat és az együttműködés formáit.

Ennek alapján a Gondozó megajánlja a közösségi pszichiátriai ellátás szolgáltatásait az érintett betegek részére, heti rendszerességgel konzultációt, negyedévente esetmegbeszélést biztosít. A hatékony ellátás érdekében a pszichiáterekkel való

telefonos és személyes kapcsolattartás heti rendszerességgel, bizonyos esetekben akár naponta is szükségszerű lehet.

2. Megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

A közösségi pszichiátriai ellátás szolgáltatásait az Intézmény munkatársai az ellátott otthonában, illetve lakókörnyezetében, valamint az ellátás irodahelyiségében – az ellátott személyes céljaira és egyéni szükségleteire alapozva, gondozási terv alapján – személyesen biztosítják, vagy közvetítéssel, szervezéssel, tanácsadással segítik az azokhoz való hozzájutást. A szolgáltatásnyújtás rendszerességét az ellátottal közösen kialakított gondozási tervben, megállapodásban foglaltak határozzák meg. Munkájukat közösségi munkacsoport (multidiszciplináris team) keretében végzik, melyet az ellátott szükségletei szerint a szakmai egység vezetését ellátó terápiás munkatárs állítja össze.

A közösségi pszichiátriai ellátás feladata a munkához való hozzájutás, a szabadidő szervezett eltöltésének segítése, szabadidős, önszorgató csoportok, támogató hálózatok szerveződésének segítése, információnyújtás az egészségügyi, szociális, gyermekvédelmi ellátások és szolgáltatások, valamint a foglalkoztatási, oktatási, lakhatási lehetőségek igénybeviteléről.

A közösségi pszichiátriai ellátást 0,5 fő szakmai egység vezetését ellátó terápiás munkatárs és 2 fő terápiás munkatárs biztosítja. A közösségi koordinátor feladata a gondozási és rehabilitációs terv végrehajtásának folyamatos koordinálása, a gondozók tevékenységének segítése, a multidiszciplináris team tagjaival való együttműködés. A gondozó és a szociális munkatársak feladatkörébe tartozik a gondozási tervben megfogalmazott célok elérésének segítése, az életviteli készségek fejlesztése, pszichoedukáció, a szabadidő hasznos eltöltésének támogatása, a természetes segítők bevonása, támogatása. Az ellátással kapcsolatos dokumentumok vezetése.

A pszichiátriai betegséggel élők ellátása az Intézmény munkatársain kívül külső szakember, pszichiáter bevonásával történik, aki havi 4 órában biztosít pszichiátriai tanácsadást. A konzultációk során segíti az Intézményben dolgozó szakembereket is.

A közösségi pszichiátriai ellátás által biztosított szolgáltatási elemek:

- *Tanácsadás*
- *Esetkezelés*
- *Készségfejlesztés*
- *Gondozás*
- *Megkeresés*

Tanácsadás

A tanácsadás az igénybe vevő bevonásával történik, figyelembe veszi az ellátott jogait, szükségleteit, lényege a megfelelő információ átadása valamilyen egyszerű vagy speciális felkészültséget igénylő témában. Egy adott problémára, bizonytalanságot okozó élethelyzetre fókuszál.

A tanácsadás személyre szabott, kiindulópontja a kliens szüksége. Célja az általános és speciális információk megadása, az információhoz való hozzáférés segítése, információkeresés támogatása, életvezetési, foglalkoztatási vagy rehabilitációs célú segítségnyújtás.

A tanácsadás célcsoportja elsősorban a mentális zavarral élő személy, valamint a természetes támaszként megjelenő hozzátartozók és barátok.

A tanácsadáshoz kapcsolódó tevékenységek az életvezetési, a szociális, a munkavállalási, a pszichológiai, a jogi, egészségügyi szolgáltatói és az életvitelre vonatkozó tanácsadás, valamint az orvosi vagy szakorvosi konzultáció szervezése, szociális ügyekben való segítség.

Esetkezelés

Az esetkezelés olyan tervszerű segítő kapcsolat, amely az ellátottak szükségleteinek kielégítésére irányul, megállapodáson, illetve együttműködésen alapul. A folyamat során központi szerepek kap az ellátottak és a támogató környezetük erőforrásainak mozgósítása, továbbá a célok eléréséhez szükséges szolgáltatások és juttatások bevonása.

Az esetkezeléshez kapcsolódik az esetmenedzsment fogalma, amely olyan koordináló-integráló tevékenység, amelynek célja, hogy a szolgáltatások elérhetővé váljanak a segítségre szorulóknak számára.

Az esetmenedzseri tevékenység fő elemei:

- Állapot, életvitel felmérése- a rehabilitációs terv elkészítésének szükséges eszköze, célja a pszichiátriai zavarral élő személyek meglévő képességeinek és deficitjeinek felmérése
- Szükségletfelmérés- szintén a rehabilitációs terv elkészítésének eszköze, célja a pszichoszociális zavarral élők aktuális pszichés állapotának és szükségleteinek a felmérése. A szükségletek minden esetben a rehabilitáció alapjai.
- Személyre szabott gondozási (rehabilitációs) terv elkészítése- a rehabilitációs munka legfontosabb eleme, megalkotásának első lépése a személyes célok meghatározása
- Problémaelemzés-kezelés- célja, hogy az ellátottak és a segítők számára áttekinthetőbbé tegye a problémát, és kontrollálhatóbbá a problémamegoldó munkát.
- Krízisintervenció- akut pszichoszociális gondoskodás és kezelés, amely a krízissel szoros összefüggésben fellépő tünetekkel, betegségekkel, viselkedéssel, valamint ezek megszüntetésével foglalkozik. Az egyén szempontjából a krízisszituáció veszélyhelyzetet jelent, a személyiség egyensúlya fenyegetett. A krízisintervencióban a közösségi pszichiátriai ellátásnak a korai észlelés mellett kiemelt feladata az egészségügyi rendszerbe történő delegálás.
- Családi, társadalmi kapcsolatok fenntartásának támogatása- a családi kapcsolatok, erőforrások feltérképezése fontos része a közösségi gondozásnak, mivel a pszichiátriai problémával élők számára lényegesek a felépülésüket segítő, támogató társas kapcsolatok. A megfelelő támogatás hiányában a családtagok szintén nagyfokú stresszt, frusztrációt élnek át, így az ő megküzdési képességeinek megerősítése is elengedhetetlen. A családon kívüli kapcsolatok erősítése, a szélesebb társadalmi kapcsolatok bevonása szintén lényeges feladat, amelynek célja az ellátottak izolációjának elkerülésén túl a közösség változásának előmozdítása is.
- Utánkövetés – az ellátott felépülésének azon a szintjén kerül rá sor, amikor kevesebb támogatással is képes már az önálló életvitelre. Cél az előre mutató gondozási folyamat stabilizálása, a biztonságérzet erősítése, az önálló életvitel

elérése. Az ellátott segítséget kap az egyéni megküzdő képesség erősítéséhez, a társadalomba történő reintegrációhoz.

- **Ügyintézés, hivatalos ügyek intézésének segítése**- célja az ügyintézésrel kapcsolatos problémák azonosítása, támogatás azok megoldásában, a gyors és hiteles tájékoztatás az ügyintézési módokról, lehetőségekről, valamint az ellátottak képessé tételé az ügyintézési folyamatokra, érdekeik megfogalmazására, közszolgáltatásokhoz való hozzáférésre és az érdekeik hatékony képviselésére.
- **Munkahely feltárásának segítése, munkavállalók utánkövetése** - a pszichés problémával élők felépülésében kiemelt gondozási terület a foglalkoztatási és munkarehabilitációs tevékenység. A munka mellett, hogy megélhetést, pénzkeresetet nyújt, egyben hasznos, örömet okozó tevékenység is, a „dolgozó ember” identitás kialakulása pedig lehetővé teszi, hogy a mentális képességeikben korlátozott emberek az egészségesekkel egyenértékűvé váljanak.

Készségfejlesztés

A mentális zavarral élő személyek különösen sérülékeny csoportba tartoznak. Az 1/2000 (I.7) SzCsM rendelet 39/F. § (3) bekezdése szerint a készségfejlesztés elsősorban az életvitellel kapcsolatos tréningek szervezésére vagy közvetítésére, az önellátásra való képesség javítására és fenntartására, a betegséggel kapcsolatos tudnivalókról szóló tájékoztatásra, az ahhoz való alkalmazkodás és kezelés teendőire irányul. A készségfejlesztés egyik fő célja a stresszkezelő technikák elsajátítása, továbbá az önálló életvitelhez, a közösségben való aktív részvételhez szükséges készségek fejlesztése.

A készségfejlesztéshez kapcsolódó elemek:

- **Életviteli készségek fejlesztése** - önellátást segítő készségek
- **Kommunikációs készségek fejlesztése**- pozitív és negatív érzések, pozitív szemléletű (konstruktív) kérések kifejezése, aktív figyelem technikájának a fejlesztése
- **Problémamegoldó készség fejlesztése**
- **Asszertív viselkedés fejlesztése**- érzések és szükségletek kifejezése

- Munkakereséshez és megtartásához szükséges kompetenciák fejlesztése- munkavállalói kompetenciák fejlesztése, álláskereséshez, illetve munkahely megtartásához szükséges készségek fejlesztése
- Szabadidő hasznos eltöltésének támogatása- érdeklődési kör feltérképezése, a megfelelő szabadidős tevékenység beazonosítása, információnyújtás a szabadidős tevékenységekről
- Társas kapcsolatok kialakításának fejlesztése- a meglévő és vágyott kapcsolatok felderítése, közösségi programokon való részvétel motiválása

Gondozás

Az 1/2000 (I.7) SzCsM rendelet 39/F. § (4) szerint a gondozás mentális gondozást foglal magában. A mentális zavarral élő személyek gondozásának alapja a felépülést segítő pszichoszociális rehabilitációs intervenciók nyújtása. Cél a személyes hatékonyság növelése, amely hozzájárul az állapotrosszabbodás megelőzéséhez, a munkaerő-piaci aktivitáshoz, a közösségben való aktív élethez. Cél még a természetes támaszként megjelenő hozzátartozók felvilágosítása, támogatása.

A gondozás elemei:

- Pszichoedukáció- az érintettek és a hozzátartozók tájékoztatása az adott mentális zavarral kapcsolatban
- Korai figyelmeztető tünetek felismerésének segítése- krízisterv készítése állapotrosszabbodás esetére a korai figyelmeztető tünetek alapján
- Stresszkezelés- kommunikációs, problémamegoldó technikák alkalmazása, asszertív viselkedés elősegítése, kríziskezelés
- Agressziókezelés
- Gyógyszer-compliance segítése- gyógyszerek elfogadása, gyógyszeresedés beillesztése, betartása
- Speciális technikák- szorongás kezelése, rossz étkezési szokások kezelése, gondolkodás kognitív átstrukturálása, alvás szabályozása
- Csoportmunka- önsegítő csoportok, hozzátartozói csoportok, kulturális és szabadidős programok, tematikus, életvezetéssel kapcsolatos csoportok

Megkeresés

A megkereső munka alapja az adott szolgáltatásra való jogosultak közvetlen, illetve közvetett módon történő elérése vagy felkutatása a szolgáltatásokhoz való hozzájuttatás céljából.

A célcsoport elérése történhet a lakókörnyezete megkeresésével, illetve közvetetten, a társintézmények bevonásával. A pszichiátriai problémával élők elérésén túl a megkereső munka célja az információszoolgáltatás, amely segíti a társintézményekkel való gördülékenyebb szakmai együttműködést.

A megkereső munka alapeleme még a jelzőrendszer kiépítése, illetve a tagok közötti folyamatos együttműködés biztosítása, amely segíti az ellátott rendszeren belüli útjának kiépítését, és az intézmények közötti információáramlást, krízis esetén pedig a korai krízisintervenció biztosítását.

A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés alapja a folyamatos kapcsolattartás, valamint rendszeresen szervezett esetkonferenciák, amelyek segítik a különböző szolgáltatók tevékenységének összehangolását, a feladatok, kompetenciák tisztázását, a közös célok meghatározását.

3. Az ellátandó célcsoport megnevezése

A közösségi pszichiátriai ellátás elsődleges célcsoportjába azok a hosszan tartó, major pszichiátriai problémával élők tartoznak, akik betegségük remissziós fázisában vannak, rendszeres pszichiátriai ambuláns gondozásban részesülnek, ugyanakkor otthonukban intenzív, szükségleteiknek megfelelő, hosszú távú pszichoszociális rehabilitációs támogatást igényelnek.

A szolgáltatást igénybe vevők kiemelt diagnóziskódjai a BNO F 20-29, BNO F 31, BNO F 32-33, továbbá a fenti diagnózisokba nem besorolható F-es pszichiátriai BNO-val rendelkező ellátottak 10%-ban. Ezekkel a diagnózisokkal élők komplex támogatást igényelnek, a betegségük fázisos jellege, a jelenlevő pszichiátriai, addiktológiai és szomatikus társbetegségek, valamint az egyéni családi, kapcsolati, munkahelyi, anyagi helyzetük miatt, melyekre a közösségi pszichiátriai ellátás személyre szabott támogatást adhat.

X. A Fejlesztő Foglalkoztatás

1. Bevezetés

Az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ jogelődjét 1960-ban alapította a III. kerületi Tanács, azzal a céllal, hogy az alacsony nyugdíjjal rendelkező személyek, a megváltozott munkaképességű nem rehabilitálható munkavállalók, szociálisan rászoruló családok, rokkantnyugdíjasok rendszeres foglalkoztatását bedolgozói munkaviszonyban biztosítsa. A szociális ellátórendszer változásával és a kerületi lakosok igényei és szükségletei szerint változott a foglalkoztató profilja is. Ma integrált intézményként nyújt nappali ellátást fogyatékos személyeknek és pszichiátriai betegeknek, támogató szolgáltatást, valamint fejlesztő foglalkoztatást.

2. A fejlesztő foglalkoztatás működésének rövid jogszabályi áttekintése

A fejlesztő foglalkoztatás célját, működésének feltételeit, a foglalkoztatás formáit, a szolgáltatást igénybe vevők körét az Szt. 99/B. § - 99/D. §-ai szabályozzák.

Fejlesztő foglalkoztatásban az részesülhet, aki a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig intézményi jogviszonya alapján közösségi alapellátást, támogató szolgáltatást, nappali ellátást, átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátást, ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátást, rehabilitációs intézményi ellátást, lakóotthoni ellátást vagy támogatott lakhatást vesz igénybe.

A fejlesztő foglalkoztatás *fejlesztési jogviszonyban*, illetve *Mt. szerinti határozott idejű munkaviszonyban* valósulhat meg.

A *fejlesztési jogviszonyban* történő foglalkoztatás célja az ellátott testi és szellemi képességeinek, valamint a munkavégzéssel összefüggő készségeinek helyreállítása, megőrzése és fejlesztése, továbbá az ellátott felkészítése az önálló munkavégzésre.

Az *Mt. szerinti határozott idejű munkaviszonyban* történő foglalkoztatás célja az önálló munkavégzést segítő képességek, készségek fenntartása, fejlesztése, új munkafolyamatok megismerése, új szakma elsajátítása, az ellátott felkészítése a nyílt munkaerőpiacon történő munkavégzésre.

A *fejlesztési jogviszony* foglalkozás-egészségügyi orvos, munkaszakpszichológus vagy munka- és szervezet-szakpszichológus, valamint az

Intézmény vezetőjének együttes javaslata, vagy rehabilitációs alkalmassági vizsgálat eredményeképpen kiadott, hatályos, munka-rehabilitációt javasoló szakvélemény alapján, egyéni foglalkoztatási tervben foglaltak szerint akkor hozható létre, ha az ellátott kompetenciái nem érik el az önálló munkavégzéshez szükséges szintet. A jogviszonyfejlesztési szerződéssel jön létre, amelyet az ellátott, illetve törvényes képviselője írásban köt a fejlesztő foglalkoztatást nyújtó szolgáltató Intézmény vezetőjével.

A fejlesztési szerződés tartalmazza

- a fejlesztő foglalkoztatás keretében végzett tevékenység részletes leírását,
- a fejlesztő foglalkoztatás időbeosztását és helyét azzal, hogy a foglalkoztatás időtartama nem haladhatja meg a napi 6 órát és a heti 30 órát, de az ellátott - az egyéni szükségleteire tekintettel - egyenlőtlen napi munkaidő-beosztással is foglalkoztatható,
- a fejlesztési foglalkoztatási óradíj összegét, amely nem lehet kevesebb a mindenkori kötelező legkisebb órabér 30%-ánál,
- az ellátott szándéknyilatkozatát arra nézve, hogy testi és szellemi képességeihez mérten elvárható módon közreműködik a fejlesztő foglalkoztatásban, és
- a fejlesztő foglalkoztató munkavégzéssel összefüggő kötelezettségeit.

A fejlesztő foglalkoztatás keretében csak olyan feladatot végezhet az ellátott, amelyet egészségi állapota és szellemi képességei alapján tartósan és folyamatosan képes ellátni. A fejlesztő foglalkoztató köteles folyamatos felügyelet mellett biztosítani - az ellátott speciális szükségleteinek megfelelően - az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésszemélyi, tárgyi, szakmai és műszaki feltételeit.

Az intézményvezető a fejlesztési jogviszonyra vonatkozó megállapodás módosítását, illetve

- különösen indokolt esetben - megszüntetését kezdeményezi, ha az ellátott a foglalkoztatás során

- saját, illetve más személy testi épségét, egészségét veszélyezteti,
- egyébként olyan magatartást tanúsít, amely mellett biztonságos foglalkoztatása nem tartható fenn.

A tevékenység megválasztásánál az intézményvezető figyelembe veszi az ellátott testi és szellemi képességeit, és speciális szükségleteinek megfelelően

biztosítja az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit.

Az *Mt. szerinti határozott idejű munkaviszonyhoz* foglalkozás-egészségügyi orvos egészségügyi alkalmassági vizsgálata szükséges. A munkaviszony határozott idejű munkaszerződés formájában jön létre az ellátott, illetve törvényes képviselője és az Intézményvezetője között.

Az ellátott havi munkaidőkeretben, egyenlőtlen napi munkaidő beosztással is foglalkoztatható. A munkavállaló éjszakai munkára, rendkívüli és többműszakos munkavégzésre, ügyeletre, készenlétre nem vehető igénybe. A kiküldetésre, kirendelésre, munkaerő-kölcsönzésre vonatkozó szabályok nem alkalmazhatók. A napi munkaidő a 8 órát, illetve a heti 40 órát nem haladhatja meg. Ha a munkavállaló napi munkaideje a négy és fél órát meghaladja, részére legalább 30 perc munkaközi szünetet kell biztosítani.

Az intézményi jogviszony megszűnése esetén a munkaviszony, illetve a fejlesztési jogviszony is megszűnik.

3. A fejlesztő foglalkoztatásba bevont célcsoportok létszáma, jellemzői

A fejlesztő foglalkoztatásban engedélyezett foglalkoztatható személyek száma 90 fő.

Az Intézményen belüli fejlesztő foglalkoztatás a legtöbb esetben alacsony jövedelemmel rendelkező ellátottak számára - képességeik fejlesztése mellett - jövedelmük kiegészítését teszi lehetővé, mivel fejlesztési jogviszony esetében fejlesztési foglalkoztatási díjat, valamint *Mt* szerinti munkaviszony esetében munkabért kapnak a munkavégzésért cserébe.

Az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ Elsősorban az Intézmény nappali ellátásának, valamint támogató szolgálatának azon ellátottjait kívánja foglalkoztatni, akik fejlesztő foglalkoztatásra alkalmasak.

A foglalkoztatott célcsoport a fejlesztési jogviszony szerinti munkaforma területén

A fejlesztési jogviszonyban történő foglalkoztatás célja az ellátott testi és szellemi képességeinek, valamint a munkavégzéssel összefüggő készségeinek helyreállítása, megőrzése és fejlesztése, továbbá az ellátott felkészítése az önálló munkavégzésre.

Ennek a foglalkoztatási célcsoportnak a tagjai olyan értelmi fogyatékos

személyek, akik önálló életvezetésre fogyatékoságuk miatt nem képesek, iskolai oktatásra már nem jogosultak, speciális eszközökkel fejleszthetők, egyszerű házkörűli munkákba, egyéb segédmunkákba felügyelettel bevonhatók, önálló helyváltoztatásra, közlekedésre képesek, pszichiátriai betegségben nem szenvednek. Ők a munkaterápiás foglalkozásokon olyan szintre kerültek, hogy a munka-rehabilitációs formában jól foglalkoztathatók voltak. Így tovább foglalkoztathatók fejlesztési jogviszonyban is. Néhányuknak esélyük van arra, hogy a későbbiekben a Mt. szerinti határozott idejű munkaviszonyban dolgozhassanak.

A foglalkoztatott célcsoport az Mt. szerinti határozott idejű munkaviszony formájában

Az Mt. szerinti határozott idejű munkaviszonyban történő foglalkoztatás célja az önálló munkavégzést segítő képességek, készségek fenntartása, fejlesztése, új munkafolyamatok megismerése, új szakma elsajátítása, az ellátott felkészítése a nyílt munkaerőpiacon történő munkavégzésre.

A foglalkoztatottak az Intézmény Fogyatékos Személyek Nappali Ellátása, illetve a Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátása ellátottjai, akik a tizennyolcadik életévüket már betöltötték, de még nem érték el a rájuk irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt. Egészségi állapotuk miatt szociális, pszichés és mentális támogatásra szorulnak, önmaguk ellátására részben képesek. Jelenlegi állapotuk még nem teszi lehetővé számukra a nyílt munkaerőpiacon való megjelenést. A felvételnél előnyben részesülnek a Budapest Főváros III. kerületi lakosok. A foglalkoztatott személyek egy része pszichiátriai (schizophrenia, fóbia, depressio stb.) betegséggel küzd, másik része fogyatékosággal (értelmi, hallás, látás, mozgás) él. A munkavégzés során szerzett képességeik, készségeik jelentősen fejlődtek. Többen megfelelő szakismerettel is rendelkeznek a papír-, nyomdaipari előkészítő munka terén. Hasonló volt megfigyelhető a varrodai munkavégzéssorán is. Azonban az önálló munkavégzés terén fejlődésre van szükségük, valamint érdekérvényesítő képességük sem teszi lehetővé a munkaerőpiacon történő helytállásukat, de a célzott fejlesztés előfeltételezi annak lehetőségét, hogy a későbbiek során a nyílt munkaerőpiacon képesek legyenek munkát vállalni.

4. A fejlesztő foglalkoztatásban végzett tevékenységek bemutatása

A fejlesztő foglalkoztatás az alábbi ipari tevékenységeket végzi a megadott TEÁOR számok alapján. A főbb tevékenységek a csomagolás és a könyvkötéshez kapcsolódó szolgáltatások.

1. 82.92 Csomagolás - szilárd anyagok csomagolása (csomagolás, fóliába, hólyagfóliába, címkézés, bélyegzés és lenyomatolás, postacsomag-, ajándékcsomagolás, mely kézzel történik).
2. 18.14 Könyvkötés, kapcsolódó szolgáltatás - kötészet, kasírozás, nyomás utáni más kiegészítő tevékenységek (könyvek, brosúrák, magazinok, katalógusok) kötése és befejező szolgáltatásai. Hajtogatás, vágás és körülvágás, összeállítás, drótfűzés, cérnafűzés, ragasztókötés, vágás és borítófektetés/ készítés, ragasztás, spirálozás és műanyag „drótfűzés”. Nyomtatott papír és karton kötése és befejező szolgáltatásai, úgymint hajtogatás, domborított nyomás, átfúrás, lyukasztás, perforálás, domborítás, ragasztás, enyvezés, laminálás. Egyéb befejező nyomdai szolgáltatások, mint kivágás, benyomás vagy fólianyomás. Főként kézi erővel történik, kiegészítve mechanikus gépek használatával.
3. 17.23 Irodai papíráru gyártása - jegyzetfüzet, notesz, iratrendező dosszié, regiszter, üzleti könyv, üzleti nyomtatványok, különféle papíráru-féleségekből összeállított doboz, tasak, táska és levélpapírkészlet gyártása, melyek összeállítása kézzel történik.
4. 13.92 Konfekcionált textiláru gyártása (kivéve: ruházat) - ágynemű, asztalnemű, fürdőszobai éskonyhai textíliák, konfekcionált lakástextíliák és egyéb textiltermékek gyártása: függöny, drapéria, vászonroló, ágyterítő, bútorhuzat, géptakaró, bútortakaró, porrongy, konyharuha és hasonló cikk.
5. 68.20 Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése - saját raktár, tároló üzemeltetése, az üres raktár, tároló bérbeadása.
6. 13.93 Szőnyeggyártás - szőnyeg, lábtörlő, burkoló lap és egyéb textiláru gyártása, mely kézműiparitevékenység.
7. 16.28 Egyéb fa-, parafatermék, fonott áru gyártása - háztartási faeszköz, fából

készült dísz tárgyak, kosáráru, fonott áru gyártása, kézműipari tevékenység.

8. 23.45 Egyéb kerámiatermék gyártása - máshova nem sorolt egyéb kerámiatermékek gyártása, kézműipari tevékenység.

A fenti ipari tevékenységen kívül a fejlesztési jogviszony keretében történő foglalkoztatás különösen az Intézmény környezetében végzett kiegészítő, kiegészítő jellegű, karbantartással, akülső-belső környezet rendben tartásával, illetve egyszerű, szakértelmet nem igénylő részfeladatok végzésével összefüggő feladatok ellátásával egészül ki.

A fejlesztési jogviszonyban végzett fejlesztő tevékenység megvalósításának formái

➤ Munkajellegű tevékenységek:

- ház körüli munkák,
- karbantartási, takarítási munkák az Intézmény területén belül,
- famegmunkálás,
- munkavégzés a műhelyben: papírmunkák, szövés, kerámiakészítés.

➤ Készségek, képességek fejlesztése, tréningek:

- munkavégzéshez szükséges fizikai készségek, képességek fejlesztése,
- munkavégzéshez szükséges viselkedési szokások tanítása,
- általános szociális ismeretek nyújtása,
- fizikai erőnlét biztosítása.

Tevékenységek a fejlesztési jogviszony munkaforma területén

A szövőműhelyben a szövőszékek rendeltetésszerű használata, színszerinti válogatás, matringba fogás, gombolyítás, szőnyegszövés a jellemző munkafolyamatok. A segítő feladata az egyes szőnyegek mintázatának megtervezése, a kivitelezésben iránymutatás, irányítás.

A kézi szövés során különböző alapanyagú, mintázatú és méretű szőnyegek, faliszőnyegek, lábtörlők készülnek.

A barkács munkavégzés esetében a főbb tevékenységek a fa megmunkálásával kapcsolatosak. Főbb műveleteik: előkészítés, csiszolás, vágás, szegezés, ragasztás, csapolás, facsavarozás, felületkezelés, festés, lakkozás, díszítés. A főbb munkadarabok: madáretető, doboz, szerszámtartó, fogas, alátét, díszítőelemek, virágkarók, kulcstartó stb. A barkács tevékenység keretén belül folyik még az Intézmény körüli kerti munka, takarítás és egyéb kiegészítő feladatok végzése.

Ezt egészítik ki a kerámiatárgyak készítése, melyek elsősorban dísz tárgyak, faliképek. *A munkaviszonyban történő fejlesztő tevékenység megvalósításának formái*

- munkavégzés:
  - kézügyességet fejlesztő papírmunkák,
  - varrodai munkák,
  - nyomdai kisegítő munkák.
- képességfejlesztő tréningek:
  - társadalmi ismeretek alapjai,
  - kommunikáció, önkifejezés fejlesztés,
  - önismereti tréning,
  - fizikai erőnlét biztosítása.

Tevékenységek a munkaviszonyban történő foglalkoztatás területén

A résztvevők papíripari- és nyomdai előkészítő tevékenységeket, valamint varrodai, textilipari munkafolyamatokat végeznek. A munkafolyamatok jellemzően nyomdai munkákhoz való előkészületek, nyomdai termékek kikészítő, befejező műveletei, kölészeli munkák irodaszerek előkészítése, csomagolása. Gyakoribb részfeladatok a következők: ragasztás, válogatás, hajtogatás, doboz és dísztasak készítés, naptárak összeállítása, füzetek, kiadványokrendszerezése, csomagolása, iratfűzések, kapcsolások, fóliázás, címkézés, papír-írószer eszközök csoportosítása, csomagolása, felcímkézése, kódok ragasztása.

Jellemző előállított termékek: naptárak, füzetcsomagok, irodai felszerelések, díszdobozok, apró cikk felszerelések, dísztasakok, papír-írószer termékek, textilárúk, varrodai félkész- és késztermékek stb.

Varrodai kisegítő munka: kézi szabás, szegés, feltűzés, igazítás, gombvarrás, válogatás, csomagolás, vasalás, hajtogatás. Késztermékek lehetnek: bútorszövet minták, konyhai, fürdőszobai textíliák, bútortakarók, textiltáskák.

A megrendelővel előzetesen keretszerződést köt az Intézmény, majd az egyes megrendelésekkor megállapodnak - a segítő-koordinátor szakmai irányításának megfelelően - az elvégzendő munkára vonatkozóan, amely tartalmazza a munkafolyamat leírását, a teljes elvégzendő munkatevékenységet, valamint annak mennyiségét, az árkalkulációt és a minőségre vonatkozó elvárásokat.

Legjelentősebb megrendelők a Katica Játék Kft., Spiralex Kft., Pedit Print Bt, KENSHO Szolgáltató Kft., Nyomdabox Kft., Nyomell Kft., Duál Reklám Stúdió, Formatek Bt., Porszinter Bt. és a Nuans Textil Kft. Ezen túlmenően erőfeszítések történnek újabb piaci lehetőségek nyitása felé.

A munkavégzés jellege minden esetben könnyű, tiszta fizikai munka.

5. A tevékenységek ellátásához szükséges, rendelkezésre álló személyi, tárgyi feltételek bemutatása

Személyi feltételek:

A fejlesztő foglalkoztatás szakmai munkáját irányítják, illetve segítik:

Az intézményvezető a segítő-koordinátort bízta meg a megrendelőkkel való kapcsolattartás és a megrendelésekkel kapcsolatos előzetes árkalkulációk készítésével, a bevállalt munkák határidőre történő elvégzésének felügyeletével. Az intézményvezető jogosult az előkészített megrendelések jóváhagyására.

Segítő-koordinátor	1 fő
Segítő részlegvezető	4 fő
Segítő	3 fő
Könyvkötő-vágógépkezelő	1 fő
Karbantartó-targoncavezető	1 fő
Gépkocsivezető	1 fő

A fejlesztő foglalkoztatás - a fenti közalkalmazottakon kívül – megbízási jogviszonyban lévő szakmunkások, illetve betanított munkások segítségével zajlik. Feladatuk a különböző gépfeladatok előkészítése, amit az ellátottak állapotukból adódóan nem végezhetnek el.

A fejlesztő foglalkoztatás szakmai irányítója a segítő-koordinátor.

A segítő-koordinátor

- Feladatkörében irányítja a foglalkoztatást, a segítő részlegvezetők segítségével.
- Biztosítja a feladatok ellátásához szükséges koordinációt a megrendelők, a munkátbeszállítók irányában.
- Felelős az egyenletes, ellátottak munkaképességeinek megfelelő mennyiségű munkabiztosításáért.
- Tárgyal a megrendelőkkel, árat képez, felügyeli az elő- és utókalkulációt, minden esetben egyeztet az intézményvezetővel.
- Elkészíti az éves, féléves és negyedéves termelési és árbevételi tervet.

- Közvetlenül irányítja a segítő részlegvezetőket.
- Felelős a munkavédelmi és tűzvédelmi oktatás évenkénti megtartásáért.

A segítő részlegvezetők az egyes műhelyekben személyre szabottan osztják ki a munkát az ellátottak képességeinek megfelelően. A segítők feladata az egyes munkafogások bemutatása és gyakoroltatása, az elvégzett tevékenység ellenőrzése. Ezen kívül folyamatosan ellenőrzik aminőséget. A segítő részlegvezetők felelősek a műhelyben folyó munkavégzésért. Adminisztrálják személyenként a teljesített mennyiséget, hónap végén összegzik, majd továbbítják a segítő-koordinátornak, aki a készáru leszállítását biztosítja a megrendelők felé.

A fejlesztő foglalkoztatásban alkalmazottaknak az adott munkakör betöltéséhez szükséges képesítési minimum előírásai és szakmai létszámnormái biztosítottak. A segítő munkakörökön kívül speciális alkalmazást igénylő munkakörök betöltésére is szükség van, mely kifejezetten a papír- nyomdaipari és varrodai előkészítő feladatok végzéséhez elengedhetetlenek.

6. Tárgyi feltételek bemutatása

Az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ Intézményen belüli fejlesztő foglalkoztatási helyszínei az Intézmény területén – 1033 Budapest, Benedek Elek utca 1-3. szám – találhatóak.

Az udvarban kialakított nagyszámú parkolóhely lehetőséget biztosít a megrendelőknek a kényelmes parkolásra, anyagmozgatásra. A raktárban biztonságosan el lehet helyezni a bér munkákhoz szükséges anyagokat. Az anyagmozgatáshoz kézi emelőgépek mellett, gázüzemű targonca is biztosított, melyet vezetői engedéllyel rendelkező közalkalmazottak működtetnek. A fentiekén kívül az Intézmény támogató szolgálatának gépjárműve segít azon rászoruló sérült embereken, akik más módon nem vagy nehezen tudnának bejárni munkahelyükre.

A foglalkoztatottak 7 helyiségben (műhelyben) végzik munkájukat. A helyiségek helyi fűtési rendszerrel és klímaberendezéssel, jól megvilágított munkavégzési felülettel rendelkeznek. Az elmúlt évek felújítási munkái eredményeként aljzat- és armatúracserére került sor, valamint a nyílászárók cseréjére, szigetelésére, tisztasági festésre. A foglalkoztatottak részére munkaasztalok és székek állnak rendelkezésre a könnyű fizikai munka végzéséhez. Biztosított kombinált hűtőszekrény az Intézménybe hozott élelem tárolására, mikrohullámú sütő az étel melegítésére, és külön étkezőasztal azok számára, akik

nem az Intézményben veszik igénybe az étkeztetést Az Intézmény egész évben teát biztosít, melyhez szintén a műhelyekben rendelkezésre áll villanyrezsó, kávéfőző, főzőedények stb. A két épületben egy-egy nemenként elkülönített öltöző és tusoló helyiség, valamint szinténemenként elkülönített illemhelyek biztosítottak.

Az egyes műhelyekben lévő speciális tárgyi feltételek:

- **Papírműhely:** 162 m² alapterületű. A szükséges kéziszerszámokat (ecset, olló, hajtogató csont, snitzer, asztali tűzőgép, cellux tépő) a munkafolyamatoknak megfelelően a fejlesztő foglalkoztatást segítők biztosítják azon foglalkoztatottaknak, akik főként a Munka törvénykönyve (a továbbiakban: Mt.) szerinti munkaviszonyban dolgoznak. Ebben a helyiségben vannak elkülönített módon elhelyezve azok a gépek, amelyeken megfelelő szakképesítéssel rendelkező közalkalmazotti szakemberek végzik az előkészítő jellegű munkatevékenységeket (perforálás, biegelés, gépi tűzés, gépi fűzés, stancolás, klöpfölés, ringlizés, gépi vágás, hajtogatáshoz hajtogató gép kezelése). A műhelyben lévő nyomdaipari- és papíripari előkészítő gépeket a foglalkoztatottak nem használhatják. A közalkalmazottak kötelesek betartani a gépek használata során a munkavédelmi előírásokat.

Az egyes munkavégzéshez munkavédelmi szempontból bizonyos védőfelszerelések, eszközök is biztosítottak: ujjvédő gumi, fonalkesztyű, hajháló stb. A foglalkoztatottak évente munka- és tűzvédelmi oktatásban részesülnek.

- **Játékműhely I.:** 90 m² alapterületű. A helyiségben többnyire az Mt. szerinti munkaviszonyban lévők végeznek munkát a segítők irányításával. Egyszerű munkafogásokat igénylő feladatokat kapnak, melyhez a fent említett egyszerű kéziszerszámokra van szükség.
- **Játékműhely II.:** 35 m² alapterületű. A tárgyi feltételek hasonló módon adottak, mint a többi műhelyben. Itt leginkább a szövést előkészítő munkafolyamatokat (színszerinti válogatás, tisztázás, matringozás, gombolyítás) végzik a fejlesztési jogviszonyban lévők. Az Mt. szerinti munkaviszonyban dolgozók papír-, nyomdaipari előkészítést végeznek.
- **Varroda:** 44 m² alapterületű. Gépi varróasztalokkal, nagyméretű szabó asztallal, vasalóállványokkal, munkaasztalokkal, székekkel felszerelt. A varrodai, illetve a textilipari előkészítés kéziszerszámaival, eszközeivel (olló, vasaló, csavarhúzó, olajzó) a fejlesztő foglalkoztatást segítők biztosítják a foglalkoztatottak számára. A helyiségben az Mt. szerinti munkaviszonyban

dolgozók végeznek munkát.

- **Szövőműhely:** 32 m². A foglalkoztatottak számára nagyméretű szövőszékek, szövőkeretek, fonalgombolyítók, asztalok, székek állnak rendelkezésre. A korábban munka-rehabilitációs, az új szabályozás szerint a fejlesztési jogviszonyhoz kapcsolódó tevékenységet megfelelő szakismerettel rendelkező segítő irányítja.

- **Barkácműhely:** 26 m² alapterületen a foglalkoztatást faipari végzettséggel rendelkező segítő irányítja. A műhelyben lévő kisépeket (kézi csiszológép, kézi fűrőgép, állványosfűrőgép, körfűrészgép, szalagfűrész) kizárólag a segítő használhatja munka előkészítés céljából. A különböző famegmunkáló és a szereléssel kapcsolatos speciális kéziszerszámokat a munkavezető irányításával és engedélyével, felügyeletével használhatják a foglalkoztatottak. Ezek lehetnek: csiszoló papír, kis kalapács, olló, ecset stb. Az itt foglalkoztatottak végzik az Intézmény körüli kerti munkákat, takarítást és egyéb kisegítő feladatokat. Ehhez szintén biztosítottak a szükséges szerszámkészletek, kerti szerszámok, eszközök.

A famegmunkáló tevékenységeiket a korábbiakban a munka-rehabilitációban, az új szabályozás szerint fejlesztési jogviszonyban foglalkoztatott személyek végzik.

- **Kerámiaműhely:** 30 m². A foglalkoztatottak számára megfelelő méretű munkaasztalok és munkaeszközök (ecsetek, formázó hengerek, agyag nyújtásához deszkák, nyújtófák stb.) biztosítottak. A késztermékek kiégetéséhez égető kemence is rendelkezésre áll. A helyiségben a fejlesztési jogviszonyban dolgozók végeznek munkát. Ebben a helyiségben történik azon ellátottak terápiás célú foglalkozása is, akik még nem rendelkeznek azon képességekkel és készségekkel, melyek a fejlesztési jogviszonyhoz szükségesek. Azonban a foglalkozásokon való részvételük elősegítheti későbbiekben esetleges foglalkoztatásukat.

7. A fejlesztő foglalkoztatáshoz kapcsolódóan a munkafolyamatok betanításárávonatkozó fejlesztő program tematikája

	Fejlesztendő terület	Fejlesztés módszerei részterületek figyelembevételével	Foglalkozás formája	Foglalkozás rendszeressége
1.	Önkiszolgálás	Tevékenységbe ágyazottan	egyénileg	folyamatosan
2.	Manuális készségek	Ujjak tornáztatása, fogás finomítása, arányok, formák tudatosabbá tétele	egyénileg	folyamatosan
3.	Új ismeretek elsajátításának készsége	Kognitív funkciók fejlesztése(emlékezet, figyelem, gondolkodás)	egyénileg, csoportosan	folyamatosan, gyakorlati tevékenységek folyamán
4.	Kommunikáció	Szókincsfejlesztés, kifejezőkészség fejlesztése	csoportosan	hetente
5.	Együttműködési készség	Önismeret fejlesztése, alkalmazkodási képesség fejlesztése, tolerancia növelése	csoportosan	hetente
6.	Önálló munkavégzési képesség	Tevékenységbe ágyazottan	egyénileg, csoportosan	folyamatosan
7.	Munkaeszközök megismerése	Manuális és vizuális tapasztalással	egyénileg	betanulás kezdetétől szükséges ideig
8.	Munkafolyamat megismerése	Direkt oktatással manuális ésvizuális tapasztalással (részfeladatokon keresztül)	egyénileg	folyamatosan

Az ellátottak foglalkozás-egészségügyi orvos, munka-szakpszichológus vagy munka- és szervezet-szakpszichológus, valamint az Intézmény vezetőjének együttes javaslata vagy a már meglévő munka- rehabilitációt javasoló szakvélemény alapján kerülhetnek fejlesztési jogviszonyba. A fenti javaslatok, szakvélemények meghatározzák, hogy a vizsgált személy alkalmas-e munkavégzésre, milyen típusú foglalkoztatási forma javasolt, hány órában dolgozhat, milyen típusú munkafolyamatokat végezhet, foglalkoztatása milyen korlátozottságok és tilalmak mellett végezhető.

A fejlesztési szerződés, illetve a munkaszerződés megkötését követő 30 napon belül egyéni foglalkoztatási tervet kell készíteni. Az egyéni foglalkoztatási terv tartalmazza a foglalkoztatott személy fizikai és mentális állapotának, készségeinek, jártasságainak, munkavégző képességének jellemzőit. A fejlesztési jogviszony esetében a foglalkozás-egészségügyi orvos, munka-szakpszichológus vagy munka- és szervezet-szakpszichológus, valamint az Intézmény vezetőjének együttes javaslatát, vagy a rehabilitációs alkalmassági vizsgálat eredményeképpen kiadott, hatályos, munka-rehabilitációt javasoló szakvéleményt. Ezen kívül az ellátásban részesülő állapotának megfelelő foglalkoztatási célokat, feladatokat és azok megvalósításának módszereit. A foglalkoztatással kapcsolatos motiváció, mentális támogatás és segítő szolgáltatás módjait és a foglalkoztatás időtartamát és időbeosztását.

Az egyéni foglalkoztatási terv a fejlesztő foglalkoztatásban részesülő ellátott, az intézményi jogviszony alapján szociális szolgáltatást nyújtó szociális szolgáltató, szociális intézmény vezetője és a segítő munkakörben foglalkoztatott személyes egyeztetése alapján készül el.

Az egyéni foglalkoztatási terv alapján elért eredményeket a fent nevezett személyek évente értékelik, és szükség esetén módosítják az egyéni foglalkoztatási tervet.

A munkafolyamatokat szakképzett segítő-részlegvezetők és segítők irányítják. Az ő feladatuk a munkatevékenységek megszervezése; a munkafolyamatok betanítása, ellenőrzése, értékelése. Feladatuk még a jogszabályok által kötelezően előírt dokumentációk vezetése, a jelenléti ívek ellenőrzése.

8. Az előállított termékek bemutatása és hasznosításuk, a munkavégzés jellege

Segítő irányításával a *szövő tevékenységek* során különböző alapanyagú, mintázatú és méretű szőnyegek, faliszőnyegek, lábtörők készülnek. Az Intézmény az alapanyagokat textilipari hulladékként kapja, mely zokni készítése során keletkezik. Az ún. zoknikarikák színszerinti válogatását követően, összekötik, matringokba fogják, majd felgombolyítják. Az ígyújrahasznosult alapanyagból készült szőnyeget húsvéti és karácsonyi vásár keretében lehet megvásárolni. 2021 óta az adventi időszakban Intézményünk is jelen van az óbudai Fő téren szervezett karácsonyi vásáron.

Az Intézmény közvetlen értékesítési engedéllyel rendelkezik, ezért lehetőség van meghívás alapján rendezvényeken és köznevelési intézményekben is az árusításra.

Az így befolyt összeget különböző formában – kirándulás, sportolási lehetőség – az Intézmény ellátottjai kapják meg. Ezen kívül a kész termékeket az Intézmény egyes helyiségeiben lábtörőként, falvédőként, a nappali ellátás helyiségeiben, irodákban szőnyegként kerülnek hasznosításra.

A *barkács munkavégzés* esetében a főbb tevékenységek a fa megmunkálásával kapcsolatosak. A készített munkadarabok: madáretető, doboz, szerszámtartó, fogas, alátét, díszítőelemek, virágkarók, kulcstartó, egyszerű társasjátékok, raklap újrahasznosításából falra szerelhető virágládák készítése stb.

Intézményünk 2022 óta gyárt madáretetőket, 2025 óta pedig rovarhoteleket is a III. kerületi önkormányzat megrendelésére, amelyeket társasházban élő kerületi lakosok részére ajánlanak fel térítésmentesen. A barkácsolóműhelyünkben három fejlesztési jogviszonyban dolgozó fiatalember készíti a madáretetőket/rovarhoteleket egy közalkalmazott kolléga felügyeletével és segítségével napi 4 órányi időkeretben. (Mindamellettt logikai játékok gyártásával is foglalatostkodnak az év folyamán.)

A madáretetők/rovarhotelek nagy részben környezetbarát anyagból készülnek az újrahasznosítás és a környezettudatosság jegyében

A barkács tevékenység keretén belül folyik az Intézmény körüli kerti munka, takarítás és egyéb kiegészítő feladatok végzése, mely szolgáltatás jellegű. A munkavégzés egyszerű, könnyű fizikai munkát jelent, a segítő szakember irányításával történik. A kerti munka évszaknak megfelelő munkálatokkal jár: falevelsöprés, hó eltakarítás, haszonnövények ültetése, gyomlálás, locsolás, az érett növény betakarítása, felhasználás előkészítése.

A kerámiakészítés alapanyaga az agyag, melyből faliképeket, dísz tárgyakat készítenek az ellátottak. A munkavégzést megfelelő végzettségű szakember irányítja. Javaslatokat tesz a tervezés szakaszában, irányítja az egyes munkafázisokat, ellenőrizz, értékeli. Az így elkészült dísz tárgyak a fent említett helyeken kerülnek értékesítésre.

A varrodai, a papír- és nyomdaipari részlegek főként egyéni vállalkozók, kis cégek bér munka megrendeléseit fogadják. A segítő-koordinátor előzetesen árkalkulációt végez, majd a megrendelővel történő egyeztetést követően sor kerül az adott termék elkészítésére. Az előállított termékek a megrendelők által hozott munkaanyagokból készült papír-, nyomdaipari termékek: naptárak, szórólapok, reklámfüzetek, borítékok, füzetcsomagok, irodai felszerelések, díszdobozok, apró cikkek felszerelések, dísztasakok, papír- írószerek termékek.

A varrodában textilárúk, varrodai félkész- és késztermékek készülnek. Pl. bútorszövet- minták, papírlámpák, rendezvényekre asztalszoknyák, székhuzatok, székre masnik, függönyök, matrachuzatok, falvédők, konyhai, fürdőszobai textíliák, textiltáskák.

A bér munka megrendelések képezik a bevételek nagyobb részét. Fontos a határidők pontos betartása, a minőségi munkavégzés, korrekt árak.

A kész termékek (szőnyeg, fajték, faeszközök, kerámiák) eladás után képeznek bevételt. Ugyanakkor e termékek különlegessége, hogy mindegyik más-más mintázatú, tükrözi készítője egyediségét, és nem utolsó sorban korlátozott mennyiségben vásárolható. Így gyakran előfordul, hogy a vásárlók előre megrendelik méretben, színben, akár mintázatban a szőnyeget.

9. A fejlesztő foglalkoztatásban részt vevő személy munkavégzés terén történő továbblépéséhez biztosított lehetőségek bemutatása

A foglalkoztatás során a részlegvezetők és a segítők törekednek messzemenően kihasználni a munkát, mint tevékenységi forma terápiás hatásait. Fontos, hogy az adott munkafolyamat sikerélményhez is juttassa a foglalkoztatottakat, hiszen körükben a frusztrációtűrő képesség sok esetben az átlag alatt van.

A munka időtartamának beosztásakor egyénenként figyelembe veszik a terhelhetőséget, állóképességet, monotónia tűrést, a figyelem fenntarthatóságát és a manuális készségeket.

A továbblépéshez a fejlesztési jogviszonyban dolgozók számára olyan tevékenységek biztosítására van szükség, melyek során testi és szellemi képességeik, valamint a

munkavégzéssel összefüggő készségeik elérik azt a szintet, hogy alkalmasak legyenek az önálló munkavégzésre.

Az Mt. szerinti munkaviszonyban lévőknel cél a meglévő képességeik, készségeik fejlesztése, fenntartása, az új munkafolyamatok megismerése és gyakorlása során az önálló munkavégzés támogatása, amelyek elősegíthetik a nyílt munkaerőpiacra való jutásukat. Ezt egészítenék ki a nappali ellátások terápiás munkatársainak életvezetési tanácsadásai, amelyek segítenék az érdeklődőket a szakma vagy új szakma elsajátításában, az ehhez szükséges információk nyújtásán túl a felkészülésben és mentálhigiénés támogatásban egyaránt.

Hosszútávon az a cél, hogy a fejlesztések hatására az ellátottak átkerülhessenek egy külső védett munkahelyre, majd megjelenhessenek a nyílt munkaerőpiacon.

XI. A Támogató Szolgálat

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata 2001 augusztusa óta biztosít támogató szolgáltatást. Az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ a Támogató Szolgálat működtetését 2008.április 1. napjával vette át az Óbudai Gondozási Központtól, a fogyatékos ellátás egy intézményen belül történő biztosítása érdekében.

1. A szolgáltatás célja

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

További célja a Támogató Szolgálatnak a társadalmi tudat formálása, az emberek látásmódjának alakítása, az Intézmény működési területén élő fogyatékos személyek felkutatása, a szolgáltatást igénybe vevők részére a fogyatékoságuknak megfelelő civil szervezetekkel és országos érdekképviselőkkel való kapcsolatfelvétel lehetőségének biztosítása.

A Támogató Szolgálat **feladata** az Szt. alapján az Intézmény működési területén élő, súlyosan fogyatékos személyek saját lakóhelyén, lakókörnyezetében történő segítése, fogyatékoságuk jellegének megfelelően különösen

- az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása (speciális személyi segítség, szállító szolgálat működtetése),
- az általános egészségi állapotnak és a fogyatékoság jellegének megfelelő egészségügyi-szociális ellátásokhoz, valamint a fejlesztő tevékenységhez való hozzájutás, személyi és eszközfeltételeinek biztosítása,
- információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása,
- a jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségének biztosítása,
- segítségnyújtás a fogyatékos személyek kapcsolatkésztségének javításához, családikapcsolatainak erősítéséhez speciális, önsegítő csoportokban való részvételükhöz,

- szociális alapszolgáltatási részfeladatok biztosítása a fogyatékos személyek speciálisszükségeihez igazodóan,
- segítségnyújtás a fogyatékos emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához, valamint a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős kapcsolatokban való egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosítása,
- a fogyatékos személy munkavégzését, munkavállalását segítő szolgáltatások elérhetőségének, igénybevételének elősegítése.

2. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

Létrejött kapacitások

A Támogató Szolgálat összesen 6 fő munkatárs segítségével látja el feladatait. A vezető, a 4 fő gondozó, a gépkocsivezető-gondozó teljes munkaidőben dolgoznak. Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 39/D. § (1) bekezdésében előírt kötelező képzési előírásokat teljesítették, illetve bejelentkeztek képzésre.

A szállítást egy 9 személyes, jogszabályi előírásoknak teljes mértékben megfelelő, akadálymentesített gépkocsi, és ezen kívül egy szintén 9 személyes kisbusz látja el, amely szabad kapacitás esetén egyéb szállításra is használható.

A Támogató Szolgálat által nyújtott szolgáltatási elemek személyi segítség és szállító szolgálat kapcsán:

Az egyes szolgáltatási elemek tartalmi elemei a személyi segítség különböző formáiban jelennek meg, amelyek az alábbiakban olvashatók.

A fenntartó az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ Támogató Szolgálatában a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet értelmében az alábbi szolgáltatási elemeket biztosítja az ellátottak szükségleteinek és igényeinek figyelembe vételével:

Tanácsadás

Azon ellátottak köre, akik önálló életvezetéssel rendelkeznek főként egészségügyi tanácsadás körében leginkább szűrővizsgálatok iránt érdeklődnek. Tájékoztatást kérnek

ezenkívül még különböző pénzbeli, természetbeni és egyéb szociális ellátásokkal kapcsolatosan. Az önálló életvezetésre részben képes, családban élő fogyatékos személyek esetében, illetve családtagjaik számára személyre szabott életvezetési tanácsadás biztosított.

A személyes beszélgetésre, mentálhigiénés tanácsadásra is lehetőség van figyelembe véve a gondozók szakképzettségének kompetenciahatárait.

Egyéb információnyújtás az intézményi, kerületi egyéb kulturális, sport programokról az érdeklődők számára.

Esetkezelés

Személyre szabottan, szükség szerint egyedi megállapodáson, ill. együttműködésen alapuló, tervszerű segítő kapcsolat útján az ellátott segítése a felmerült problémák megoldásában, valamint a továbbiak megelőzésében.

Gyógypedagógiai segítségnyújtás

A gyógypedagógiai segítségnyújtás célja a fogyatékossgal érintett funkciók fenntartása és fejlesztése, valamint cél az állapotromlás megakadályozása, a magasabb gondozási szükséglet kialakulásának megelőzése. Ennek érdekében az Intézmény gyógyászati segédeszközök kölcsönzését térítésmentesen biztosítja a meglévő készlet erejéig. A megfelelő használat betanításában szükség esetén a gondozók segítséget nyújtanak.

A gyógypedagógiai segítségnyújtásnak nem célja a szociális, illetve köznevelési intézményekben történő gyógypedagógiai tevékenység kiváltása, ahhoz kiegészítő módon illeszkedik.

Készségfejlesztés

A rehabilitáció során a felépülés szakaszában a külső szakember javaslatai alapján az ellátott célzott készségfejlesztése gondozó által. (Például tornáztatás).

Idetartoznak még a felolvasás, hangoskönyvek használata, kommunikációs készségek fejlesztése. A szállító szolgálat bekapcsolódott a „Könyvet házhoz” programba, melynek célja az igénylők számára lakókörnyezetükbe történő könyvtári könyvek kiszállítása.

Háztartási segítségnyújtás

(Az EMMI által kiadott Szakmai Ajánlásban Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtásként szerepel a szolgáltatási elem, a támogató szolgálat esetében a továbbiakban Háztartási segítségnyújtás fogalom kerül használatra)

Az ellátott mindennapi életvitelének segítése személyes szükséglete alapján: bevásárlólista összeállítása, gyógyszerek felírása, kiváltása, egyéb ügyintézesek, iratrendezése. Saját lakókörnyezetében a mindennapi életvitel terén szükségleteinek figyelembevételével egyéb háztartási tevékenységek: mosogatás, mosás, teregetés, vasalás, kisebb ruhadarabok javítása, varrása, személy körüli takarítás, rendrakás, ágyazás, ágyneműcsere elvégzése lehetőség szerint az ellátott aktív közreműködésével. Az étkezéssel kapcsolatosan felmerülő szükségletek lehetnek: étel előkészítés, ételmelegítés, folyadékbevitel biztosítása, kávé-, teafőzés, terítés, mely tevékenységekbe állapottól függően az ellátott is bekapcsolódik.

Felügyelet

A személyi segítség a fogyatékos személy szükséglete alapján kiterjed saját lakókörnyezetben vagy igény szerinti helyszínen személyes felügyeletére, illetve kísérésére.

Felügyeletnek minősül a közösségi közlekedési szolgáltatások igénybevétele során a gondozó jelenléte. Támogató szolgáltatás esetében a felügyelet minden esetben személyesen kerül biztosításra.

Gondozás

Életvitelük önállóságának megőrzése mellett lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása a fogyatékos ember részére. A személyi higiénés, életviteli és életfenntartási szükségleteinek kielégítéséhez igazodó gondozási, ápolási tevékenységek. Ezek a következők lehetnek: a mosdatás, fürdetés, szájapolás, gyógyszer adagolása, beadása, etetés, mobilizáció különböző formája: kiültetés segédeszközzel, segédeszköz nélkül, forgatás – ágyban mozgatás, vetkőztetés-öltöztetés, lefektetés, váladékfelfogó eszközök ürítése, tisztítása, cseréje, fertőtlenítése, széklet- és vizeletürítéssel kapcsolatos teendők, vécé, szobavécéhasználat a segítővel, ágytálazás, tisztába tétel, hajápolás: hajmosás, hajszáritás, fésülés.

Szállítás

A szolgáltatás egy 9 személyes, akadálymentesített, mobil rámpával rendelkező gépkocsival, és egy szintén 9 személyes, nem akadálymentesített kisbusszal valósul meg, amely szabad kapacitás esetén egyéb szállításra is használható. A szolgáltatás elsősorban a mindennapi életvitel során szükséges szállítási feladatok megoldását biztosítja, pl.: munkába, egészségügyi, köznevelési intézménybe való eljutás lehetővé tétele. Emellett a szabadidős programok igénybevételéhez történő segítségnyújtás szempontjából is elengedhetetlen fontosságú. A szolgáltatás napi rendszerességgel, hétköznapokon reggel 7 órától délután 17 óráig vehető igénybe.

Az Intézmény alapszolgáltatáson felül Látássérült klubot is szervez havi rendszerességgel. A foglalkozásra történő bejutást és hazaszállítást számukra az Intézmény térítésmentesen biztosítja.

A Támogató Szolgálat egyéb feladatai

- önszervező csoportok támogatása;
- érdekképviseleti szervezetekkel kapcsolattartás;
- gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás segítése;
- jelnyelvi tolmács elérhetőségének biztosítása;
- munkavállalást, munkavégzést, képzést segítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása;
- kulturális tevékenységekről információ nyújtása;
- szélesebb körű kommunikáció segítése internetes hozzáférés lehetőségének biztosításával.

Az Intézmény a Támogató Szolgálatot úgy szervezi meg, hogy annak tevékenysége az ellátási területen élő valamennyi fogyatékosági csoportba tartozó személyre kiterjedjen, és szolgáltatásai – a háziorvos javaslatának figyelembevételével – az egyéni szükségletekhez igazodjanak.

A szolgáltatások napi rendszerességgel vehetők igénybe, *hétköznapokon, 8 órától délután 16 óráig*, (igény szerint, a vezető döntése alapján eltérés lehetséges) az ellátott és a szolgáltatók közötti megállapodásnak megfelelően.

3. Az ellátandó célcsoport megnevezése

Az Intézmény támogató szolgáltatást biztosít a működési területén lakóhellyel rendelkező, szociálisan rászorult, *valamennyi fogyatékosági csoportba tartozó* személyeknek, az Szt. 65/C. §-a alapján. A támogató szolgáltatás igénybevétele során

szociálisan rászorultnak minősül a súlyosan fogyatékos személy. Az Szt. alapján súlyosan fogyatékos a különjogszabály szerinti fogyatékosági támogatásban, vakok személyi járadékában, illetve magasabb összegű családi pótlékban részesülő személy.

A súlyos fogyatékoságot igazolni lehet

- az ellátás megállapítását, illetve folyósítását igazoló határozattal vagy más okirattal,
- az ellátás megállapításának alapjául szolgáló, a fogyatékoság fennállását igazoló szakvéleménnyel. Ha a szakvélemény a következő felülvizsgálat (ellenőrző vizsgálat) időpontját, illetve az állapot fennállásának várható idejét tartalmazza, a jogosultság eddigaz időpontig áll fenn.

A Támogató Szolgáltatás ellátotti köre két jelentős csoportra oszlik. Az egyik azon ellátottakcsoportja, akik az évek során a fogyatékoságuk mellett előrehaladott koruk miatt időskori betegségekkel is küszködnek. Egyre több gondozási időben igénylik a személyi segítséget, gyakrabban szükséges őket szállítani főként egészségügyi intézményekbe, szakrendelőkhöz.

A fogyatékoság, az időskor, a betegségek megjelenése, a magányosság, házastárs elvesztése, valamint ezek együttes hatása újabb szükségletre hívta fel a figyelmet. Fokozottabb igény van a mentálhigiénés támogatásra, amelyet gondozóink csak részben tudnak megvalósítani: egyrészt a szűkös gondozási idő nem teszi lehetővé, másrészt kompetencia határaik végéhez érnek.

A másik ellátotti csoport a Fogyatékos Személyek Nappali Ellátása ellátottjaiból tevődik össze. Életkorukat tekintve átlagosan 18 – 56 év közöttiek. Csoportos szállításuk esetén többeknél szükséges a felügyelet, a gondozó jelenléte a gépjárműben. A nappali ellátás keretében gyakran tesznek kirándulásokat, de állapotukból adódóan nem mindenki képes tömegközlekedési eszközöket használni. Így a Támogató Szolgálat gépjárművével jutnak el kirándulásokra, úszni vagy egyéb kihelyezett terápiás foglalkozásokra.

A fentiekből jól látható, hogy mennyire eltérő szükségletek jelennek meg az egyes ellátotti csoportoknál. Ezért nagyon fontos, hogy az Intézmény olyan szolgáltatást biztosítson, amely komplex módon, minél teljesebben elégíti ki a fogyatékos emberek szükségleteit.

XII. Támogatott lakhatás

A szolgáltatás célja:

A támogatott lakhatás a fogyatékossgal élő személyek, a pszichiátriai betegek – ide nem értve a demens személyeket – részére biztosított ellátás, amely az életkornak, egészségi állapotnak és önellátási képességnek megfelelően, az ellátott önálló életvitelének fenntartása, illetve elősegítése érdekében biztosítja az Szt. 75.§ alapján. Az egyén szükségleteihez illeszkedő módon, természetes és professzionális támogatói hálózat létrehozásával és működtetésével támogatja a lehetőség szerinti önállóbb életvitel kialakítását és fenntartását a szociális ellátórendszer kapacitásain belül: személyközpontú, egyénre szabott szolgáltatások, támogatások, programok nyújtásával, a döntési szabadság biztosítása az egyén elvárásaihoz és igényeihez igazodó lakhatási és támogatási forma megválasztásában, - az egyén meglévő képességeire építve - a lakhatás és a mindennapi életvitel támogatásának különválasztásával - lehetőség biztosítása az önállóbb életvitelhez szükséges új készségek elsajátítására. A támogatott lakhatás egyben támogatott életvitelt is jelent, mely a fogyatékos személyek individualizált igényeire összpontosít, rugalmasságot és személyes fejlődést kínálva számukra. A szolgáltatás keretében megvalósul az ENSZ egyezmény (CRPD) 19. cikke, mely szerint a fogyatékos személyek megválaszthatják hol és kivel kívánnak élni, hozzáférést biztosít az egyéni szükségletek szerinti támogatásokhoz, szolgáltatásokhoz.

Célunk, hogy a szolgáltatást igénybe vevő személyek számára, a komplex szükségletfelmérés szerint igénybe vett szolgáltatások által biztosított egyénre szabott támogatás révén lehetővé váljon, hogy önállóan alakíthassák életüket, és javuljon életminőségük.

Alapelvek

- személyközpontú, egyénre szabott szolgáltatások, támogatások, programok nyújtása - döntési szabadság biztosítása az egyén elvárásaihoz és igényeihez igazodó lakhatási és támogatási forma megválasztásában
- az egyén meglévő képességeire építve - a lakhatás és a mindennapi életvitel támogatásának különválasztásával - lehetőség biztosítása az önálló életvitelhez szükséges új készségek elsajátítására

- csoportos és a képviseleti megoldások mellőzése
- az egyén szükségleteit és preferenciáit állítjuk középpontba, választási lehetőséget biztosítunk, a választásban segítjük
- önálló élet választása esetén figyelemmel kísérjük, „utógondozást és tanácsadást” biztosítunk,
- önérvényesítő képességeiket erősítjük, megadjuk, a támogatott döntéshozatal gyakorlatának /elvének alkalmazásával az egyén életvezetésének támogatásában a döntés szabadságát, megadjuk a tévedés lehetőségét

1. Megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

Létrejövő kapacitások

A két támogatott lakhatásunkhoz tartozik 1 fő szakosított ellátás vezető és 1 fő esetfelelős. A fogyatékossgal élők számára kialakított 4 férőhellyel támogatott lakhatás a (1039 Budapest, Hatvany Lajos utca 8. VIII. emeletén található) a szükségletek szerint akadálymentessé alakított. A pszichiátriai betegek számára a lakás az előzőekben említett épület tőszomszédságában található 4 férőhellyel támogatott lakhatás (1039 Budapest, Hatvany Lajos utca 6. szám alatti ház X. emeletén).

A nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

A szolgáltatási elemek nyújtásában Intézményen belül a szükségletek alapján részt vesznek a fogyatékos személyek/pszichiátriai betegek nappali ellátása és a támogató szolgálat, illetve a pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi ellátás munkatársai. Az intézmény munkatársai team munkában dolgoznak, igény okán team ülést tartanak, hogy az aktuális feladatokat megbeszéljék, és / vagy 1-1 esetet elemezzenek és megfogalmazzák a teendőket. Az esetfelelős feladata a támogatott lakhatásba költözés előtt a felkészítés (új lakó és a már ott lakók, valamint a munkatársak). A beköltözés előtti megtapasztalási lehetőség, hogy legfeljebb 30 nap időtartamig kipróbálja a leendő igénybe vevő a támogatott lakhatás szolgáltatásait. Az esetfelelős készíti elő a komplex szükségletfelmérés alapján az egyéni szolgáltatási tervet, amelyet a szakosított ellátás vezető jóváhagy, illetve koordinálja a felvétel teljes folyamatát. Egyéni esetkezelést végez az egyéni szolgáltatási tervben megjelenő módszerek és eszközök alkalmazásával. Mentális és pszichés támogatás nyújt,

támogatja a mindennapi életvezetést, figyelemmel kíséri az esetleges állapotváltozásokat. A támogatott döntéshozatal elvét és gyakorlatát szem előtt tartva támogatja az igénybe vevő döntéseit, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A támogatott lakhatás szakmai tartalma:

A szolgáltatás során biztosítani kell

- a lakóhelyi és - a távmunka kivételével - a munkahelyi feladatok, valamint a szabadidő eltöltésének szétválasztását,
- a foglalkoztatást, abban az esetben, ha a komplex szükségletfelmérés eredményének megfelelő foglalkoztatási lehetőség rendelkezésre áll,
- a segítségnyújtást a kulturális és szabadidős tevékenységek szervezésében, társas kapcsolatok fenntartásában,
- a lehetőséget az ellátást igénybe vevő életkörülményeivel kapcsolatos problémák önálló megoldására, szükség esetén segítséget a döntések meghozatalához,
- az ellátást igénybe vevő szükségletei szerinti szolgáltatások elérhetőségének megkönnyítését, ideértve az önálló életvitel kialakítását segítő képzésekhez, programokhoz való hozzáférést.

A napi életritmust a következő szempontok alapján kell kialakítani:

- a munkavégzés, a szabadidő eltöltése,
- a munka- és a szabadidő megfelelő aránya,
- a támogatott lakhatás fenntartásában vállalt feladatok ellátása,
- a szociális kapcsolatok fenntarthatóságának biztosítása.

Egyéni szolgáltatási terv

A támogatott lakhatás esetében alapidokumentáció az egyéni szolgáltatási terv, mely a komplex támogatási szükségletfelmérésen alapul.

A komplex támogatási szükségletfelmérést és a fogyatékossgal élő személyek alapvizsgálatát (fogyatékossgal élők esetében), új igénybe vevő jelentkezésekor, amennyiben azokkal nem rendelkezik, kötelező elvégezni. A következő szükségletfelmérést jogszabály szerint az első szükségletfelmérést követően másfél év múlva, majd ezt követően három évente kell kezdeményezni, illetve jelentős állapotváltozás esetén.

Ennek kezdeményezéséről az intézmény vezetője gondoskodik, továbbá gondoskodik olyan belső munkatársról/munkatársokról, akik az ide vonatkozó tanúsítvánnyal rendelkezve, a feladatra felkészülve jelölhetők ki a felmérést végző szerv által kijelölt szükségletfelmérő szakember mellé. Hozzá tartozó is részt vehet, amennyiben ezt az érintett

személy szeretné vagy ehhez hozzájárul.

Szükség szerint a felméréshez megfelelő, nyugodt helyszínt biztosítunk a telephelyen.

A Komplex támogatási szükségletfelmérés a támogatott lakhatásba költözés idején ad információkat az igénybe vevő aktuális, valós támogatási szükségleteiről, valamint jövőbeli elképzeléseiről, terveiről. Célja az egyéni szolgáltatási terv elkészítéséhez szükséges egyedi információk biztosítása. Életterületenként elemzi és jeleníti meg a szükségleteket, melyeket szociális szolgáltatási elemekkel kapcsol össze. Módszere interjú és kérdőív, team munkában készül a felmérés, eredményeit az Összegző lapon kell rögzíteni.

A komplex támogatási szükségletfelmérésre támaszkodva az esetfelelős gondoskodik hozzájuk tartozó igénybe vevők személyre szóló egyéni szolgáltatási tervének elkészítéséről.

Az egyéni szolgáltatási terv tartalmazza:

- Az önálló életvitel fenntartása, segítése érdekében mentálhigiénés, valamint a szociális munka körébe tartozó különféle támogató technikák alkalmazásával végzett életvitelt.
- A közszolgáltatások és a társadalmi életben való részvétellel segítő más szolgáltatások igénybevitelében való segítségnyújtást, valamint a komplex szükségletfelmérés alapján biztosítandó szolgáltatási elemeket.
- A szolgáltatásnyújtással elérendő rövid- és hosszú távú célok meghatározását, a várható eredmények elérésének módját, időtartamát, ütemezését.
- Az életvitel támogatását szolgáló tevékenységek körét és a megvalósításhoz szükséges eszközöket.
- Kockázati tényezők felsorolását és azok elhárításának lehetséges eszközeit, módját és eljárásrendjét.
- Az ellátást igénybe vevőnek a társadalomba, a közösségbe történő beilleszkedése érdekében szükséges, koordinált intézkedéseket.
- A család és az egyéb, nem professzionális támogatók bevonásának módját, a támogatói háló tagjait.

Az egyéni szolgáltatási tervet az esetfelelős, a támogatott lakhatást igénybe vevő személy és törvényes képviselője, valamint az intézményvezető által kijelölt személy a szakosított ellátás vezető írják alá.

Az egyéni szolgáltatási terv értékelése:

Az egyéni szolgáltatási tervet a szolgáltatás nyújtásának kezdő időpontjától számított három

hónap elteltével felül kell vizsgálni, majd ezt követően legalább félévente értékelni, és szükség esetén - a komplex szükségletfelmérés eredményére és tartalmára tekintettel - módosítani kell.

Kríziskezelés

A támogatott lakhatási formán belül korlátozó intézkedés elrendelésére nincs lehetőség. A hangsúly a preventív tevékenységekre tevődik, mely által megelőzhető a konfliktusok kialakulása. Amennyiben problémás szituációk alakulnak ki, proaktív módon avatkoznak be a szakosított ellátás vezető és/vagy az esetfelős, a legjobb szakmai tudás szerint igyekeznek megelőzni, minimalizálni és konszenzusos alapon megoldani a krízishelyzeteket.

A szolgáltatást igénybe vevő viselkedése pszichés állapotváltozás vagy bármilyen ok következtében veszélyeztetővé válik. Ez esetben az együttélés szabályaiban részletesen kidolgozott értesítési vagy „riadó –láncot” kell alkalmazni, megnevezve a személyeket, akik intézkedésre képesek és kötelesek, s a megfelelő segítség: mentőszolgálat, orvosi ügyelet, szükség esetén rendvédelmi szervek értesítésével gondoskodnak a veszélyeztető helyzet elhárításáról.

Amennyiben a szolgáltatást igénybe vevő verbálisan és/vagy fizikálisan bántalmazza társát/társait, vagy önmaga ellen fordul, abban az esetben a munkatársak az alábbi megoldási lehetőségeket alkalmazzák:

- kiemelés a konfliktushelyzetből
- megnyugtató

Amennyiben ez nem vezet eredményre, úgy szükség szerint értesítik a háziorvosát, szakorvosát, rendőrséget, mentőket.

A krízishelyzet megszűnését követően az esetfelelős segíti a klienst a közösségbe való visszailleszkedésben.

A komplex szükségletfelmérés alapján az erre vonatkozó igény esetén az intézmény támogatott lakhatás keretében kizárólag az Szt. 75.§ (1) bekezdés a) - c) pontja szerinti szolgáltatásokat nyújtja az alábbiak szerint:

Lakhatás

A támogatott lakhatás hosszú távú, egyéni szükségletekre alapozott támogatást nyújt, mely

nagymértékben a részt vevők aktív és felelős részvételére épít. Támogatást nyújtunk a fogyatékossgal élő és a pszichiátriai beteg klienseinknek a társadalmi kompetencia megélésében, felkutatjuk és fenntartjuk a természetes erőforrásokat, melyek szintén segíthetnek a változásra irányuló motiváció erősítésében. A támogatott lakhatás közössége környezetüket saját igényeik alapján alakíthatja, közösen dönthetnek a falak színét és a berendezés módját illetően, valamint előzetes egyeztetés alapján, ha van rá lehetőség, saját bútorzatot, tárgyi eszközöket is hozhatnak az ingatlanba. Az ingatlanok koedukáltak, a közösségek összeállítása, kialakítása az érintettek bevonásával történik, baráti-párkapcsolatok és egyéni kérések figyelembevételével. Lehetőséget biztosítunk igény szerint párok elhelyezésére is. A fogyatékossgal élők számára kialakított támogatott lakhatás (1039 Budapest, Hatvany Lajos utca 8. VIII emeletén) alkalmas mozgás-, hallás-, látássérültek és egyéb (pl: enyhe értelmi fogyatékos, autista) fogyatékossgal élők ellátására. A pszichiátriai betegek számára kialakított támogatott lakhatás a (1039 Budapest, Hatvany Lajos utca 6. X. emeletén) kialakítása során kiemelt figyelmet fordítottunk a személyes biztonságra.

A lakások rendelkeznek a tervezett célcsoport szükségletekhez igazodó akadálymentesítéssel, a lakások összkomfortosak, központi elhelyezkedésűek, ezáltal könnyen elérhetőek a komplex szükségletfelmérés szerint igénybe vehető alapszolgáltatások, illetve a szabadidő eltöltéséhez alkalmas programok. A közszolgáltatások igénybevételének lehetősége biztosított.

A lakóhelyi és a munkahelyi feladatok, valamint a szabadidő eltöltése, illetve azok helyszínei szétválasztásra kerülnek.

A lakók foglalkoztatása a lakhatástól elkülönülő helyszínen, az Intézmény székhelyén működő fejlesztő foglalkoztatás által valósulhat meg.

Esetvétel

Az esetmunka célja nem más, mint kliensek önálló, életmódjának kialakítása, és önrendelkezésük folyamatos támogatása. Az esetmunka a támogatott életkorának, élethelyzetének a változásaihoz igazodik, segíti az igénybe vevőt reális célok elérésében, konfliktuskezelésben, döntésekben, problémamegoldásban, kapcsolattartásban, érdekképviselésben és szociális kompetenciák fejlesztésében. Minden olyan tevékenység, amely az igénybe vevőt ügyeinek vitelében segítjük. Ez a segítségnyújtás változatos, egyénre szabott, lehet megfelelő munkahely keresésében segítség nyújtás, vagy éppen a családi kapcsolatok ápolásának segítése. Ezt a feladatot az esetfelelős és a szakmai vezető közösen végzi.

Az esetkezelés elsősorban az esetfelelős feladata, aki kompetens az igénybe vevők képességei, nehézségei és a mindennapi életvitelük, az általuk ténylegesen igényelt szolgáltatások tekintetében, képes a döntéseik támogatására, és a segítői munkát végző munkatársak, a természetes támogatók munkájának koordinálására.

Fontos, hogy az esetfelelős ismerje, értse és képes legyen alkalmazni a támogatott döntéshozatal és személyközpontú tervezés technikáit, módszereit, s ezek alkalmazásával végezze támogató feladatait.

Az első legfontosabb feladat a lakókkal/szolgáltatást igénybe vevőivel közösen lefektetni az együttélési szabályokat, melyek a tárgyi feltételek mellett az együtt élő lakóközösség működési jellemzői is nagymértékben meghatározzák.

Fentiekén túl az esetvitel körébe tartozik a lakókkal kapcsolatos szervezés és koordináció, a szociális ügyintézésben való segítségnyújtás, az egyéni szolgáltatási tervben rögzített életvitel támogatását szolgáló tevékenységek szervezése. Az egyéni esetmunka, személyes segítség mellett a csoportdinamikai folyamatok is prioritást jelentenek. Az előzetes terveink szerinti rendszerességgel tartunk lakógyűlést, ahol a problémákra, konfliktusokra világítunk rá, de kiemeljük a pozitív történéseket, változásokat is.

A komplex szükségletfelmérés alapján az erre vonatkozó igény esetén a Szt. 75. § (1) bekezdés da) – di) pontja szerinti szolgáltatási elemeket az Szt. 75. § (2) bekezdés a) és c) és a (3) bekezdés szerinti módon nyújtja az alábbiak szerint:

Felügyelet

A szolgáltatást igénybe vevő tartózkodási helyén, illetve a szolgáltatásnyújtás helyszínén lelki és fizikai biztonságát szolgáló, személyes vagy technikai eszközzel, eszközökkel biztosított kontroll. A támogatott lakhatásban élő személy számára fizikai és lelki biztonságot nyújtson a saját és mások biztonságának érdekében, tehát az egészségi és viselkedési kockázatok elkerülése érdekében végzett támogatás. 0-24 órás felügyeletet igénylő ellátást nem biztosít.

Étkeztetés

Gondoskodás hideg, illetve meleg ételről alkalmilag vagy rendszeresen a szolgáltatást igénybe vevő lakhelyén, szolgáltatónál. Az étkeztetés célja az étkezést az igénybe vevő életkori sajátosságainak, valamint az egészséges táplálkozás követelményeinek, speciális szükségleteinek megfelelően nyújtja, a támogatott lakhatás igénybe vevő személyes

jóllétének, biztonságérzetének kialakítása, fenntartása érdekében. Az étkeztetés biztosítása történhet a nappali ellátás, szociális étkeztetés vagy az Intézmény székhelyén az Ételt az Életért Alapítvány általi rendszeres ételosztás igénybevételével. A saját ételkészítés lehetőséget ad arra, hogy a támogatott lakhatásban élők eldöntsék, mikor és mit szeretnének enni. Ez erősíti a személyes felelősségvállalást, az önrendelkezési képességet, és valódi választási lehetőségeket ad a mindennapi életvitelükben.

Gondozás

A gondozási tevékenység a lakók részére nyújtott olyan fizikai, mentális és életvezetési segítség, amely során a szociális, testi és szellemi állapotnak megfelelő egyéni bánásmód keretében a hiányzó vagy korlátozottan meglévő testi-szellemi funkciók helyreállítására kerül sor.

Az igénybevevő testével, alapvető biztonságérzetével összefüggő tevékenységek sora: a testi higiénával, tisztálkodással, öltözködéssel, gyógyszerek alkalmazásával, az étkezéssel összefüggő segítések, a mikrokörnyezetben az önkiszolgálási folyamatok segítése. Pszicho-szociális fogyatékos/pszichiátriai betegek célcsoportja esetén mentálhigiénés gondozás célja a lelki egészség elősegítése és megőrzése, a mentális betegségek kialakulásának megelőzése és a pszichés betegséggel együtt járó hátrányok minimalizálása. Beletartozik azon ismeretek és intézkedések felhasználása, melyek arra irányulnak, hogy eredményesebb legyen az egyén pszichológiai beilleszkedése szűkebb és tágabb környezetébe, illetve képessé váljon harmonikus szociális kapcsolatok kialakítására. A szolgáltatási elem biztosítása történhet közösségi alapellátás, támogató szolgáltatás vagy nappali ellátás igénybevételével.

Készségfejlesztés

Az igénybe vevő társadalmi beilleszkedését segítő magatartásformáinak, egyéni és társas készségeinek kialakulását, fejlesztését szolgáló helyzetek és alternatívák kidolgozása, lehetőségek biztosítása azok gyakorlására. A kialakult készségek megtartása, a részben kialakultak fejlesztése vagy még ki nem alakult készségek kialakítása. Ezen belül bekapcsolódás a házi munkába, mint például a főzés, mosás, takarítás, vasalás, kerti teendők ellátása. A lakó képességeinek fejlesztése a saját közvetlen környezetének rendbetételre, lehetőleg önállóan, vagy a gondozó irányításával, felügyeletével. Ezen túl fontos a pénzkezeléssel, bevásárlással kapcsolatos feladatok, teendők önállóvá tétele. Készségfejlesztés alatt minden olyan tevékenységet értünk, amely arra törekszik, hogy az

igénybe vevők ismereteit, készségeit növelje, szükség szerinti támogatást nyújtson az önellátás területein. Például egyéni és kiscsoportos foglalkozások alkalmával megtanítják, képessé teszik a klienseket a tisztítószeres használatára, veszélyeire, a takarítási feladatok lépéseire, közösen begyakorolják a saját környezet rendben tartását. Megismertetik őket a háztartási gépek használatával, biztonságos kezelésével.

Pszicho-szociális fogyatékos/pszichiátriai betegek célcsoportja esetén

- Önismereti tanulás: a segítők és a közösség együttes tapasztalatainak átbeszélése által és külső terápiais - szocioterápiais, önismereti - csoportok és/vagy egyéni pszichoterápia igénybevételének segítségével.
- Én-hatékonyt fokozó technikák: kommunikációs tréning, felkészülés előre látható kihívásokra (állásinterjú, vizsga, 'nehéz találkozások' stb.).

A szolgáltatási elem biztosítása történhet közösségi alapellátás, támogató szolgáltatás vagy nappali ellátás igénybevételével.

Tanácsadás

Az igénybe vevő bevonásával történő, jogait, lehetőségeit figyelembe vevő, kérdésére reagáló, élethelyzetének, szükségleteinek megfelelő vélemény-, javaslatkialakítási folyamat, a megfelelő információ átadása valamilyen egyszerű vagy speciális felkészültséget igénylő témában, amely valamilyen cselekvésre, magatartásra ösztönöz, vagy nemkívánatos cselekvés, magatartás elkerülésére irányul. A tanácsadás célja az életmód, az életvezetés segítése, a társadalmi részvétel elősegítése kognitív módszerekkel, bizalmi kapcsolatban. A pszicho-szociális rehabilitáció keretében a kapcsolatok alakításában, ügyek intézésében, felvilágosításban. Látássérült célcsoport esetében speciális feladatot jelent a tanácsadás szolgáltatási elemhez köthetően az információhoz hozzájutás segítése (pl. levelek felolvasása).

A szolgáltatási elem biztosítása történhet család- és gyermekjóléti szolgáltatás, közösségi alapellátás, támogató szolgáltatás vagy nappali ellátás igénybevételével. Az ágazatért felelős miniszter a fogyatékosügyei tanácsadás biztosítására Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ jelölte ki. Ennek igénybevétele nagymértékben támogatja a támogatott lakhatás fogyatékossgal élő igénybe vevőit.

Pedagógiai segítségnyújtás

Szocializációs, pedagógiai, andragógiai és gerontológiai eszközökkel végzett tervszerű

tevékenység, folyamat, amely olyan viselkedések, attitűdök, értékek, ismeretek és képességek átadásának közvetlen és közvetett módját teszi lehetővé, gyakoroltatja, aminek eredményeként az igénybevevő lehetőséget kap képességei kiteljesítésére, fejlődésében egy magasabb szint elérésére. A szolgáltatás nyújtás célja, hogy az autonóm és méltó életvitelt, valamint a megismerést, a kommunikációt, a tanulást, az alkalmazkodást és a foglalkoztatást elősegítő készségek fejlesztésére, begyakorlására irányuló segítségnyújtás. A szolgáltatási elem biztosítása történhet támogató szolgáltatás vagy nappali ellátás igénybevételével.

Gyógypedagógiai segítségnyújtás

A gyógypedagógiai segítségnyújtás célja az adott személy fogyatékoságához és személyiségéhez igazodó, általa megtanulható technikák, módszerek és eszközök alkalmazása a képességek fenntartása, fejlesztése érdekében, a lehető legmagasabb fokú önállóság eléréséhez. Komplex tevékenységrendszer: felmérések végzése, célok kijelölése, módszerek, eszközök hozzárendelése és alkalmazása (terápiák, egyéni vagy csoportos fejlesztés), a visszajelzések alapján újratervezések, időszakosan újra felmérések végzése, amely a pedagógiai segítségnyújtást, a készségfejlesztést megalapozza, és a személyes gondoskodásnyújtások tartalmához iránymutatást ad. A segítségnyújtásban résztvevő munkatársaknak a fenti célokat, a közös módszertani alapokat az adott egyénre szabva kell alkalmazni: a kognitív viselkedésterápiás eljárásokat, a vizuális segítségeket, a térben és időben történő tájékozódást segítő eszközöket, a szenzoros védelmet. Ennek érdekében az Intézmény gyógyászati segédeszközök kölcsönzését térítésmentesen biztosítja a meglévő készlet erejéig. A megfelelő használat betanításában szükség esetén a gondozók segítséget nyújtanak.

A szolgáltatási elem biztosítása történhet támogató szolgáltatás vagy nappali ellátás igénybevételével.

Szállítás

A szolgáltatás elsősorban a mindennapi életvitel során szükséges szállítási feladatok megoldását biztosítja a fogyatékosággal élő igénybevevők számára pl.: munkába, egészségügyi, köznevelési intézménybe való eljutás lehetővé tétele. Emellett a szabadidős programok igénybevételéhez történő segítségnyújtás szempontjából is elengedhetetlen fontosságú. A szolgáltatási elem biztosítása történhet a támogató szolgáltatás

igénybevételével.

Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás

Az igénybe vevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében, valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása, ha ezt saját háztartásában vagy annak hiányában nem tudja megoldani. Kimondottan az igénybe vevő közvetlen személyes terére, környezetére irányul, segítségnyújtás a mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében. A lakó közvetlen környezetének rendben tartása és közvetlen személyéhez, környezeti tényezőkhöz kapcsolódó szükségleti kielégítése, ez irányú igény szint növelése, házimunkák, háztartási kompetenciák fejlesztése, eddigi szocializációs minták felülírása. A szolgáltatási elem biztosítása történhet nappali ellátás vagy támogató szolgáltatás igénybevételével. Étkezés elő- és elkészítésében való segítség, bevásárlás. A saját ételkészítés lehetőséget ad arra, hogy a támogatott lakhatásban élők eldöntsék, mikor és mit szeretnének enni. Ez erősíti a személyes felelősségvállalást, az önrendelkezési képességet, és valódi választási lehetőségeket ad a mindennapi életvitelükben.

2. Az ellátandó célcsoport megnevezése

Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat közigazgatási területe 39,7 Km², lakosságának létszáma 125.147 Fő (KSH 2024.01.01). Fogyatékosági támogatásban 978 fő részesül.

Fogyatékosággal élő személyek részére nyújtott támogatott lakhatás esetén:

A 2022. évi népszámlálás a fogyatékoságra vonatkozó adatgyűjtést önkéntes alapon végezte, az egészségi állapotra vonatkozó adatkérés témakörén belül a válaszadók 69,6%-a válaszolt a kérdésekre. A 2022-es adatok szerint Óbuda - Békásmegyeren a fogyatékosággal élő emberek száma 2881 fő, mely a lakosság 2,3%-át teszi ki az alábbiak szerint.

Megnevezés		Összesen (fő)
Fogyatékoság típusai		
Fogyatékosága van		2 881
Fogyatékosága van	Mozgáskorlátozott	1 031
	Autizmus spektrumzavar	253
	Értelmi fogyatékosággal él	321
	Pszichoszociális fogyatékosággal él	129
	Beszédhibával él	64
	Beszéd fogyatékosággal él	88
	Gyengénlátó, aliglátó	318
	Vak	75
	Nagyothalló	289
	Siket	81
	Siketvak (látás- és hallássérült)	8
	Súlyos-halmazott fogyatékosággal él	118
	Súlyos belszervi fogyatékosággal él	23
	Más fogyatékoság	108
	Ismeretlen fogyatékoság	546

Az ellátandó célcsoport tagjai enyhe értelmi fogyatékos, mozgás-, látás-, hallásfogyatékos emberek és autista személyek. A szolgáltatás igénybevétele az alacsonyabb támogatási szükségletű személyek önállóbb életviteléhez, részben önálló életvitelhez szükséges feltételeket biztosítja.

A célcsoportok bemutatása:

- **Értelmi fogyatékos:** akinek értelmi sérülése szülési, illetőleg enyhe magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizenegyedik életévét megelőzően bekövetkező betegség miatt alakult ki.
- **Mozgásfogyatékos:** akinél a mozgásrendszer károsodása, illetőleg funkciózavara miatt a helyváltoztatás enyhe fokban nehézkes, segédeszköz állandó használata még nem szükséges, a mozgás nem kötött kerekesszék használatához.
- **Látásfogyatékos:** akinek segédeszközzel (szemüveg) még korrigálható a látóképessége, a sérülés enyhe fokú, de tartós, maradandó és romló tendenciájú.
- **Hallásfogyatékos:** akinek hallásvesztése enyhe fokú, olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel még képes, és halláskárosodása mellett a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad.
- **Kromoszóma rendellenesség:** olyan rendellenességet jelent, amely kromoszóma

többlettel, vagy hiánnyal jár, illetve a kromoszóma állomány sérülése áll a háttérben. Leggyakoribb ilyen rendellenesség a Down-szindróma.

- Magzati károsodás vagy szülési trauma: olyan sérülés, amikor a szülés körül valamilyen probléma miatt oxigén hiány lép fel, illetve életmentő beavatkozások miatt a magzat sérül.
- Autista: olyan pervazív (a személyiség egészét érintő) zavar, amely a kommunikációt, a szociális kapcsolatokat és gondolkodási struktúra egészét érinti.

Pszichiátriai betegek részére nyújtott támogatott lakhatás

A 2022. évi népszámlálás a fogyatékosokra vonatkozó adatgyűjtést önkéntes alapon végezte, az egészségi állapotra vonatkozó adatkérés témakörén belül a válaszadók 69,6%-a válaszolt a kérdésekre. A 2022-es adatok szerint Óbuda - Békásmegyeren a fogyatékosokkal élő emberek száma 2881 fő ebből pszichoszociális fogyatékosokkal / pszichiátriai beteg 129 fő volt.

Megnevezés		Összesen
Fogyatékoság típusai		
Fogyatékosága van		2 881
	Pszichoszociális fogyatékosokkal él	129

Az ellátandó célcsoport tagjai szkizofréniával, depresszióval, fóbiával, érzelmi, hangulati (affektív) zavarral vagy szorongással élő emberek. A szolgáltatás igénybevétele az önálló, részben önálló életvitelhez szükséges feltételeket biztosítja.

A célcsoportok bemutatása:

- Schizophrenia: A pszichiátria legösszetettebb betegségcsoportja. Főbb csoportja a paranoid, a kataton, a residuális, a hebefrén schizophrenia. A tünetek is változatosak lehetnek, elsősorban a hallucinációk, a víziók, az üldöztetési téveszmék, indokolatlan félelmek, bizarr hiedelmek, motoros nyugtalanság vagy éppen kóros eltompultság lehetnek a jellemzők.
- Depressio: Tartós rossz hangulattal, fáradtsággal, túlzott ingerlékenységgel járó kórkép. Jellemző az álmatlanság vagy aluszékonyosság, a koncentrációzavar, a nehezített döntéshozatal, valamint a csökkent önértékelés és a reménytelenség, kilátástalanság érzete.
- Fóbia: Bizonyos helyzetektől, emberektől, eszközöktől való tartós, generalizált

félelmet jelent, amely az érintett személyben nagyon gyakran szomatikus tüneteket is okozhat.

- Érzelmi, hangulati, (affektív) zavar: Az érzelmi élet átható zavarát jelenti. Jellemző a hangulati labilitás a túlzott aktivitástól a szorongás érzetéig. A kórképet indulatkitörések, agresszív viselkedésformák vagy teljes visszahúzódás, izolálódás határozza meg.
- Szorongás: Indokolatlan félelmet jelent, amelyet bizonyos külső tárgyak, személyek, helyzetek válthatnak ki. A kórkép nagyon megnehezíti a személy helyzetét a mindennapokban, a családban, munkahelyen, közösségi- és párkapcsolatokban.

A pszichiátriai kórképek sajátos következményei a folyamatos munkahelyi helyzetállás nehézségei, a családi kapcsolatok problémái. Ebből fakadóan az érintett személyek súlyos szociális problémákkal is küszködnek. Számukra a támogatott lakhatás nagyfokú segítséget jelent, biztos háttérrel, szociális támaszt nyújtva.

XIII. Záró rendelkezés

A Szakmai Program 2026. április 1 napján lép hatályba. Jelen dokumentum hatályba lépésévelegyidejűleg hatályát veszti az Intézmény korábbi Szakmai Programja.

A Szakmai Program mellékletei annak részét képezik, alkalmazásuk együttesen történik, azonban a megállapodások tervezetei a jelen Szakmai Program változtatása nélkül külön-külön is módosíthatóak, amennyiben jogszabályi előírások, belső hatékonysági megfontolások, vagy az Intézmény felelős vezetője szerint ez szükséges.

Budapest, 2026. március 23.

Busi Zoltán
intézményvezető

Záradék

A Szakmai Programot Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyér Önkormányzat Szociális, Egészségügyi és Lakásügyi Bizottsága a 63/2026.(III. 3.) számú határozatával jóváhagyta.

Budapest, 2026. március 23.

dr. Kiss László
polgármester

Mellékletek

Szakmai Program 1. számú melléklete

Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ
1033 Budapest, Benedek Elek u. 1-3.
Tel: +36-1-388-7530
Email: orfk@kszki.obuda.hu
Honlap: www.obudairehab.hu

Nyilvántartási szám:.....

MEGÁLLAPODÁS

Fogyatékos Személyek Nappali Ellátása igénybevételére

A megállapodás létrejött egyrészről az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ (1033 Budapest, Benedek Elek u. 1-3. Képviseli: Busi Zoltán intézményvezető), mint ellátást biztosító (a továbbiakban: **Intézmény**), másrészről

Családi és utóneve: .....

Születési családi és utóneve:.....

Születési helye:.....

Születési ideje:.....

Anyja születési családi és utóneve:.....

az ellátást igénybevevő (a továbbiakban: **ellátott**), illetve

Családi és utóneve: .....

Születési családi és utóneve:.....

Születési helye:.....

Születési ideje:.....

Anyja születési családi és utóneve:.....

törvényes képviselő (a továbbiakban: **törvényes képviselő**)

között az alulírott helyen és napon az alábbi feltételekkel.

1. Az ellátás kezdetének időpontja: 20 ..... hónap ..... nap.

Fogyatékos személyek intézményébe az ellátottakat csak próbaidővel lehet felvenni.

A háromhónapos próbaidő kezdete: az ellátás kezdetének időpontja.

2. Az intézményi ellátás időtartama:

- ◆ határozatlan
- ◆ határozott: 20. .... hó ..... napjáig

3. Az Intézmény által nyújtott szolgáltatások tartalma:

- napközbeni felügyelet biztosítása,
- napi egyszeri meleg étkezés, napi egyszeri hideg reggeli biztosítása,
- naponta az arra rászorulóknak gyógypedagógiai fejlesztő foglalkozásának szervezése,
- rendszeres időközönként egyéni fejlesztő foglalkozás szervezése személyre szabottan,
- szabadidős foglalkozások szervezése és ehhez a megfelelő eszközök biztosítása,
- igény szerint mentálhigiénés segítségnyújtás biztosítása,
- az egészséges, minél önállóbb életvitel, életvezetés lehetőségének segítése, szükség esetén a személyi higiénia kielégítésében segítségnyújtás,
- a kulturált higiénés körülmények és a személyi tisztálkodás lehetőségének (a szükséges eszközök, textília, mosógép, szárító helyiség) biztosítása,
- az igény szerinti, mindennapi önkiszolgáló tevékenységek végzésére lehetőségbiztosítása,
- az Intézmény szükség esetén 16 óra 30 percig ügyeletet biztosít az ellátottak részére előzetes bejelentés alapján (munkahelyi vagy családi okok) 16 óra 30 percig felügyelet biztosítása az azt igénylőknek.

A szolgáltatást munkanapokon ..... tól ..... ig biztosítja az Intézmény.

- *Az Intézmény által biztosított szolgáltatási elemek:*
  - tanácsadás,
  - készségfejlesztés,
  - háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás,
  - étkezés,
  - esetkezelés,
  - felügyelet,
  - gondozás,
  - közösségi fejlesztés,
  - gyógypedagógiai segítségnyújtás,
  - pedagógiai segítségnyújtás,
  - *A nappali ellátás keretében az Intézmény lehetőséget biztosít:*
    - napközbeni tartózkodásra, pihenésre,
    - társas kapcsolatokra, közösségi együttlétre,
    - személyi tisztálkodásra,
    - személyes ruházat tisztítására,
    - a hozott az étel melegítésére, tálalására, fogyasztására.

4. A személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályok

Az ellátott/törvényes képviselő a nappali ellátás igénybevételéért Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselő-testületének a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti és szociális ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 12/2023. (III.23.) rendeletében (a továbbiakban: helyi rendelet) meghatározott személyi térítési díjat köteles fizetni. A térítési díj megállapításához az ellátottra vonatkozó jövedelemigazolás benyújtása szükséges. A személyi térítési díj összege igazodik az ellátott jövedelméhez, a helyi rendelet 4. melléklete szerinti táblázat alapján.

A személyi térítési díj nem haladhatja meg az intézményi térítési díj összegét.

A Budapest III. kerületben lakcímmel rendelkező ellátottak esetében a nappali ellátás:

- étkezés igénybevétele nélkül **térítésmentes,**
- napközbeni tartózkodás és ott étkezés igénybevétele esetében **térítési díj köteles.**

A főváros más kerületében lakcímmel rendelkező ellátott esetén a személyi térítési

díj csak napközbeni tartózkodást igénybevevők esetében, illetve napközbeni tartózkodást és ott étkezést igénybevevők esetében térítés díjkötelesek.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 117. § (1) bekezdés alapján a személyi térítési díj nem haladhatja meg az ellátott havi jövedelmének 15%-át nappali ellátás esetén, illetve 30%-át nappali ellátás és ottétkezés esetén.

A térítési díjat az igénybevétel napjától havonként a tárgyhónapot követő hónap

10. napjáig kell befizetni az Intézmény elszámolási számlájára. Az ellátott vagy törvényes képviselője döntése szerint készpénzben az Intézmény gazdasági irodájában vagy banki átutalással (a megfelelő rész aláhúzendó).

A személyi térítési díj mellett eseti térítési díj kérhető az Intézmény által szervezett szabadidősprogramokért (pl. a kulturális és sport programokon való részvétel).

Az ellátott/törvényes képviselő tudomásul veszi, hogy Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata - mint fenntartó - az intézményi térítési díjat évente április 1-ig felülvizsgálja, illetve év közben egyalkalommal korrigálhatja, ami a személyi térítési díj összegének módosulását vonhatja maga után.

A személyi térítési díj összege a megállapítás időpontjától függetlenül évente két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg, kivéve ha az ellátott jövedelme.

- olyan mértékben csökken, hogy a térítési díj fizetési kötelezettségének nem tud eleget tenni;
- az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 25%-át meghaladó mértékben növekedett.

Az intézményvezető a mindenkori térítési díjakról, illetve azok változásairól írásos értesítést küld az ellátott részére.

Ha az ellátott, a törvényes képviselője a személyi térítési díj összegét vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat. A méltányossági kérelmeket részletes indokolással ellátva, az intézményvezetőnél kell írásban benyújtani, aki továbbítja azt nyolc napon belül a Polgármesteri Hivatalba. Ezt követően a döntés felülvizsgálata bíróságtól kérhető.

A Polgármester döntéséig, illetve a bíróság jogerős határozatáig a korábban megállapított

személyi térítési díjat kell megfizetni.

5. Az ellátott jogai és kötelezettségei

- az ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotára tekintettel az Intézmény által biztosított nappali ellátásra, valamint egyéni szükségletei, speciális helyzete vagy állapota alapján egyéni szolgáltatás igénybevételére,
- az ellátást igénybe vevő jövedelmi helyzetét csak a törvényben, illetve törvény felhatalmazása alapján készült kormányrendeletben meghatározott esetekben ésfeltételek mellett lehet vizsgálni,
- az ellátást igénybe vevőnek joga van az Intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez,
- az ellátottat megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem,
- az ellátottnak joga van az Intézményen belüli és kívüli szabad mozgásra, figyelemmel saját és társai nyugalma, biztonságára,
- az Intézmény nem korlátozhatja az ellátottat személyes tulajdonát képező tárgyai, illetve mindennapi használati tárgyai használatában, kivéve azon tárgyak körét, melyek veszélyt jelenthetnek az intézményben tartózkodók testi épségére, vagy annak használata a többi ellátott nyugalma megzavarhatja,
- az ellátottnak, illetve törvényes képviselőjének joga van az ellátott állapotának felülvizsgálatával kapcsolatos információk megismerésére,
- a szolgáltatásra vonatkozó jogosultsági feltételekben és a jövedelmi viszonyaiban beállt változásról 15 napon belül köteles az intézményvezetőt értesíteni,
- az ellátott köteles az intézményvezető rendelkezésére bocsátani a szolgáltatás igénybevételére vonatkozó jogosultság felülvizsgálatához szükséges dokumentumokat.

6. Az Intézmény jogai és kötelezettségei

- az Intézmény a vállalt ellátási tevékenység során köteles a tőle elvárható gondossággal, maximális szakmai felkészültsége alapján eljárni,
- az Intézmény, illetve a nevében eljáró személy az ellátott állapotáról, vagyoni helyzetéről, adatairól harmadik személy részére információt nem szolgáltat ki,

- az ellátás biztosítása során az egyenlő bánásmód követelményét az Intézmény betartja,
- az Intézmény a szolgáltatást oly módon nyújtja, hogy figyelemmel van az ellátottakat megillető alkotmányos jogok maradéktalan tiszteletben tartására,
- az Intézménybe érték-, illetve vagyontárgyat a Vagyonvédelmi Szabályzat értelmében behozni tilos. Az esetlegesen behozott pénzért, ékszerekért stb. az Intézmény anyagi felelősséget nem vállal. Ilyen ügyekben panaszokat nem vizsgál,
- a fogyatékos személyek jogainak érvényesülése érdekében az Intézménynek figyelemmel kell lenni különösen
  - (1) az akadálymentes környezet biztosítására,
  - (2) az információkhoz, az ellátottat érintő legfontosabb adatokhoz való hozzáférés biztosítására,
  - (3) a képességek, készségek fejlesztésére, illetve az állapotfenntartás vagy -javítási lehetőségeinek megteremtésére,
  - (4) az önrendelkezés elvére, a fogyatékos személy életvitelével kapcsolatos döntéseinek tiszteletben tartására,
  - (5) társadalmi integrációjukhoz való jogra, más személyekkel történő kapcsolat létesítésére, kapcsolattartásra, valamint intézmények, szolgáltatások igénybevételére, elérésére.
- az Intézményben foglalkoztatott személy, valamint közeli hozzátartozója az ellátást igénylővel tartási, életjáradéki, öröklési szerződést az ellátás időtartama alatt, illetve annak megszűnésétől számított egy évig nem köthet, továbbá a térítési díjon felül semmilyen anyagi juttatást nem fogadhat el.

7. A megállapodás módosítása, megszűnése és megszüntetése

- a)** A megállapodás a három hónap próbaidő alatt bármikor mindkét fél részéről indoklás nélkül megszüntethető.
- b)** A megállapodás módosítását mindkét fél jogosult kezdeményezni. A módosítás az ellátott/törvényes képviselő és az intézményvezető egyetértésével, írásban történhet.
- c)** Az intézményi jogviszony megszűnik:
  - határozott idejű ellátás esetén a megjelölt időtartam lejártával,
  - az ellátott halálával,

- az Intézmény jogutód nélküli megszűnésével,
- a megállapodás felmondásával.

d) A megállapodást az ellátott, illetve törvényes képviselője indokolás nélkül írásban mondhatja fel. Az intézményvezető a jogviszonyt megszünteti a megegyezés szerinti időpontban. Megegyezés hiányában a jogviszony 15 nap felmondási idővel szűnik meg.

e) Az intézményvezető az intézményi jogviszony megszüntetéséről írásban értesíti az ellátottat/törvényes képviselőt.

Az intézményvezető az intézményi jogviszonyt megszünteti, ha

- az ellátott másik intézményben történő elhelyezése indokolt vagy további intézményi elhelyezése nem indokolt,
- az ellátott a házirendet súlyosan, vagy rendszeresen megsérti;
- az ellátott, illetve a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy térítési díj fizetési kötelezettségének nem tesz eleget - azaz 6 hónapon át folyamatosan térítési díj tartozása áll fenn és az a 6. hónap utolsó napján a kéthavi személyi térítési díj összegét meghaladja továbbá vagyoni, jövedelmi viszonyai lehetővé teszik a térítési díj megfizetését - feltéve, hogy a fizetési kötelezettségét az intézményvezető felszólítására 15 napon belül nem teljesíti,
- az ellátott jogosultsága megszűnik (pl. ellátott Budapest Főváros közigazgatási területénlévő lakcímének megszűnésével),
- az ellátott előzetes írásbeli bejelentés nélkül, 30 napot meghaladó ideig a szolgáltatást nem veszi igénybe.

Házirend súlyos megsértésének minősül:

- agresszív viselkedés: ellátottak vagy dolgozók megfélemlítése, veszélyes fenyegetés, másokat gyalázó, káromkodó beszéd, nyugalom megzavarása,
- verekedés, testi sértés (idetartozik a 8 napon belül gyógyuló sérülés is),
- intimszféra durva megsértése,
- alaptalan gyanúsítás, becsületet sértő valótlan dolog állítása,
- az Intézmény jó hírnevét sértő magatartás az Intézmény falain kívül (rágalmazás, hitelrontás stb. bármilyen formája),
- szándékos rongálás, ablak, ajtó, gipszkarton falak, berendezési tárgyak összetörése,

- lopás, intézményi vagy egymás személyes holmijának eltulajdonítása.

Az intézményvezető az intézményi jogviszony megszüntetése ellen tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat.

Ha a felmondás jogszerűségét az ellátott, a törvényes képviselője, a térítési díjat megfizető személy vitatja – az Szt. 101. § (4) bekezdése értelmében – a döntésről szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat jogorvoslatért. A kérelmet a Polgármesteri Hivatal Szociális Főosztályán (1033 Budapest, Fő tér 2.) kell benyújtani.

A polgármesteri döntés jogellenességének megállapítása – az Szt. 101. § (5) bekezdés c) pontja értelmében – a bíróságtól kérhető.

Az ellátást változatlan feltételek mellett mindaddig biztosítani kell, amíg a Polgármester nem dönt, illetve a bíróság jogerős határozatot nem hoz.

A jogviszony megszűnése, vagy megszüntetése esetén a felek egymással elszámolnak, amely ügylet kiterjed a fizetendő térítési díjakra, és az esetleges hátralékaira, illetve minden olyan dologra, amely a jogviszony megszűnéséhez, megszüntetéséhez okszerűen kapcsolódik.

8. A panasztétel lehetősége, annak kivizsgálási módja

Az ellátottnak/törvényes képviselőnek joga van az ellátással kapcsolatban panaszt tenni. A panaszt az Intézmény vezetője köteles kivizsgálni és a vizsgálat eredményéről a panasztevőt 15 napon belül köteles írásban tájékoztatni.

Amennyiben az intézményvezető határidőben nem intézkedik, vagy a panasztevő nem ért egyet az intézményvezető intézkedésével – az Szt. 94/E. § (14) bekezdése értelmében – a határidő elmulasztásától, illetve az intézkedés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat jogorvoslatért. A kérelmet a Polgármesteri Hivatal Szociális Főosztályán (1033 Budapest, Fő tér 2.) kell benyújtani.

Az ellátott/törvényes képviselő panaszát bejelentheti az Integrált Jogvédelmi Szolgálat zöld számán: 06-80-620-055 vagy az ellátottjogi képviselőhöz fordulhat, akinek az elérhetőségéről a www.ijisz.hu honlapján, valamint az Intézmény hirdetőtábláján és honlapján (<http://www.obudairehab.hu>) tájékozódhat.

9. Egyéb rendelkezések

A nappali ellátás igénybevételével kapcsolatosan az Intézmény Igénybevevői

Nyilvántartást, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000.(I.7.) SzCsM rendeletben foglaltaknak megfelelően látogatási és eseménynaplót vezet.

Az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítéséhez a nappali ellátás vezetője jogosultsággal rendelkezik és napi jelentést tesz a központi rendszerbe a szolgáltatás teljesítéséről, melynek elkészítéséhez szükséges a személyazonosító adatok felhasználása.

A jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Ptk., továbbá az Szt. és a hozzá kapcsolódó jogszabályok, végrehajtási rendeletek az irányadók.

Alulírott ellátott/törvényes képviselő kijelentem, hogy a szolgáltatás igénybevételének feltételeiről, tartalmáról; a vezetett nyilvántartásokról; a házirendről; a fizetendő térítési díjról, a teljesítés feltételiről, illetve a mulasztás következményeiről; a szolgáltatást igénybe vevő jogairól és kötelezettségeiről; a panaszjog gyakorlásának módjáról; az ellátottjogi képviselőről és elérhetőségéről; a megszűnés eseteiről, az adataim kezelésének szabályairól szóló tájékoztatást megkaptam és azt tudomásul vettem.

Alulírott ellátott/törvényes képviselő a mai napon a megállapodás és a házirend egy-egy példányát átvettem és a benne foglaltakat tudomásul vettem.

Jelen megállapodást a felek - elolvasás és kölcsönös értelmezés után -, mint akaratukkal mindenben megegyezőt jóváhagyólag írják alá.

Budapest, 20 ..... hónap ..... napján

---

ellátott/törvényes képviselő

---

intézményvezető

P.H.

Egy eredeti példányt átvettem (dátum, aláírás)

Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ
1033 Budapest, Benedek Elek u. 1-3.
Tel: +36-1-388-7530
E-mail: orfk@kszki.obuda.hu
Honlap: www.obudairehab.hu

Nyilvántartási szám:.....

MEGÁLLAPODÁS

Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátása igénybevételére

A megállapodás létrejött egyrészt az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ (1033 Budapest, Benedek Elek u. 1-3. Képviseli: Busi Zoltán intézményvezető), mint ellátást biztosító (a továbbiakban: **Intézmény**), másrésztől

Családi és utóneve: .....

Születési családi és utóneve:.....

Születési helye:.....

Születési ideje:.....

Anyja születési családi és utóneve:.....

az ellátást igénybevevő (a továbbiakban: **ellátott**), illetve

Családi és utóneve: .....

Születési családi és utóneve:.....

Születési helye:.....

Születési ideje:.....

Anyja születési családi és utóneve:.....

törvényes képviselő (a továbbiakban: **törvényes képviselő**)

között az alulírott helyen és napon az alábbi feltételekkel.

1. Az ellátás kezdetének időpontja: 20 ..... hónap ..... nap.

2. Az intézményi ellátás időtartama:

- ◆ határozatlan
- ◆ határozott: 20. .... hó.....napjáig

3. Az Intézmény által nyújtott szolgáltatások tartalma:

- napközbeni felügyelet biztosítása,
- napi egyszeri meleg étkezés és tizórai biztosítása,
- szabadidős tevékenységek szervezése, a kulturált pihenés, regenerálódás lehetőségének biztosítása klubszerű foglalkozások keretében. Lehetőség könyv-újság olvasására, zenehallgatásra, filmnézésre.
- szükség és igény szerint életmódra vonatkozó tanácsadás, életvezetést segítő beszélgetés biztosítása.
- pszichológiai tanácsadás – konfliktuskezelő technikák elsajátítása, frusztrációkezelés.
- szociális és mentális segítségnyújtás elérhetőségének biztosítása az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központtal való kapcsolattartás révén.
- információnyújtás munkavállalói kérdésekben.
- a kulturált higiénés körülmények és a személyi tisztálkodás lehetőségének (a szükséges eszközök, textília, mosógép, szárító helyiség) biztosítása,

A szolgáltatást munkanapokon ..... tól ..... ig biztosítja az Intézmény.

• *Az Intézmény által biztosított szolgáltatási elemek:*

- tanácsadás,
- esetkezelés,
- készségfejlesztés,
- felügyelet,
- közösségi fejlesztés,
- háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás,
- gondozás,
- étkeztetés

A nappali ellátás keretében az Intézmény lehetőséget biztosít:

- napközbeni tartózkodásra, pihenésre,
- társas kapcsolatokra, közösségi együttlétre,

- személyi tisztálkodásra,
- személyes ruházat tisztítására,
- a hozott étel melegítésére, tálalására, fogyasztására.

4. A személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályok

Az ellátott/törvényes képviselő a nappali ellátás igénybevételéért Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselő-testületének a személyes gondoskodás keretébe tartozó szociális és gyermekjóléti ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 12/2023. (III.23.) rendeletében (a továbbiakban: helyi rendelet) meghatározott személyi térítési díjat köteles fizetni. A térítési díj megállapításához az ellátottra vonatkozó jövedelemigazolás benyújtása szükséges. A személyi térítési díj összege igazodik az ellátott jövedelméhez, a helyi rendelet 4. melléklete szerinti táblázat alapján.

A személyi térítési díj nem haladhatja meg az intézményi térítési díj összegét.

A Budapest III. kerületben lakcímmel rendelkező ellátottak esetében a nappali ellátás:

- étkezés igénybevétele nélkül **térítésmentes,**
- napközbeni tartózkodás és ott étkezés igénybevétele esetében **térítési díjköteles.**

A főváros más kerületében lakcímmel rendelkező ellátott esetén a személyi térítési díj csak napközbeni tartózkodást igénybevevők esetében, illetve napközbeni tartózkodást és ott étkezést igénybevevők esetében térítés díjkötelesek.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 117. § (1) bekezdés alapján a személyi térítési díj nem haladhatja meg az ellátott havi jövedelmének 15%-át nappali ellátás esetén, illetve 30%-át nappali ellátás és ott étkezés esetén.

A térítési díjat az igénybevétel napjától havonként a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig kell befizetni az Intézmény elszámolási számlájára. Az ellátott vagy törvényes képviselője döntése szerint készpénzben az Intézmény gazdasági irodájában vagy banki átutalással (a megfelelő rész aláhúzendó).

A személyi térítési díj mellett eseti térítési díj kérhető az Intézmény által szervezett szabadidős programokért (pl. a kulturális és sport programokon való részvétel).

Az ellátott/törvényes képviselő tudomásul veszi, hogy Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata mint fenntartó - az intézményi térítési díjat évente április 1-ig felülvizsgálja, illetve év közben egy alkalommal korigálhatja, ami a személyi térítési díj összegének módosulását vonhatja maga

után.

A személyi térítési díj összege a megállapítás időpontjától függetlenül évente két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg, kivéve ha az ellátott jövedelme

- olyan mértékben csökken, hogy a térítési díj fizetési kötelezettségének nem tud eleget tenni;
- az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 25%-át meghaladó mértékben növekedett.

Az intézményvezető a mindenkori térítési díjakról, illetve azok változásairól írásos értesítést küld az ellátott részére.

Ha az ellátott, a törvényes képviselője a személyi térítési díj összegét vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat: A méltányossági kérelmeket részletes indokolással ellátva, az intézményvezetőnél kell írásban benyújtani, aki továbbítja azt nyolc napon belül a Polgármesteri Hivatalba. Ezt követően a döntés felülvizsgálata bíróságtól kérhető.

A Polgármester döntéséig, illetve a bíróság jogerős határozatáig a korábban megállapított személyi térítési díjat kell megfizetni.

5. Az ellátott jogai és kötelezettségei

- az ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotára tekintettel az Intézmény által biztosított nappali ellátásra, valamint egyéni szükségletei, speciális helyzete vagy állapota alapján egyéni szolgáltatás igénybevételére,
- az ellátást igénybe vevő jövedelmi helyzetét csak a törvényben, illetve törvény felhatalmazása alapján készült kormányrendeletben meghatározott esetekben és feltételek mellett lehet vizsgálni,
- az ellátást igénybe vevőnek joga van az Intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez,
- az ellátottat megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem,
- az ellátottnak joga van az Intézményen belüli és kívüli szabad mozgásra, figyelemmel saját és társai nyugalma, biztonságára,
- az intézmény nem korlátozhatja az ellátottat személyes tulajdonát képező tárgyai, illetve mindennapi használati tárgyai használatában, kivéve azon tárgyak körét, melyek veszélyt jelenthetnek az Intézményben tartózkodók testi épségére, vagy annak használata a többi ellátott nyugalma megzavarhatja.
- az ellátottnak, illetve törvényes képviselőjének joga van az ellátott állapotának

felülvizsgálatával kapcsolatos információk megismerésére,

- az ellátott szolgáltatásra vonatkozó jogosultsági feltételekben és a jövedelmi viszonyaiban beállt változásról 15 napon belül köteles az intézményvezetőt értesíteni,
- az ellátott köteles az intézményvezető rendelkezésére bocsátani a szolgáltatás igénybevételére vonatkozó jogosultság felülvizsgálatához szükséges dokumentumokat.

6. Az Intézmény jogai és kötelezettségei

- az Intézmény a vállalt ellátási tevékenység során köteles a tőle elvárható gondossággal, maximális szakmai felkészültsége alapján eljárni,
- az Intézmény, illetve a nevében eljáró személy az ellátott állapotáról, vagyoni helyzetéről, adatairól harmadik személy részére információt nem szolgáltat ki,
- az ellátás biztosítása során az egyenlő bánásmód követelményét az Intézmény betartja,
- az Intézmény a szolgáltatást oly módon nyújtja, hogy figyelemmel van az ellátottakat megillető alkotmányos jogok maradéktalan tiszteletben tartására,
- az Intézménybe érték-, illetve vagyontárgyat a Vagyonvédelmi Szabályzat értelmében behozni tilos. Az esetlegesen behozott pénzért, ékszerekért stb. az Intézmény anyagi felelősséget nem vállal. Ilyen ügyekben panaszokat nem vizsgál,
- az Intézményben foglalkoztatott személy, valamint közeli hozzátartozója az ellátást igénylővel tartási, életjáradéki, öröklési szerződést az ellátás időtartama alatt, illetve annak megszűnésétől számított egy évig nem köthet, továbbá a térítési díjon felül semmilyen anyagi juttatást nem fogadhat el.

7. A megállapodás módosítása, megszűnése és megszüntetése

a) A megállapodás módosítását mindkét fél jogosult kezdeményezni. A módosítás az ellátott/törvényes képviselő és az intézményvezető egyetértésével, írásban történhet.

b) Az intézményi jogviszony megszűnik:

- határozott idejű ellátás esetén a megjelölt időtartam lejártával,
- az ellátott halálával,
- az Intézmény jogutód nélküli megszűnésével,
- a megállapodás felmondásával.

c) A megállapodást az ellátott, illetve törvényes képviselője indokolás nélkül írásban mondhatja fel. Az intézményvezető a jogviszonyt megszünteti a megegyezés szerinti időpontban. Megegyezés hiányában a jogviszony 15 nap felmondási idővel szűnik meg.

d) Az intézményvezető az intézményi jogviszony megszüntetéséről írásban értesíti az ellátottat/törvényes képviselőt.

Az intézményvezető az intézményi jogviszonyt megszünteti, ha

- az ellátott másik intézményben történő elhelyezése indokolt vagy további intézményi elhelyezése nem indokolt,
- az ellátott a házirendet súlyosan, vagy rendszeresen megsérti;
- az ellátott, illetve a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy térítési díj fizetési kötelezettségének nem tesz eleget - azaz 6 hónapon át folyamatosan térítési díj tartozása áll fenn és az a 6. hónap utolsó napján a kéthavi személyi térítési díj összegét meghaladja továbbá vagyoni, jövedelmi viszonyai lehetővé teszik a térítési díj megfizetését - feltéve, hogy a fizetési kötelezettségét az intézményvezető felszólítására 15 napon belül nem teljesíti,
- az ellátott jogosultsága megszűnik (pl. ellátott Budapest Főváros közigazgatási területén lévő lakcímének megszűnésével),
- az ellátott előzetes írásbeli bejelentés nélkül, 30 napot meghaladó ideig a szolgáltatást nem veszi igénybe.

Házirend súlyos megsértésének minősül:

- agresszív viselkedés: ellátottak vagy dolgozók megfélemlítése, veszélyes fenyegetés, másokat gyalázó, káromkodó beszéd, nyugalom megzavarása,
- verekedés, testi sértés (idetartozik a 8 napon belül gyógyuló sérülés is),
- intimszféra durva megsértése,
- alaptalan gyanúsítás, becsületet sértő valótlan dolog állítása,
- az Intézmény jó hírnevét sértő magatartás az Intézmény falain kívül (rágalmazás, hitelrontás stb. bármilyen formája),
- szándékos rongálás, ablak, ajtó, gipszkarton falak, berendezési tárgyak összetörése,
- lopás, intézményi vagy egymás személyes holmijának eltulajdonítása.

Az intézményvezető az intézményi jogviszony megszüntetése ellen tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat.

Ha a felmondás jogszerűségét az ellátott, a törvényes képviselője, a térítési díjat megfizető személy vitatja – az Szt. 101. § (4) bekezdése értelmében – a döntésről szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat jogorvoslatért. A kérelmet a Polgármesteri Hivatal Szociális Főosztályán (1033 Budapest, Fő tér 2.) kell benyújtani. A polgármesteri döntés jogellenességének megállapítása – az Szt. 101. § (5) bekezdés c) pontja értelmében – a bíróságtól kérhető.

Az ellátást változatlan feltételek mellett mindaddig biztosítani kell, amíg a Polgármester nem dönt, illetve a bíróság jogerős határozatot nem hoz.

A jogviszony megszűnése, vagy megszüntetése esetén a felek egymással elszámolnak, amelyügylet kiterjed a fizetendő térítési díjakra, és az esetleges hátralékaira, illetve minden olyan dologra, amely a jogviszony megszűnéséhez, megszüntetéséhez okszerűen kapcsolódik.

8. A panasztétel lehetősége, annak kivizsgálási módja

Az ellátottnak/törvényes képviselőnek joga van az ellátással kapcsolatban panaszt tenni. A panaszt az Intézmény vezetője köteles kivizsgálni és a vizsgálat eredményéről a panasztevőt 15 napon belül köteles írásban tájékoztatni.

Amennyiben az intézményvezető határidőben nem intézkedik, vagy a panasztevő nem ért egyet az intézményvezető intézkedésével – az Szt. 94/E. § (14) bekezdése értelmében – a határidő elmulasztásától, illetve az intézkedés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat jogorvoslatért. A kérelmet a Polgármesteri Hivatal Szociális Főosztályán (1033 Budapest, Fő tér 2.) kell benyújtani.

Az ellátott/törvényes képviselő panaszát bejelentheti az Integrált Jogvédelmi Szolgálat zöld számán: 06-80-620-055 vagy az ellátottjogi képviselőhöz fordulhat, akinek az elérhetőségéről a www.ijsz.hu honlapján, valamint az Intézmény hirdetőtábláján és honlapján (<http://www.obudairehab.hu>) tájékozódhat.

9. Egyéb rendelkezések

A nappali ellátás igénybevételeivel kapcsolatosan az Intézmény Igénybevevői Nyilvántartást, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000.(I.7.) SzCsM rendeletben foglaltaknak megfelelően látogatási és eseménynaplót vezet.

Az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítéséhez a nappali ellátás vezetője jogosultsággal rendelkezik és napi jelentést tesz a központi rendszerbe a szolgáltatás teljesítéséről, melynek elkészítéséhez szükséges a személyazonosító adatok felhasználása.

A jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Ptk., továbbá az Szt. és a hozzá kapcsolódó jogszabályok, végrehajtási rendeletek az irányadók.

Alulírott ellátott/törvényes képviselő kijelentem, hogy a szolgáltatás igénybevételenek feltételeiről, tartalmáról; a vezetett nyilvántartásokról; a házirendről; a fizetendő térítési díjról, a teljesítés feltételiről, illetve a mulasztás következményeiről; a szolgáltatást igénybe vevő jogairól és kötelezettségeiről; a panaszjog gyakorlásának módjáról; az ellátottjogi képviselőről és

elérhetőségéről; a megszűnés eseteiről, az adataim kezelésének szabályairól szólótájékoztatót megkaptam, és azt tudomásul vettem.

Alulírott ellátott/törvényes képviselő a mai napon a megállapodás és a házirend egy példányát átvettem és a benne foglaltakat tudomásul vettem.

Jelen megállapodást a felek - elolvasás és kölcsönös értelmezés után -, mint akaratukkal mindenben megegyezőt jóváhagyólag írják alá.

Budapest, 20 ..... hónap ..... napján

---

ellátott/törvényes képviselő

---

intézményvezető
P.H.

Egy eredeti példányt átvettem (dátum, aláírás):

Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ
1033 Budapest, Benedek Elek u. 1-3.
Tel: +36-1-388-7530
E-mail: orfk@kszki.obuda.hu
Honlap: www.obudairehab.hu

Nyilvántartási szám:.....

MEGÁLLAPODÁS

Támogató Szolgáltatás igénybevételére

A megállapodás létrejött egyrészt az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ (1033 Budapest, Benedek Elek u. 1-3. Képviseli: Busi Zoltán intézményvezető), mint ellátást biztosító (a továbbiakban: **Intézmény**), másrésztől

Családi és utóneve: .....

Születési családi és utóneve:.....

Születési helye:.....

Születési ideje:.....

Anyja születési családi és utóneve:.....

az ellátást igénybevevő (a továbbiakban: **ellátott**), illetve

Családi és utóneve: .....

Születési családi és utóneve:.....

Születési helye:.....

Születési ideje:.....

Anyja születési családi és utóneve:.....

törvényes képviselő (a továbbiakban: **törvényes képviselő**)

között az alulírott helyen és napon az alábbi feltételekkel.

1. Az ellátás kezdetének időpontja: 20 ..... hónap ..... nap.

2. Az intézményi ellátás időtartama:

- ◆ határozatlan
- ◆ határozott: 20 ..... hó.....napjáig

3. Az Intézmény által nyújtott szolgáltatások tartalma:

- az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása (speciális személyi szállítás, szállító szolgálat működtetése),
- az általános egészségi állapotnak és a fogyatékoság jellegének megfelelő egészségügyi-szociális ellátásokhoz, valamint a fejlesztő tevékenységhez való hozzájutásszemélyi és eszközfeltételeinek biztosítása,
- információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása,
- a jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségének biztosítása,
- segítségnyújtás a fogyatékos személyek kapcsolatkézségének javításához, családi kapcsolatainak erősítéséhez speciális, önsegítő csoportokban való részvételükhöz,
- egyes szociális alapszolgáltatási részfeladatok biztosítása a fogyatékos személyek speciális szükségleteihez igazodóan,
- segítségnyújtás a fogyatékos emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához, valamint a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős kapcsolatokban való egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosítása,
- a fogyatékos személy munkavégzését, munkavállalását segítő szolgáltatások elérhetőségének, igénybevételének elősegítése.

Az Intézmény segítséget nyújt

- *a személyi segítő szolgálat működtetésével* - a fogyatékos személy aktív közreműködésével -:
- a fogyatékos ember személyi (higiénés, életviteli, életfenntartási) szükségleteinek kielégítéséhez (pl. gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás segítése),
- a társadalmi életben való teljes jogú részvételhez,

- az önálló munkavégzéshez, tanulmányok folytatásához, szociális és egészségügyi szolgáltatások igénybevételéhez, kulturális, művészeti, sport, szabadidős tevékenységek végzéséhez,
- *szállító szolgálat működtetésével* az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutáshoz.

A szolgáltatást munkanapokon ..... tól ..... ig biztosítja az Intézmény. .

Az Intézmény által biztosított szolgáltatási elemek:

- a személyi segítségen belül:
  - tanácsadás,
  - esetkezelés,
  - készségfejlesztés,
  - gyógypedagógiai segítségnyújtás,
  - felügyelet,
  - háztartási segítségnyújtás,
  - gondozás,
- szállító szolgáltatás.

4. A szociális rászorultság vizsgálata

Az intézményvezető a szociális rászorultság fennállását a szolgáltatás igénybevételét megelőzően megvizsgálja, valamint – amennyiben a szociális rászorultság alapjául szolgáló körülmény határozott ideig áll fenn – az igénybevétel során a határozott idő leteltét követően felülvizsgálja.

5. A személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályok

Az ellátott/törvényes képviselő a támogató szolgáltatás igénybevételéért Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselő-testületének a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti és szociális ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 12/2023. (III.23.) rendeletében (a továbbiakban: helyi rendelet) meghatározott személyi térítési díjat köteles fizetni. A térítési díj megállapításához az ellátottra vonatkozó jövedelemigazolás benyújtása szükséges. A személyi térítési díj összege igazodik az ellátott jövedelméhez, a helyi rendelet 4. melléklete szerinti táblázat alapján.

A Budapest III. kerületben lakcímmel rendelkező ellátottak esetében a támogató szolgáltatás:

- szociálisan rászoruló esetében jövedelmének vizsgálata alapján a helyi rendelet 2. sz. melléklet táblázata alapján állapítható meg.
- szociálisan nem rászoruló esetében a személyi térítési díj összege megegyezik az intézményi térítési díjjal.

A főváros más kerületében lakcímmel rendelkező ellátott esetén a személyi térítési díj megegyezik az intézményi térítési díjjal.

A szállító szolgálat térítési díja a teljesített kilométerek és a kilométerdíj szorzata. A személyi segítség térítési díja a gondozásra fordított, órában kifejezett idő és az óradíj szorzata.

Személyi segítség esetén az ellátott, illetve törvényes képviselője a személyi segítség keretében végzett tevékenységet minden nap a gondozó által dokumentált gondozási naplóbanaláírásával igazolja. A gondozási napló képezi az ellátásért fizetendő térítési díjak számításának alapját. Szállítás esetén a térítési díj megállapításakor minden megkezdett kilométer képezi a térítési díj alapját. A szolgáltatást igénybe vevő, illetve törvényes képviselője személyi szállítás teljesülését minden alkalommal a gépkocsivezető-gondozó által vezetett szállítási elszámoló adatlapon aláírásával igazolja. (Azon esetekben, ahol az aláírás az ellátott által nem megvalósítható, úgy a megállapodáshoz csatolni kell egy meghatalmazást, amely tartalmazza azon személyek nevét és aláírását, akik a teljesítést igazolhatják.)

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 116. § (3) bekezdése alapján a személyi térítési díj nem haladhatja meg a szociálisan rászorult szolgáltatást igénybevevő rendszeres havi jövedelmének 30 %-át (kiskorú igénybe vevő esetén a családban, egy főre jutó rendszeres havi jövedelmének a 20 %-át).

A térítési díjat az igénybevétel napjától havonként a tárgy hónapot követő hónap 10. napjáig kell befizetni az Intézmény elszámolási számlájára. Az ellátott vagy törvényes képviselője döntése szerint készpénzben az Intézmény gazdasági irodájában vagy banki átutalással (a megfelelő rész aláhúzandó).

Az ellátott/törvényes képviselő tudomásul veszi, hogy Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata - mint fenntartó - az intézményi térítési díjat évente április 1-ig felülvizsgálja, illetve év közben egy alkalommal korigálhatja, ami a személyi térítési díj összegének módosulását vonhatja maga után.

A személyi térítési díj összege a megállapítás időpontjától függetlenül évente két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg, kivéve ha az ellátott jövedelme

- olyan mértékben csökken, hogy a térítési díj fizetési kötelezettségének nem tud eleget tenni;

- az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 25%-át meghaladó mértékben növekedett.

Az intézményvezető a mindenkori térítési díjakról, illetve azok változásairól írásos értesítést küld az ellátott részére.

Ha az ellátott, a törvényes képviselője a személyi térítési díj összegét vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat. A méltányossági kérelmeket részletes indokolással ellátva, az intézményvezetőnél kell írásban benyújtani, aki továbbítja azt nyolc napon belül a Polgármesteri Hivatalba. Ezt követően a döntés felülvizsgálata bíróságtól kérhető.

A Polgármester döntéséig, illetve a bíróság jogerős határozatáig a korábban megállapított személyi térítési díjat kell megfizetni.

6. Az ellátott jogai és kötelezettségei

- az ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotára tekintettel az Intézmény által biztosított támogató szolgáltatásra, valamint egyéni szükségletei, speciális helyzete vagy állapota alapján egyéni szolgáltatás igénybevételére,
- az ellátást igénybe vevő jövedelmi helyzetét csak a törvényben, illetve törvény felhatalmazása alapján készült kormányrendeletben meghatározott esetekben és feltételek mellett lehet vizsgálni,
- az ellátást igénybe vevőnek joga van az Intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez,
- az ellátottat megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem,
- az ellátottnak, illetve törvényes képviselőjének joga van az ellátott állapotának felülvizsgálatával kapcsolatos információk megismerésére,
- az ellátott a szolgáltatásra vonatkozó jogosultsági feltételekben és a jövedelmi viszonyaiban beállt változásról 15 napon belül köteles az intézményvezetőt értesíteni,
- az ellátott köteles az intézményvezető rendelkezésére bocsátani a szolgáltatás igénybevételére vonatkozó jogosultság felülvizsgálatához szükséges dokumentumokat,
- Az igénybevett szolgáltatást az ellátott, az ellátott törvényes képviselője, vagy az általa mellékletben megjelölt személy aláírásával igazolja.

7. Az Intézmény jogai és kötelezettségei

- az Intézmény a vállalt ellátási tevékenység során köteles a tőle elvárható gondossággal, maximális szakmai felkészültsége alapján eljárni,
- az Intézmény részéről eljáró gondozással megbízott személy a tevékenység elvégzését és időtartamát köteles írásban rögzíteni és az ellátást igénybevevővel naponta aláírásával igazoltatni az Ember Erőforrások Minisztériuma által kiadott szakmai ajánlás szerint,
- az Intézmény, illetve a nevében eljáró személy az ellátott állapotáról, vagyoni helyzetéről, adatairól harmadik személy részére információt nem szolgáltatathat ki,
- az ellátás biztosítása során az egyenlő bánásmód követelményét az Intézmény betartja,
- az Intézmény a szolgáltatást oly módon nyújtja, hogy figyelemmel van az ellátottakat megillető alkotmányos jogok maradéktalan tiszteletben tartására,
- a fogyatékos személyek jogainak érvényesülése érdekében az Intézménynek figyelemmel kell lenni különösen
  - (1) az akadálymentes környezet biztosítására,
  - (2) az információkhoz, az ellátottat érintő legfontosabb adatokhoz való hozzáférés biztosítására,
  - (3) a képességek, készségek fejlesztésére, illetve az állapotfenntartás vagy javítás lehetőségeinek megteremtésére,
  - (4) az önrendelkezés elvére, a fogyatékos személy életvitelével kapcsolatos döntéseinek tiszteletben tartására,
  - (5) társadalmi integrációjukhoz való jogra, más személyekkel történő kapcsolat létesítésére, kapcsolattartásra, valamint intézmények, szolgáltatások igénybevételére, elérésére.
- az Intézményben foglalkoztatott személy, valamint közeli hozzátartozója az ellátást igénylővel tartási, életjáradéki, öröklési szerződést az ellátás időtartama alatt, illetve annak megszűnésétől számított egy évig nem köthet, továbbá a térítési díjon felül semmilyen anyagi juttatást nem fogadhat el.

8. A megállapodás módosítása, megszűnése és megszüntetése

- a) A megállapodás módosítását mindkét fél jogosult kezdeményezni. A módosítás az ellátott/törvényes képviselő és az intézményvezető egyetértésével, írásban történhet.
- b) Az intézményi jogviszony megszűnik:
  - határozott idejű ellátás esetén a megjelölt időtartam lejártával,
  - az ellátott halálával,

- az Intézmény jogutód nélküli megszűnésével,
- a megállapodás felmondásával.

c) A megállapodást az ellátott, illetve törvényes képviselője indokolás nélkül írásban mondhatja fel. Az intézményvezető a jogviszonyt megszünteti a megegyezés szerinti időpontban. Megegyező hiányában a jogviszony 15 nap felmondási idővel szűnik meg.

d) Az intézményvezető az intézményi jogviszony megszüntetéséről írásban értesíti az ellátottat/törvényes képviselőt.

Az intézményvezető az intézményi jogviszonyt megszünteti, ha

- az ellátott számára más típusú szociális szolgáltatás nyújtása indokolt vagy további ellátása nem indokolt,
- az ellátott a házirendet súlyosan, vagy rendszeresen megsérti;
- az ellátott, illetve a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy térítésdíj fizetési kötelezettségének nem tesz eleget - azaz 6 hónapon át folyamatosan térítési díj tartozása áll fenn és az a 6. hónap utolsó napján a kéthavi személyi térítési díj összegét meghaladja továbbá vagyoni, jövedelmi viszonyai lehetővé teszik a térítési díj megfizetését - feltéve, hogy a fizetési kötelezettségét az intézményvezető felszólítására 15 napon belül nem teljesíti,
- az ellátott jogosultsága megszűnik (pl. ellátott Budapest Főváros közigazgatási területén lévő lakcímének megszűnésével), illetve jogszabályi feltételei nem állnak fenn.
- azonnali megszüntetését eredményezi az intézményi jogviszonynak, ha az ellátott önmaga, vagy mások egészségére és testi épségére veszélyeztető magatartást tanúsít.

Házirend súlyos megsértésének minősül:

- agresszív viselkedés: ellátottak vagy dolgozók megfélemlítése, veszélyes fenyegetés, másokat gyalázó, káromkodó beszéd, nyugalom megzavarása,
- verekedés, testi sértés (idetartozik a 8 napon belül gyógyuló sérülés is),
- intimszféra durva megsértése,
- alaptalan gyanúsítás, becsületet sértő valótlan dolog állítása,
- az Intézmény jó hírnevét sértő magatartás az Intézmény falain kívül (rágalmazás, hitelrontás stb. bármilyen formája),
- szándékos rongálás, ablak, ajtó, gipszkarton falak, berendezési tárgyak összetörése,
- lopás, intézményi vagy egymás személyes holmijának eltulajdonítása.

Az intézményvezető az intézményi jogviszony megszüntetése ellen tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat.

Ha a felmondás jogszerűségét az ellátott, a törvényes képviselője, a térítési díjat megfizető személy vitatja – az Szt. 101. § (4) bekezdése értelmében – a döntésről szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat jogorvoslatért. A kérelmet a Polgármesteri Hivatal Szociális Főosztályán (1033 Budapest, Fő tér 2.) kell benyújtani.

A polgármesteri döntés jogellenességének megállapítása – az Szt. 101. § (5) bekezdés c) pontja értelmében – a bíróságtól kérhető.

Az ellátást változatlan feltételek mellett mindaddig biztosítani kell, amíg a Polgármester nem dönt, illetve a bíróság jogerős határozatot nem hoz.

A jogviszony megszűnése, vagy megszüntetése esetén a felek egymással elszámolnak, amely ügylet kiterjed a fizetendő térítési díjakra, és az esetleges hátralékaira, illetve minden olyan dologra, amely a jogviszony megszűnéséhez, megszüntetéséhez okszerűen kapcsolódik.

9. A panasztétel lehetősége, annak kivizsgálási módja

Az ellátottnak/törvényes képviselőnek joga van az ellátással kapcsolatban panaszt tenni. A panaszt az intézmény vezetője köteles kivizsgálni és a vizsgálat eredményéről a panasztevőt 15 napon belül köteles írásban tájékoztatni.

Amennyiben az intézményvezető határidőben nem intézkedik, vagy a panasztevő nem ért egyet az intézményvezető intézkedésével – az Szt. 94/E. § (14) bekezdése értelmében – a határidő elmulasztásától, illetve az intézkedés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat jogorvoslatért. A kérelmet a Polgármesteri Hivatal Szociális Főosztályán (1033 Budapest, Fő tér 2.) kell benyújtani.

Az ellátott/törvényes képviselő panaszát bejelentheti az Integrált Jogvédelmi Szolgálat zöld számán: 06-80-620-055 vagy az ellátottjogi képviselőhöz fordulhat, akinek az elérhetőségéről a www.ijsz.hu honlapján, valamint az Intézmény hirdetőtábláján és honlapján (<http://www.obudairehab.hu>) tájékozódhat.

10. Egyéb rendelkezések

A támogató szolgáltatás igénybevételével kapcsolatosan az Intézmény Igénybevevői Nyilvántartást vezet. Az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítéséhez a szolgáltatás vezetője jogosultsággal rendelkezik és napi jelentést tesz a központi rendszerbe a szolgáltatás teljesítéséről, melynek elkészítéséhez szükséges a személyazonosító adatok felhasználása.

A jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Ptk., továbbá az Szt. és a hozzá kapcsolódó jogszabályok, végrehajtási rendeletek az irányadók.

Alulírott ellátott/törvényes képviselő kijelentem, hogy a szolgáltatás igénybevételének feltételeiről, tartalmáról; a vezetett nyilvántartásokról; a házirendről; a fizetendő térítési díjról, a teljesítés

feltételiről, illetve a mulasztás következményeiről; a szolgáltatást igénybe vevő jogairól és kötelezettségeiről; a panaszjog gyakorlásának módjáról; az ellátottjogi képviselőről és elérhetőségéről; a megszűnés eseteiről, az adataim kezelésének szabályairól szóló tájékoztatást megkaptam, és azt tudomásul vettem.

Alulírott ellátott/törvényes képviselő a mai napon a megállapodás és a házirend egy-egy példányát átvettem és a benne foglaltakat tudomásul vettem.

Jelen megállapodást a felek - elolvasás és kölcsönös értelmezés után -, mint akaratukkal mindenben megegyezőt jóváhagyólag írják alá.

Budapest, 20 ..... hónap ..... napján

---

ellátott/törvényes képviselő

---

intézményvezető

P.H.

Egy eredeti példányt átvettem (dátum, aláírás):

Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ
1033 Budapest, Benedek Elek u. 1-3.
Tel: +36-1-388-7530
E-mail: orfk@kszki.obuda.hu
Honlap: www.obudairehab.hu

Nyilvántartási szám:.....

MEGÁLLAPODÁS

Pszichiátriai Betegek Közösségi Ellátása igénybevételére

A megállapodás létrejött egyrészről az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ (1033 Budapest, Benedek Elek u. 1-3. Képviseli: Busi Zoltán intézményvezető), mint ellátást biztosító (a továbbiakban: **Intézmény**), másrészről

Családi és utóneve: .....

Születési családi és utóneve:.....

Születési helye:.....

Születési ideje:.....

Anyja születési családi és utóneve:.....

az ellátást igénybevevő (a továbbiakban: **ellátott**), illetve

Családi és utóneve: .....

Születési családi és utóneve:.....

Születési helye:.....

Születési ideje:.....

Anyja születési családi és utóneve:.....

törvényes képviselő (a továbbiakban: **törvényes képviselő**)

között az alulírott helyen és napon az alábbi feltételekkel.

5. Az ellátás kezdetének időpontja: 20 ..... hónap ..... nap.

6. Az intézményi ellátás időtartama:

- ◆ határozatlan
- ◆ határozott: 20. .... hó.....napjáig

7. Az Intézmény által nyújtott szolgáltatások tartalma:

A pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi ellátás célja, hogy az általa gondozottak integrált és teljes jogú tagjai maradjanak a társadalomnak, illetve reintegrálódjanak a közösségbe. Ennek érdekében a gondozás és a pszicho-szociális rehabilitáció egyes formáit a pszichiátriai beteg otthonában illetve lakókörnyezetében biztosítja, míg a közösségi események, a csoportfoglalkozások az Intézmény nyitva álló helyiségében (1033 Budapest, Benedek E. u. 1-3.) történnek.

. Segítséget nyújt a pszichiátriai betegek számára problémáik megoldásában, meglévő képességeik és készségeik megtartásában, fejlesztésében, a szociális és mentális gondozásukban, és az egészségügyi ellátáshoz való hozzájuttatásukban. A szolgáltatás olyan hosszú távú, egyéni szükségletekre alapozott gondozást kínál, amely nagymértékben épít az ellátottak aktív és felelős részvételére, valamint a természetes közösségi erőforrásokra, őket is oktattva és támogatva.

A szolgáltatás célját az alábbi elemekkel éri el:

- problémaelemzés, problémamegoldás: a személyes célok meghatározásának segítése, a változtatásra motiváló tényezők feltárása, problémamegoldó beszélgetések
- készségfejlesztés: életvitellel kapcsolatos tréningek szervezése vagy közvetítése, az önellátásra való képesség javítása és fenntartása
- pszichoedukáció: tájékoztatás a betegséggel, annak kezelésével kapcsolatos tudnivalókról, teendőkről
- pszicho-szociális rehabilitáció: a munkához való hozzájutás segítése, szabadidős, önszorgító csoportok, támogató hálózatok szerveződésének segítése, tanácsadás, információnyújtás az egészségügyi, szociális ellátások és szolgáltatások, valamint foglalkoztatási, oktatási, lakhatási lehetőségek igénybeviteléről

A szolgáltatást munkanapokon ..... tól..... ig biztosítja az Intézmény.

Az Intézmény által biztosított szolgáltatási elemek:

- tanácsadás,
- esetkezelés,
- készségfejlesztés,
- gondozás,
- megkeresés

10. Térítési díj

A közösségi pszichiátriai szolgáltatás igénybevétele térítésmentes. A segítséget kérők ellenszolgáltatás nélkül vehetik igénybe a közösségi ellátásokat:

11. Az ellátott jogai és kötelezettségei

- az ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotára tekintettel az Intézmény által biztosított közösségi ellátásra, valamint egyéni szükségletei, speciális helyzete vagy állapota alapján egyéni szolgáltatás igénybevételére,
- az ellátást igénybe vevő jövedelmi helyzetét csak a törvényben, illetve törvény felhatalmazása alapján készült kormányrendeletben meghatározott esetekben és feltételek mellett lehet vizsgálni,
- az ellátást igénybe vevőnek joga van az Intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez,
- az ellátottat megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem,
- az ellátottnak joga van az Intézményen belüli és kívüli szabad mozgásra, figyelemmel saját és társai nyugalma, biztonságára,
- az intézmény nem korlátozhatja az ellátottat személyes tulajdonát képező tárgyai, illetve mindennapi használati tárgyai használatában, kivéve azon tárgyak körét, melyek veszélyt jelenthetnek az Intézményben tartózkodók testi épségére, vagy annak használata a többi ellátott nyugalma megzavarhatja.
- az ellátottnak, illetve a törvényes képviselőjének joga van az ellátott állapotának felülvizsgálatával kapcsolatos információk megismerésére,
- az ellátott szolgáltatásra vonatkozó jogosultsági feltételekben beállt változásairól 15

napon belül köteles az intézményvezetőt értesíteni,

- az ellátott köteles az intézményvezető rendelkezésére bocsátani a szolgáltatás igénybevételére vonatkozó jogosultság felülvizsgálatához szükséges dokumentumokat.

12. Az Intézmény jogai és kötelezettségei

- az Intézmény a vállalt ellátási tevékenység során köteles a tőle elvárható gondossággal, maximális szakmai felkészültsége alapján eljárni,
- az Intézmény, illetve a nevében eljáró személy az ellátott állapotáról, vagyoni helyzetéről, adatairól harmadik személy részére információt nem szolgáltat ki,
- az ellátás biztosítása során az egyenlő bánásmód követelményét az Intézmény betartja,
- az Intézmény a szolgáltatást oly módon nyújtja, hogy figyelemmel van az ellátottakat megillető alkotmányos jogok maradéktalan tiszteletben tartására,
- az Intézménybe érték-, illetve vagyontárgyat a Vagyonvédelmi Szabályzat értelmében behozni tilos. Az esetlegesen behozott pénzért, ékszerekért stb. az Intézmény anyagi felelősséget nem vállal. Ilyen ügyekben panaszokat nem vizsgál,
- az Intézményben foglalkoztatott személy, valamint közeli hozzátartozója az ellátást igénylővel tartási, életjáradéki, öröklési szerződést az ellátás időtartama alatt, illetve annak megszűnésétől számított egy évig nem köthet, továbbá semmilyen anyagi juttatást nem fogadhat el.

13. A megállapodás módosítása, megszűnése és megszüntetése

A megállapodás módosítását mindkét fél jogosult kezdeményezni. A módosítás az ellátott/törvényes képviselő és az intézményvezető egyetértésével, írásban történhet.

Az intézményi jogviszony megszűnik:

- határozott idejű ellátás esetén a megjelölt időtartam lejártával,
- az ellátott halálával,
- az Intézmény jogutód nélküli megszűnésével,
- a megállapodás felmondásával.

A megállapodást az ellátott, illetve törvényes képviselője indokolás nélkül írásban mondhatja fel. Az intézményvezető a jogviszonyt megszünteti a megegyezés szerinti időpontban. Megegyezés hiányában a jogviszony 15 nap felmondási idővel szűnik meg.

Az intézményvezető az intézményi jogviszony megszüntetéséről írásban értesíti az ellátottat/törvényes képviselőt.

Az intézményvezető az intézményi jogviszonyt megszünteti, ha

- az ellátott számára más típusú szociális szolgáltatás nyújtása indokolt vagy további ellátása nem indokolt,
- az ellátott a házirendet súlyosan, vagy rendszeresen megsérti;
- az ellátott jogosultsága megszűnik (pl. ellátott Budapest Főváros közigazgatási területén lévő lakcímének megszűnésével),
- az ellátott előzetes írásbeli bejelentés nélkül, 30 napot meghaladó ideig a szolgáltatást nem veszi igénybe.

Házirend súlyos megsértésének minősül:

- agresszív viselkedés: ellátottak vagy dolgozók megfélemlítése, veszélyes fenyegetés, másokat gyalázó, káromkodó beszéd, nyugalom megzavarása,
- verekedés, testi sértés (idetartozik a 8 napon belül gyógyuló sérülés is),
- intimszféra durva megsértése,
- alaptalan gyanúsítás, becsületet sértő valótlan dolog állítása,
- az Intézmény jó hírnevét sértő magatartás az Intézmény falain kívül (rágalmazás, hitelrontás stb. bármilyen formája),
- szándékos rongálás, ablak, ajtó, gipszkarton falak, berendezési tárgyak összetörése,
- lopás, intézményi vagy egymás személyes holmijának eltulajdonítása.

Az intézményvezető az intézményi jogviszony megszüntetése ellen tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat.

Ha a felmondás jogszerűségét az ellátott, a törvényes képviselője vitatja – az Szt. 101. § (4) bekezdése értelmében – a döntésről szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat jogorvoslatért. A kérelmet a Polgármesteri Hivatal Szociális Főosztályán (1033 Budapest, Fő tér 2.) kell benyújtani.

A polgármesteri döntés jogellenességének megállapítása – az Szt. 101. § (5) bekezdés c) pontja értelmében – a bíróságtól kérhető.

Az ellátást változatlan feltételek mellett mindaddig biztosítani kell, amíg a Polgármester nem dönt, illetve a bíróság jogerős határozatot nem hoz.

14. A panasztétel lehetősége, annak kivizsgálási módja

Az ellátottnak/törvényes képviselőnek joga van az ellátással kapcsolatban panaszt tenni. A panaszt az Intézmény vezetője köteles kivizsgálni és a vizsgálat eredményéről a panasztevőt

15 napon belül köteles írásban tájékoztatni.

Amennyiben az intézményvezető határidőben nem intézkedik, vagy a panasztevő nem ért egyet az intézményvezető intézkedésével – az Szt. 94/E. § (14) bekezdése értelmében – a határidő elmulasztásától, illetve az intézkedés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat jogorvoslatért. A kérelmet a Polgármesteri Hivatal Szociális Főosztályán (1033 Budapest, Fő tér 2.) kell benyújtani.

Az ellátott/törvényes képviselő panaszát bejelentheti az Integrált Jogvédelmi Szolgálat zöld számán: 06-80-620-055 vagy az ellátottjogi képviselőhöz fordulhat, akinek az elérhetőségéről a www.ijsz.hu honlapján, valamint az Intézmény hirdetőtábláján és honlapján (<http://www.obudairehab.hu>) tájékozódhat.

15 Fgyéb rendelkezések

A közösségi ellátás igénybevételével kapcsolatosan az Intézmény Igénybevevői Nyilvántartást valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000.(I.7.) SzCsM rendeletben foglaltaknak megfelelőenlátogatási és eseménynaplót vezet.

Az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítéséhez a közösségi ellátás koordinátora jogosultsággal rendelkezik és napi jelentést tesz a központi rendszerbe a szolgáltatás teljesítéséről, melynek elkészítéséhez szükséges a személyazonosító adatok felhasználása.

A jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Ptk., továbbá az Szt. és a hozzá kapcsolódó jogszabályok, végrehajtási rendeletek az irányadók.

Alulírott ellátott/törvényes képviselő kijelentem, hogy a szolgáltatás igénybevételének feltételeiről, tartalmáról; a vezetett nyilvántartásokról; a házirendről; a térítési díjról; a szolgáltatást igénybe vevő jogairól és kötelezettségeiről; a panaszjog gyakorlásának módjáról; az ellátottjogi képviselőről és elérhetőségéről; a megszűnés eseteiről, az adataim kezelésének szabályairól szóló tájékoztatást megkaptam, és azt tudomásul vettem. Alulírott ellátott/törvényes képviselő a mai napon a megállapodás és a házirend egy példányát átvettem és a benne foglaltakat tudomásul vettem.

Jelen megállapodást a felek - elolvasás és kölcsönös értelmezés után -, mint akaratukkal mindenben megegyezőt jóváhagyólag írják alá.

Budapest, 20 ..... hónap ..... napján

---

ellátott/törvényes képviselő

---

intézményvezető

P.H.

Egy eredeti példányt átvettem (dátum, aláírás):

Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ
1033 Budapest, Benedek Elek u. 1-3.
Tel: +36-1-388-7530
Email: orfk@kszki.obuda.hu
Honlap: www.obudairehab.hu

Nyilvántartási szám:.....

MEGÁLLAPODÁS

Támogatott Lakhatás igénybevételére

A megállapodás létrejött egyrészt az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ (1033 Budapest, Benedek Elek u. 1-3. Képviseli: Busi Zoltán intézményvezető), mint ellátást biztosító (a továbbiakban: Intézmény), másrésztől

Családi és utóneve: .....

Születési családi és utóneve:.....

Születési helye:.....

Születési ideje:.....

Anyja születési családi és utóneve:.....

az ellátást igénybevevő (a továbbiakban: **ellátott**), illetve

Családi és utóneve: .....

Születési családi és utóneve:.....

Születési helye:.....

Születési ideje:.....

Anyja születési családi és utóneve:.....

törvényes képviselő (a továbbiakban: **törvényes képviselő**)

között a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a

továbbiakban: Szt.) 66. § szerinti személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátás keretében nyújtott, Szt. 75.§ szerinti támogatott lakhatás igénybevételéről.

1. Az ellátás időtartama:

A szolgáltatást nyújtó a támogatott lakhatást:

a) .....év.....hó .....napjától kezdődően .....év .....hó ....napjáig terjedő, **határozott** időre, vagy

b) .....év.....hó .....napjától kezdődően **határozatlan** időtartamra szólóan biztosítja.

A lakhatási szolgáltatást a szolgáltatást nyújtó az igénybe vevő számára a következő címen biztosítja:.....

Az intézmény az igénybevétel első napjától számított 1 hónap próbaidőt köt ki, amely idő alatt a szolgáltatást igénybe vevő intézményi jogviszonya az Együttélés Szabályai súlyos megsértése esetén, illetve, ha társaival összeférhetetlen magatartást tanúsít, az intézményi jogviszony egyoldalúan az intézmény részéről felmondásra kerül.

Próbaidő kezdete:

Próbaidő vége:

2. A támogatott lakhatás szolgáltatásainak formája, módja és köre:

Az ellátás formája: a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátás.

Az ellátás típusa: támogatott lakhatás.

2.1 A támogatott lakhatás az alábbi szolgáltatásokat biztosítja az ellátott részére:

a) **lakhatási** szolgáltatás

b) az önálló életvitel fenntartása, elősegítése érdekében - a mentálhigiénés, szociális munka körébe tartozó- és egyéb támogató technikák alkalmazásával végzett **esetvitel**. A támogatott lakhatásban folyamatosan biztosított, a szolgáltatást igénybe vevő személy életvitelének támogatása. Ennek keretében az esetfelelős folyamatosan figyelemmel kíséri és támogatja az ellátást igénybe vevő életkörülményeivel, életvitelével kapcsolatos egyéni szükségleteken alapuló döntéseinek kialakítását és meghozatalát.

c) a közszolgáltatások és a társadalmi életben való részvételt segítő más **szolgáltatások igénybevételében való segítségnyújtást,**

d) a szolgáltatást igénybe vevő személy részére a komplex szükségletfelmérés eredménye alapján, **az alábbi táblázatban (x-el) jelölt szolgáltatási elemeket**, az ott megjelölt saját, vagy külső szolgáltató közreműködésével, megállapodás alapján nyújtja.

Nyújtott szolgáltatási elemek	(x)	Szolgáltató megnevezése	Mennyiség (Összegző lap szerint megállapított óra/nap/km)
étkeztetés			napi x
felügyelet			napi/heti/havi óra
gondozás			nap/heti/havi óra
tanácsadás			napi/heti/havi óra
készségfejlesztés			napi/heti/havi óra
pedagógiai segítségnyújtás			napi/heti/havi óra
gyógypedagógiai segítségnyújtás			napi/heti/havi óra
szállítás			km
háztartási-vagy háztartást pótló segítségnyújtás			napi/heti/havi óra

2.2 A támogatott lakhatásban folyamatosan biztosított a szolgáltatást igénybevevő személy életvitelének támogatása. Ennek keretében az esetfelelős folyamatosan figyelemmel kíséri és támogatja az ellátást igénybevevő életkörülményeivel, életvitelével kapcsolatos egyéni szükségleteken alapuló döntéseinek a kialakítását és meghozatalát.

2.3 A támogatott lakhatás a szolgáltatást igénybe vevő személy részére az egészségügyi ellátás keretében az egészségügyi alapellátáshoz, a szakorvosi, sürgősségi ellátáshoz, illetve a kórházi kezeléshez való hozzájutást biztosítja. Jogszabályban meghatározott módon biztosítja az állapot fenntartásához és javításához szükséges gyógyszereket és a gyógyászati segédeszközöket, valamint egyéb, a komplex szükségletfelmérés alapján az egészségmegőrzés és egészségügyi kockázatok elkerülése érdekében támogatást nyújt a szolgáltatást igénybevevő számára.

2.4 Egyéni szolgáltatási terv

A szolgáltató, a szolgáltatást igénybevevő számára, a 2.1. d) pontjában meghatározott szervezet által kijelölt személy bevonásával egyéni szolgáltatási tervet készít a komplex szükségletfelmérés alapján. Az egyéni szolgáltatási tervben részletesen kifejtésre kerülnek mindazok a támogató tevékenységek, melyeket a komplex szükségletfelmérésben javasolt szolgáltatási elemek és szolgáltatások keretében biztosít a szolgáltató, az egyéni céloknak megfelelően.

Az egyéni szolgáltatási tervet a szolgáltatás nyújtásának kezdő időpontjától számított három hónap elteltével felülvizsgálják, ezt követően legalább félévente értékelik, illetve szükség esetén - a komplex szükségletfelmérés eredményére és tartalmára figyelemmel - módosítják.

3. A felek tájékoztatási kötelezettsége

3.1 A szolgáltatást igénybe vevő személy kijelenti és aláírásával elismeri, hogy a támogatott lakhatás igénybevételére vonatkozó megállapodás megkötése előtt a szolgáltató az alábbiakról tájékoztatta:

- a biztosított ellátás, szolgáltatások tartalmáról és feltételeiről,
- a felvételhez szükséges okiratokról, személyes használati tárgyairól, hozzátartozói nyilatkozatokról és más jogszabályban meghatározott feltételekről,
- a szolgáltatást nyújtó által vezetett írott és elektronikus nyilvántartásokról, a nyilvántartásokban vezetett adatokról, az adatvédelemre vonatkozó szabályok betartásának a módjáról,
- a szolgáltatást igénybe vevő és hozzátartozói közötti kapcsolattartás, különösen a látogatás és a távozás, illetve visszatérés rendjéről,
- panaszjoguk gyakorlásának módjáról,
- az együttélés szabályairól, melynek egy példánya legkésőbb a Megállapodás megkötésével átadásra kerül,
- az igénybevétel megszűnésének, megszüntetésének eseteiről,
- a fizetendő térítési díjról, a térítési díj kiszámításának a módjáról, a teljesítés feltételeiről, a mulasztás következményeiről, valamint
- a szolgáltatást igénybe vevő jogait és érdekeit képviselő társadalmi szervezetekről.

A szolgáltatást igénybe vevő személy kijelenti, hogy a fenti tájékoztatóban foglaltakat tudomásul veszi és egyidejűleg kötelezettséget vállal azok betartására, melyet jelen Megállapodás aláírásával megerősít.

3.2 A szolgáltatást igénybe vevő személy jelen megállapodás aláírásával elismeri, hogy:

- a tájékoztatásban foglaltakat tudomásul veszi és azt tiszteletben tartja,
- adatokat szolgáltat a szolgáltatást nyújtó által vezetett nyilvántartásokhoz,
- vállalja, hogy a saját, továbbá a közeli hozzátartozójának a szociális ellátásra való jogosultsága feltételében, valamint a nyilvántartásban szereplő adataiban beállott változásokat haladéktalanul közli a szolgáltatást nyújtó vezetőjével.

3.3 Az intézményvezető értesíti, illetve tájékoztatja a jogosultat és a megjelölt hozzátartozóját:

- az igénybevevő állapotáról, annak lényeges változásáról,
- az egészségügyi intézménybe való beutalásáról,
- az ellátás biztosításában felmerült akadályoztatásról, az ellátás ideiglenes szüneteltetéséről,
- az áthelyezés kezdeményezéséről, illetőleg kérelmezéséről,
- a díjfizetési hátralék következményeiről, valamint a behajtás érdekében kezdeményezett intézkedéséről.

4. A személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályok

Az ellátásért a szolgáltatást igénybe vevő rendszeres havi jövedelme alapján térítési díjat köteles fizetni, melynek megállapítása az Szt., a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Kormányrendelet, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 12/2023. (III.23.) rendeletében (a továbbiakban: helyi rendelet) alapján történik. A fizetendő személyi térítési díj összegéről az intézmény vezetője írásos értesítést küld.

A személyi térítési díj évente felülvizsgálatra kerül és a jövedelemvizsgálat, valamint a mindenkori intézményi térítési díj függvényében változik.

A személyi térítési díj fizetése utólag történik számla ellenében, az intézmény által meghatározott napokon, tárgyhót követő hó 10. napjáig.

Ha ellátást igénybe vevő/törvényes képviselő a személyi térítési díj összegét vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat. A méltányossági kérelmeket részletes indokolással ellátva, az intézményvezetőnél kell írásban benyújtani, aki továbbítja azt nyolc napon belül a Polgármesteri Hivatalba. Ezt követően a döntés felülvizsgálata bíróságtól kérhető.

5. A támogatott lakhatás igénybevételének megszűnése, megszüntetése

5.1 Az igénybevételre vonatkozó jogviszony **megszűnik**:

- a) a támogatott lakhatás jogutód nélküli megszűnésével,
- b) a jogosult halálával,
- c) határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam lejártával, kivéve, ha az elhelyezés időtartama meghosszabbítható,
- d) a jelen megállapodás felmondásával.

5.2A támogatott lakhatás igénybevételének a megszüntetése, jelen megállapodás felmondása

- a) A támogatott lakhatás igénybevétele megszüntethető jelen megállapodásban szerződő felek egybehangzó, közös akarata eredményeként meghatározott időpontban.
- b) A szolgáltatást igénybe vevő személy, illetve törvényes képviselője indokolás nélkül írásban mondhatja fel a megállapodást.
- c) Az intézményvezető a megállapodást felmondással, írásban megszünteti, az alábbi esetekben:
  - ha a szolgáltatást igénybe vevő személy másik intézménybe/támogatott lakhatásba történő elhelyezése indokolt, vagy további elhelyezése a komplex szükségletfelmérés eredménye alapján nem indokolt a szolgáltatás nyújtónál,
  - ha a szolgáltatást igénybe vevő személy az együttélés szabályait súlyosan megsérti,
  - ha az ellátott, a törvényes képviselője, vagy a térítési díjat megfizető személy, térítési díjfizetési kötelezettségének a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 102. §-a szerint nem tesz eleget.

6. Záró rendelkezések

Az ellátást igénybe vevő a megállapodás aláírásával elismeri, hogy a támogatott lakhatás együttélés szabályát megismerte és azt önmagára nézve kötelezőnek elfogadja.

Továbbá aláírásával igazolja, hogy felvételkor tájékoztatást kapott: az intézményben biztosított ellátás tartalmáról és feltételeiről, az intézmény által vezetett nyilvántartásokról, panaszjog gyakorlásának módjáról, az intézményi jogviszony megszűnésének eseteiről, az intézmény tűz- és balesetvédelmi szabályzatról, a fizetendő térítési díjról, annak teljesítési feltételeiről, továbbá a mulasztás következményeiről, a jogosult jogait és érdekeit képviselő társadalmi szervezetekről, az együttélés szabályairól.

Tudomásul veszi, hogy a személyazonosító adataiban, a jövedelmi viszonyaiban bekövetkezett változásokról 15 napon belül köteles értesíteni az intézményt.

Az ellátást igénybe vevő/törvényes képviselőnek joga van az ellátással kapcsolatban panaszt tenni. A panaszt az intézmény vezetője köteles kivizsgálni és a vizsgálat eredményéről a panasztevőt 15 napon belül köteles írásban tájékoztatni.

Amennyiben az intézményvezető határidőben nem intézkedik, vagy a panasztevő nem ért egyet az intézményvezető intézkedésével – az Szt. 94/E. § (14) bekezdése értelmében – a határidő elmulasztásától, illetve az intézkedés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat jogorvoslatért. A kérelmet a Polgármesteri Hivatal Szociális Főosztályán (1033 Budapest, Fő tér 2.) kell benyújtani.

Az ellátást igénybe vevő/törvényes képviselő panaszát bejelentheti az Integrált Jogvédelmi Szolgálat zöld számán: 06-80-620-055 vagy az ellátottjogi képviselőhöz fordulhat, akinek az elérhetőségéről a www.ijsz.hu honlapján, valamint az intézmény hirdetőtábláján és honlapján (<http://www.obudairehab.hu>) tájékozódhat.

Jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és a kapcsolódó jogszabályok, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény rendelkezései az irányadók.

Jelen megállapodást a felek elolvasták, tartalmát közösen értelmezték és azt, mint akaratukkal mindenben megegyezőt, jóváhagyólag aláírták.

Budapest, 20 ..... hónap ..... napján

_____
ellátást igénybe vevő/törvényes képviselő

_____
intézményvezető

P.H.

Egy eredeti példányt átvettem (dátum, aláírás):

Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ
1033 Budapest, Benedek Elek u. 1-3.
Tel: +36-1-388-7530
Email: orfk@kszki.obuda.hu
Honlap: www.obudairehab.hu

Nyilvántartási szám: .....

AZ EGYÜTTÉLÉS SZABÁLYAI (tervezet)

Támogatott lakhatás fogyatékossgal élő személyek és pszichiátriai betegek részére

A szabályzat célja, hogy meghatározza a szolgáltatás belső rendjét, tájékoztatást nyújtson az alapvető együttélési szabályokról, a háztartással kapcsolatos feladatok megosztásáról, a konfliktuskezelésről, a lakók jogainak sérelme esetén alkalmazandó jelzőrendszeréről. A szabályzat tartalmi elemei a szolgáltatást igénybe vevők, a segítők, munkatársak és hozzátartozók számára egyaránt iránymutatóak.

A támogatott lakhatás a fogyatékossgal élő személyek és pszichiátriai betegek részére biztosított ellátás, mely az egészségi állapotnak és az önellátási képességeknek megfelelően, az ellátott önálló életvitelének elősegítését és fenntartását szolgálja.

Az együttélés szabályait folyamatosan, a tapasztalások birtokában szükséges bővíteni, illetve felülvizsgálni és módosítani.

Adatok

Intézmény neve:

Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ
Székhelye: 1033 Budapest, Benedek Elek utca 1-3.
Intézményvezető: Busi Zoltán
Telefon: 06-70-243-4482
Email: busi.zoltan@kszki.obuda.hu
Honlap: www.obudairehab.hu

A szolgáltatást nyújtó támogatott lakhatási egységek:

I. **Békás-Kuckó** 1039 Budapest, Hatvany Lajos utca 8. VIII. emelet 41. (fogyatékossgal élő személyek részére)

II. **Lélek-Fészek** 1039 Budapest, Hatvany Lajos utca 6. X. emelet 54. (pszichiátriai betegek részére)

Fenntartó neve:

Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat

Címe: 1033 Budapest, Fő tér 3.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 5. § (4) bekezdés b) pontja alapján a támogatott lakhatást nyújtó fenntartónak rendelkeznie kell az Együttélés szabályaival. Az említett jogszabály szabályozza a dokumentum tartalmát, ennek értelmében kerülnek meghatározásra a következők:

- Együttélés szabályai
- Háztartással kapcsolatos feladatok és azok megosztása
- Konfliktuskezelés
- A lakók jogainak sérelme esetén alkalmazandó jelzőrendszer
- Intézményi jogviszony keletkezésére/megszűnésére vonatkozó szabályok

Személyi térítési díj számítása, megfizetésének módja

A TL alapfeladatát meghaladó szolgáltatások költségei

Jogviszony keletkezése

Jogviszony megszűnése/megszűntetése

Általános szabályok

A szobahasználat nem kizárólagos, indokolt esetben a kliens áthelyezhető másik szobába.

Jelentős szerepet kap a családi munkamegosztás, egymás segítése és támogatása. Törekedni kell a szomszédokkal való harmonikus kapcsolat kialakítására.

Illetéktelen személy fogadása vészhelyzetet vonhat maga után, minden esetben azonnali jelzést kell kezdeményezni az esetfelelős felé.

Az ingatlan berendezési tárgyai a lakók kényelmét szolgálják. A szándékos vagy hanyagságból történő rongálás kártérítési felelősséget von maga után.

A havi/heti (vagy igény szerinti) lakógyűlésen kerülnek megbeszélésre az aktualitások,

problémák, felmerülő kérdések az esetfelelőssel és segítőkkel közösen.

A lakóknak törekedniük kell az ingatlan takarékos üzemeltetésére. A közüzemi szolgáltatások ésszerű használata elvárás, melyet az esetfelelős és a segítők közreműködésével sajátíthatnak el a kliensek.

Javítási, szerelési munkálatokat kizárólag szakember végezhet. Bármilyen eszköz, tárgy meghibásodása esetén jelezni kell az esetfelelős felé.

Az ingatlanból való távozáskor az elektromos eszközök kikapcsolása kiemelt fontosságú, lakógyűlés keretében felelőst is lehet választani az ellenőrzésre. A háztartási eszközök rendeltetésszerű használata érdekében körültekintéssel kell eljárni, (vízcsapok, kapcsolók, nyílászárók, vasaló, kávéfőző stb.) Nem szabad hozzányúlni az épületgépészeti berendezésekhez, (villanyóra, kapcsolószekrény stb.) Távollét esetén a háztartási gépeket üzemem kívül kell tartani, kivételt képez a hűtőszekrény (radiátor). A tűzvédelmi szabályok ismerete és értelmezése elengedhetetlen.

Napirend

A napirend közösen kerül kialakításra, a napi rutinhoz igazodva.

Takarítási rend

Rendszeres:

- rendrakás
- lakókörnyezet rendbetétele
- szemét levitele
- növények gondozása
- söprés, porszívózás, felmosás
- mosogatás, mosás
- konyha, fürdő, wc takarítása
- közösen használt helyiségek tisztán, rendezetten tartása

Időszakos:

- ablakok, ajtók
- szőnyeg
- hűtőszekrény
- bútorok mögötti terület

Állapottól függően, közösen és segítséggel történhet.

Étkezési rend

- a lakószobában nem ajánlatos
- helyszíne a konyha és a közösségi szoba
- az élelmiszereket körültekintően kell tárolni, az élelmiszerbiztonsági előírásoknak megfelelően
- a tisztaságra fokozottan szükséges figyelni

Behozható tárgyak köre

Az ingatlanok rendelkeznek berendezési tárgyakkal, eszközökkel. Oly mértékben lehet saját tulajdonú, személyes használati eszközöket a lakásban elhelyezni, hogy azok a közösségi terek, helységek igénybevételét ne akadályozzák. A lakószobák egyéni kialakítása, díszítése a szobatarssal egyetértésben valósul meg.

A saját és a lakótársak testi épségére veszélyt jelentő tárgyakat (szűrő-vágó eszközöket), tűz- és robbanásveszélyes eszközöket nem lehet az ingatlanban tartani.

Egymás intim szférájának tiszteletben tartása

Lakótárs szobájába kopogtatás és engedély nélkül belépni nem illik, ugyanez vonatkozik más személyes tárgyaira, azokhoz hozzányúlni, használni csak a tulajdonos engedélyével lehet. A mellékhelységekbe való belépés előtt meg kell győződni róla, hogy más nem tartózkodik bent. Ügyelni kell a hiányos öltözet elkerülésére, a közösségi terekben.

Személyi higiénia

A rendszeres tisztálkodás és fürdés időpontját a lakók határozzák meg, a fürdőszoba használatának beosztása az igénybe vevők megállapodása alapján történik. A tisztálkodási szerek beszerzéséről mindenki maga gondoskodik.

Eltávozás-visszatérés rendje

A hosszabb eltávozásokat (barát-, rokon-, családlátogatás, utazás stb.), a várható visszatérés időpontjával előre jelezni kell az esetfelelősnek.

Éjszakai nyugalom fenntartása

A korábban fekvők nyugalma érdekében, az esti órákban (22:00 után) televíziót, magnót, rádiót, lámpát a lakótársak zavarása nélkül, közös megegyezéssel lehet használni a hálósobákban. Fejhallgató használata javasolt.

Kapcsolattartás

A munkatársak elkötelezettek a lakók családi és társadalmi kapcsolatainak kialakításában és fenntartásában támogatást nyújtani, az integráció érdekében. A lakók fogadhatnak látogatókat

az ingatlanban.

- látogató fogadása esetén a lakótársaknak szükséges előre jelezni
- a látogatás elsődleges színtere a közösségi szoba
- a látogatók nem zavarhatják a lakók nyugalmát, ügyelniük kell a tisztaságra és a szabályok betartására
- a látogató felelősséggel tartozik a behozott tárgyak, élelmiszerek minőségéért

A látogatás rendjét megzavaró, a kliensek életében magatartásával zavart keltő, az együttélés szabályait megsértő látogatóval szemben a munkatársaknak joga és kötelessége intézkedéseket tenni.

Kapcsolattartási módok

- saját mobiltelefon
- interneten keresztül
- postai levélküldemény formájában

Teendők vész- és krízishelyzet esetén

Vészhelyzet esetén az általános segélyhívó számon (112) kell segítséget kérni. A segélyhívást már nem kizárólag telefonhívással lehet kezdeményezni. A különböző fogyatékkal élő személyek, ha bármely okból kifolyólag nem tudnak beszédalapú segélyhívást indítani, abban az esetben sms-ben is megtehetik. A fontosabb hívószámokat a közösségi terekben kifüggeszteni szükséges. „Riadólánc” létrehozásával egyszerűsíthető a vészhelyzet vagy krízis definiálása és a célzott segítségnyújtás megkezdése a következő esetekben: baleset, rosszullet, idegen behatolása az ingatlanba, betörés, tüzeset.

1. segélyhívószámot hívni
2. értesíteni a kijelölt személyt (esetfelelős, szakosított ellátás vezető)

Egyéb felmerülő problémák, nem várt események pl. kulcs elhagyása esetén a segítő, esetfelelős és lakótárs segítsége kérhető.

Konfliktuskezelés

A konfliktushelyzetek elkerülése érdekében a prevenció kiemelten fontos, melynek alapja a rendszeres esetkezelés, a kliens és esetfelelős/segítők közötti bizalmi kapcsolat, a rendszeres egyéni és csoportos beszélgetések és a kommunikációs nehézségek kompenzálása. Kialakult konfliktus esetén a helyzet feltárása, közös megbeszélése, mindkét fél részvételével történik. Cél a közös megegyezés, vitás helyzet rendezése, kompromisszumos megoldás találása.

A lakók jogainak sérelme esetén alkalmazandó jelzőrendszer szabályai

A támogatott lakhatást igénybe vevő jogainak sérelme esetén az ingatlanban dolgozó munkatársakhoz fordulhat segítségért, (esetfelelős, valamint szakmai vezető, intézményvezető, fenntartó, ellátottjogi képviselő, hozzátartozó).

Szóbeli vagy írásbeli panasz esetén az intézményvezető a panaszt kivizsgálja és a vizsgálat eredményét 15 napon belül írásban közli a panasztevővel. Ennek elmaradása esetén, vagy a sérelem orvoslásával egyet nem értés esetén a panaszos felülvizsgálatot kezdeményezhet a fenntartónál és az ellátottjogi képviselőnél.

Dohányzás szabályai

Az ingatlan belső tereiben nem megengedett a dohányzás. A kijelölt hely közterületen, a lakóház előtt és a loggián lehetséges, utóbbi amennyiben minden lakó az egyetértését adja.

Szeszesital fogyasztás szabályai

Kisállattartás

Pénzkezelés

Érték és vagyonmegőrzés

Ellátmány

Fotó és hangfelvétel készítése

A személyiségi jogok védelmének érdekében kép és hangfelvétel készítése kizárólag az intézményvezető engedélyével és a lakók beleegyezésével történhet.